

*Prognoza
oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy
Masłowice na lata 2015-2020*

WYKONAWCA:

Adres:

PHIN Inwestycje Sp. z o.o., ul. Częstochowska 63, 93-121 Łódź

Kontakt:

Tel. 42 250 79 91/92

Fax. 42 250 79 94

sekretariat@phin.pl

www.phin.pl

Autor opracowania:

Agnieszka Chylak

Spis treści

1. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	5
2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	7
2.1. POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI DOKUMENTAMI, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	12
2.1.1 Prawodawstwo Unii Europejskiej	12
2.1.2 Dokumenty nadrzędne szczebla krajowego, wojewódzkiego	12
3. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA	20
3.1. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ PROBLEMÓW W TYM ZAKRESIE	20
3.1.1 Położenie fizycznogeograficzne, geomorfologia	20
3.1.2 Warunki klimatyczne	21
3.1.4 Budowa geologiczna, hydrologia i warunki glebowe	22
3.1.5 Warunki przyrodniczo – krajobrazowe	23
4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM	29
4.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	29
4.2. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	31
4.3. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	34
4.4. HAŁAS	36
4.5. GOSPODARKA ODPADAMI	36
4.6. PROMIENIOWANIE NIJONIZUJĄCE	37
4.7. PODSUMOWANIE	38
5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	39
6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	42
6.1. PODSUMOWANIE PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE ASPEKTY	69
7. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ WYNIKIEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	72
8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓLczesnej WIEDZY	74
9. INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	75
10. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	77
11. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	78

Spis rysunków

<i>Rysunek 2.1 Wizja przyszłości gminy Masłowice .....</i>	<i>8</i>
<i>Rysunek 2.2 Misja do zrealizowania gminy Masłowice .....</i>	<i>8</i>
<i>Rysunek 2.1.1 Główny cele zawarte w RSI LORIS 2030 .....</i>	<i>17</i>
<i>Rysunek 2.1.2 Pola strategiczne i pola operacyjne wyszczególnione w Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego .....</i>	<i>19</i>

Rysunek 3.1.1 Położenie gminy Masłowice na tle województwa łódzkiego i powiatu radomszczańskiego	20
Rysunek 3.1.2 Lokalizacja gminy Masłowice na tle Przedworskiego Parku Krajobrazowego	24
Rysunek 3.1.3 Lokalizacja gminy Masłowice na tle Obszarów Chronionego Krajobrazu.....	25
Rysunek 3.1.4 Lokalizacja gminy Masłowice na tle Rezerwatów przyrody	26
Rysunek 3.1.3 Lokalizacja gminy Masłowice na tle obszarów NATURA 2000.....	27
Rysunek 8 Obszar przekroczeń rocznej wartości poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM10 w części południowej woj. łódzkiego w 2015 r. - wg metody modelowej (w tym na terenie gminy Masłowice).....	30
Rysunek 4.2.1 Ocena potencjału ekologicznego wód województwa łódzkiego w 2014 roku z zaznaczoną lokalizacją gminy Masłowice	32
Rysunek 4.3.1 Lokalizacja punktów pomiarowych wg Monitoringu gleb ornych Polski	36
Rysunek 4.7.1 Lokalizacja punktów pomiarowych promieniowania elektromagnetycznego na terenie województwa łódzkiego w 2015 roku	37

Spis tabel

Tabela 2.1 Struktura celów projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020”..	10
Tabela 4.2.1 Klasyfikacja stanu/ potencjału ekologicznego i stanu chemicznego wód w 2014 r. w punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na terenie lub w najbliższej odległości od gminy Masłowice	32
Tabela 4.2.2 Wyniki badań wód podziemnych na terenie gminy Masłowice	33
Tabela 4.8.1 Ocena stanu środowiska gminy Masłowice wskazuje następujące problemy występujące w najważniejszych sektorach środowiska.....	38
Tabela 6.1 Cel strategiczny nr 1: „Konkurencyjna gospodarka lokalna oparta na efektywnej edukacji i aktywności zawodowej mieszkańców” - analiza planowanych działań	42
Tabela 6.2 Cel strategiczny nr 2: „Wysoka atrakcyjność turystyczna gminy powiązana z bogatym dziedzictwem przyrodniczo-kulturowym i różnorodną ofertą rekreacyjną” - analiza planowanych działań.....	45
Tabela 6.3 Cel strategiczny nr 3: „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i komunikacyjnej przy poszanowaniu środowiska naturalnego” - analiza planowanych działań	48
Tabela 6.4 Cel strategiczny nr 4: „Sprawny, efektywny i partnerski system zarządzania publicznego” - analiza planowanych działań.....	53
Tabela 6.5 Przewidywane znaczące oddziaływania zagadnienia i aspekty środowiska*	56
Tabela 9.1 Przykładowy zestaw wskaźników do monitorowania realizacji „STRATEGII...”	75
Tabela 11.1 Ocena stanu środowiska gminy Masłowice wskazuje następujące problemy występujące w najważniejszych sektorach środowiska.....	79

WSTĘP

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” (zwanej w dalszej części opracowania „Prognozą...”) są przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353).

Artykuł ten nakłada na organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” została przygotowana przez firmę PHIN Inwestycje Sp. z o.o. z Łodzi.

1. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Metodyka opracowania, jak również treść Prognozy oddziaływania na środowisko postanowień projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” zostały bezpośrednio podporządkowane zapisom wynikającym z Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353). Zgodnie z art. 51 ust. 2 przywołanego aktu prawnego, prognoza oddziaływania na środowisko (...) powinna:

- zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko oraz zabytki, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe,
- przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,
- zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- zawierać informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Jednocześnie treść niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko została także podporządkowana zakresowi prognozy opisanemu w piśmie Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi nr

PWIS.NSOZNS.9022.1.263.2016.DW z dnia 2 czerwca 2016 roku oraz zakresowi prognozy uzgodnionemu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi uzgodnieniem nr WOOŚ.II.411.203.2016.AJa. z dnia 19 maja 2016 roku.

W celu przeprowadzenia szczegółowej analizy wpływu projektowanego dokumentu na środowisko wykorzystano materiały udostępnione przez Urząd Gminy Masłowice, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego oraz dane pozyskane od instytucji i przedsiębiorstw obsługujących Gminę Masłowice, dane statyczne umieszczone na stronach internetowych Głównego Urzędu Statycznego, dane literaturowe oraz opracowania własne. Dokumenty te uzupełniono dokumentacją wcześniej wykorzystaną w trakcie opracowywania projektu „*STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020*”.

2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Projekt „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020”, a po przyjęciu go uchwałą Rady Gminy Masłowice „STRATEGIA ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” będzie najważniejszym dokumentem programowym gminy.

Dokument określa obszary priorytetowe i cele, które umożliwią rozwój społeczno-gospodarczy jej obszaru. Cele, jakie stoją przed gminą zostały określone na podstawie analizy stanu obecnego oraz zestawienia silnych i słabych stron gminy, a także szans, jakie przed nią stoją oraz potencjalnych zagrożeń. Niniejszy projekt „STRATEGII...” powstał z inicjatywy władz lokalnych, dostrzegających potrzebę kompleksowego rozwoju gminy. Jest odpowiedzią na nieustannie zmieniające się wewnętrzne i zewnętrzne warunki gospodarowania oraz wzrost konkurencyjności otoczenia. Powstały dokument gwarantuje, że podejmowane działania wpisują się w wizję regionu i są z nią komplementarne, co z kolei ma znaczenie przy aplikowaniu o środki unijne.

Z uwagi na wieloaspektowość i wielopodmiotowych „STRATEGII...” do udziału w jej opracowaniu zaproszono przedstawicieli władz, radnych, pracowników Urzędu Gminy w Masłowicach, mieszkańców gminy.

W trakcie prac nad dokumentem zostały przeprowadzone konsultacje społeczne, które pomogły poznać opinie mieszkańców dotyczące obecnej sytuacji gminy oraz ich zdanie na temat przyszłych działań, jakie gmina powinna podjąć, by umożliwić jak największy rozwój społeczno – gospodarczy.

Dzięki przeprowadzonym konsultacjom przyjęta polityka rozwoju gminy będzie zgodna z oczekiwaniami społecznymi. Strategia powinna przyczynić się do wzrostu atrakcyjności życia społeczno-kulturalnego, zaktywizować społeczność lokalną oraz zwiększyć jej poczucie tożsamości z miejscem, które zamieszkują.

Najważniejszym celem „STRATEGII...” jest jednak poprawa warunków życia mieszkańców.

Opracowanie tego dokumentu pozytywnie wpłynie na planowanie rozwoju gminy, jak również ułatwi codzienną działalność i podejmowanie decyzji przez władze gminy. „STRATEGIA...” stanowić będzie ponadto cenne źródło informacji dla potencjalnych inwestorów o przyjętych i zakładanych przez gminę ścieżkach rozwoju.

Projekt „STRATEGII...” został opracowany na lata 2015-2020, który to czas pokrywa się z okresem nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej.¹

„STRATEGIA ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” pełnić będzie następujące funkcje:

- **Kierunkową** dla władz gminnych, środowisk naukowych i biznesowych, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji, jak również dla wszystkich mieszkańców regionu;
- **Koordynacyjną** dla innych dokumentów programowych i planistycznych na poziomie gminnym;
- **Informacyjną** dla mieszkańców, inwestorów, partnerów, itp.;
- **Promocyjną** w kontekście lokalnym, regionalnym, krajowym oraz ponadnarodowym.

„STRATEGIA...” wyrażać będzie długoterminowe cele gminy Masłowice, które odpowiadają generalnym kierunkom działania. Projekt „STRATEGII...” zawiera:

- Diagnozę obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej,
- Identyfikację strategicznych obszarów rozwoju wraz z realizacją analizy SWOT dla każdego z nich,
- Wskazanie spójności strategii z dokumentami z poziomu regionalnego, krajowego oraz unijnego,
- Wskazanie głównych kierunków rozwoju, celów oraz działań niezbędnych do podjęcia.

Diagnozę obecnej sytuacji gminy Masłowice przeprowadzono na podstawie:

- Analizy danych zastanych – dane statystyczne, dane udostępnione przez Urząd Gminy w Masłowicach (desk research);
- Badania ankietowego wśród mieszkańców gminy oraz urzędników Urzędu Gminy (kwestionariusz ankiety);
- Konsultacji społecznych w gminie.

¹ na podstawie projektu „Strategii Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2015-2020”, PHIN Inwestycje 2016

Na podstawie tych danych stworzono wizję przyszłości Gminy Masłowice i Misję do realizacji.

Wizja rozwoju gminy Masłowice jest stanem docelowym, który zostanie osiągnięty do 2020 roku przy wykorzystaniu istniejących zasobów gminy oraz jej możliwości. Wizja ukierunkowana jest prognostycznie - określa cel, do jakiego zmierza gmina.

Gmina Masłowice jest miejscem zrównoważonego rozwoju, który oparty jest o racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych i kulturowych, nowoczesną infrastrukturę oraz atrakcyjne warunki pracy

Rysunek 2.1 *Wizja przyszłości gminy Masłowice*

Źródło: projekt „Strategii Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2015-2020”, PHIN Inwestycje 2016

Wykonaniu przyjętej wizji służy misja, czyli całościowe, generalne ujęcie działań, jakie muszą zostać podjęte w gminie, by założona wizja rozwoju została osiągnięta. Misja ma na celu ukierunkowanie podejmowanych działań tak, by przyniosły one oczekiwane efekty.

Rysunek 2.2 *Misja do zrealizowania gminy Masłowice*

Źródło: projekt „Strategii Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2015-2020”, PHIN Inwestycje 2016

Misja rozwoju gminy Masłowice pozwala na osiągnięcie jej zrównoważonego rozwoju.

W tym celu niezbędne jest prowadzenie współpracy z podmiotami lokalnymi i ponadlokalnymi, która umożliwi stabilny i prężny rozwój lokalnej gospodarki. Rozbudowa sieci powiązań zarówno z partnerami społecznymi, gospodarczymi i instytucjonalnymi wpłynie na zapewnienie godnych warunków pracy dla lokalnej społeczności.

Istotnym elementem misji gminy jest również zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia. Wyzwanie to może zostać osiągnięte dzięki poprawie bezpieczeństwa na terenie gminy, dostępu do odpowiedniej jakości usług publicznych, możliwości kształcenia oraz atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu. Tym samym, aby jakość życia nieustannie polegała na polepszeniu, wymagane jest podejście kompleksowe, polegające na rozwoju poszczególnych elementów życia społecznego.²

² na podstawie projektu „Strategii Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2015-2020”, PHIN Inwestycje 2016

Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska przyrodniczego gminy, przy jednoczesnym jego poszanowaniu, wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej gminy oraz zwiększenie ilości usług rekreacyjnych. Bogata baza noclegowa, gastronomiczna oraz atrakcyjne elementy środowiska naturalnego są najlepszą zachętą dla osób, pragnących spędzić swój czas wolny na łonie przyrody.

Rolę inicjatora dla realizacji przedsięwzięć zgodnych ze misją rozwoju gminy Masłowice są władze samorządowe, lokalni liderzy, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy gminy. Ponadto, władze samorządowe są także realizatorem własnych projektów (leżących w zadaniach własnych oraz we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego), zmierzających do rozwoju gminy Masłowice, upowszechniania jej walorów, ułatwiania współpracy partnerów lokalnych i wdrażania innowacyjnych rozwiązań.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, wyniki przeprowadzonej ankiety, analiza SWOT i przyjęta wizja rozwoju pozwoliły na wyróżnienie czterech obszarów strategicznych. Wpływają one znacząco na przyszły rozwój gospodarczy, społeczny, ekologiczny i przestrzenny gminy.

Z racji tego, iż w perspektywie długookresowej obszary te stwarzają największe możliwości wzrostu, zostały one uznane za priorytetowe. Należy zaznaczyć, że są one względem siebie równoważne i uzupełniające, co pozwala na kompleksowy rozwój gminy Masłowice.

Wyróżniono następujące obszary:

- I. EDUKACJA I GOSPODARKA**
- II. TURYSTYKA, REKREACJA I KULTURA**
- III. INFRASTRUKURA I ŚRODOWISKO**
- IV. ZARZĄDZANIE ROZWOJEM GMINY**

Dla każdego z obszarów priorytetowych sformułowany został cel strategiczny (w perspektywie 2020 roku), z którego wynikają cele operacyjne.

Dla ich urzeczywistnienia wyodrębniono natomiast kierunki interwencji – kluczowe zadania i projekty do realizacji. Należy je traktować jako pewną propozycję, otwartą listę przedsięwzięć w danym zakresie, określającą ogólne ramy koncentracji aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej całej wspólnoty gminy Masłowice w perspektywie długofalowej.

Ponadto, dla zapewnienia kontroli nad stopniem realizacji poszczególnych celów projektu „STRATEGII...”, stworzono listę rekomendowanych mierników. Mierniki te są użyteczne przede wszystkim w czasie dokonywania monitoringu realizacji oraz aktualizacji dokumentu. Lista mierników stanowi bazową propozycję, która podczas prowadzenia procesów monitorowania może być modyfikowana i uzupełniana.

Poniższy schemat prezentuje strukturę celów projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020”.

Tabela 2.1 Struktura celów projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020”.

Źródło: projekt „Strategii Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2015-2020”, PHIN Inwestycje 2016

EDUKACJA I GOSPODARKA	TURYSTYKA, REKREACJA I KULTURA	USŁUGI PUBLICZNE	ZARZĄDZANIE ROZWOJEM GMINY
Cel strategiczny I Konkurencyjna gospodarka lokalna oparta na efektywnej edukacji i aktywności zawodowej mieszkańców	Cel strategiczny II Wysoka atrakcyjność turystyczna gminy powiązana z bogatym dziedzictwem przyrodniczo-kulturowym i różnorodną ofertą rekreacyjną	Cel strategiczny III Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i komunikacyjnej przy poszanowaniu środowiska naturalnego	Cel strategiczny IV Sprawny, efektywny i partnerski system zarządzania publicznego
<i>Cel operacyjny 1.1.</i> Podniesienie poziomu oświaty i edukacji	<i>Cel operacyjny 2.1.</i> Wspieranie rozwoju turystyki i ochrona obiektów zabytkowych	<i>Cel operacyjny 3. 1.</i> Sprawny, bezpieczny i funkcjonalny system komunikacyjny w gminie	<i>Cel operacyjny 4.1.</i> Sprawny system zarządzania i administracji
<i>Cel operacyjny 1.2.</i> Wzmacnianie przedsiębiorczości wśród mieszkańców	<i>Cel operacyjny 2.2.</i> Stworzenie bogatej oferty kulturalnej oraz rekreacyjno-sportowej	<i>Cel operacyjny 3.2.</i> Rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej	<i>Cel operacyjny 4.2.</i> Rozwój współpracy terytorialnej
<i>Cel operacyjny 1.3.</i> Rozwój potencjału gospodarczego gminy	<i>Cel operacyjny 2.3.</i> Rozwój nowoczesnego i aktywnego systemu promocji gminy	<i>Cel operacyjny 3.3.</i> Wysoki poziom bezpieczeństwa w wymiarze publicznym, zdrowotnym i społecznym	Cel operacyjny 4.3 Wielofunkcyjny rozwój wsi
Cel operacyjny 1.4. Aktywne działania na rzecz zmniejszenia skutków bezrobocia		<i>Cel Operacyjny 3.4.</i> Ochrona środowiska naturalnego poprzez m.in. zwiększenie udziału OZE	

Działania zaplanowane w projekcie „STRATEGII...” będą finansowane przede wszystkim ze środków pochodzących z budżetu gminy Masłowice. Zważywszy jednak na wielość zakładanych celów oraz ograniczone możliwości finansowe gminy, będzie ona ubiegała się o dofinansowanie realizowanych przedsięwzięć z zewnętrznych środków finansowych.

Władze gminy planują pozyskanie środków finansowych z następujących źródeł:

- budżet państwa,
- programy pomocowe Unii Europejskiej,
- programy rządowe RP,
- fundacje zagraniczne,
- instytucje finansowe i fundusze inwestycyjne,
- krajowe fundacje i organizacje,
- rządowe programy wspierające integrację europejską,
- inwestorzy lokalni, krajowi i zagraniczni,
- wkład prywatny,
- inne źródła.

Strategia zakłada, iż na dochody budżetu składać się będą:

- dotacje na zadania zlecone i realizowane na podstawie zawartych porozumień;
- subwencja ogólna (część oświatowa);

- dochody własne, do których zalicza się: podatki i opłaty lokalne, udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa,
- dochody z majątku gminy, odsetki od środków na rachunkach bankowych, pozostałe dochody.

Dofinansowanie, o jakie będzie ubiegała się gmina, dotyczyło będzie zadań z zakresu rynku pracy, turystyki, edukacji, kultury, ochrony środowiska, infrastruktury technicznej i społecznej. Gmina będzie również wspierała przedsiębiorców, starających się o środki pomocowe na rozpoczęcie i rozwój własnej działalności gospodarczej.

Gmina świadoma jest roli, jaką odegrają pozyskane fundusze w jej rozwoju społeczno-gospodarczym. Dostrzega ogromną szansę na rozwój mieszkańców, sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz infrastruktury zarówno społecznej, jak i technicznej. Gmina liczy również na pozyskanie inwestorów zewnętrznych, co z kolei jest szansą na jeszcze szybszy rozwój oraz zwiększenie dochodów gminy z tytułu podatków i opłat lokalnych.³

Realizacja założeń „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” wpłynie na szybki rozwój społeczny i gospodarczy gminy Masłowice.

Ważne przy tym będzie umiejętne wykorzystanie istniejących zasobów lokalnych oraz wszelkich możliwości pozyskania środków finansowych z funduszy krajowych i zagranicznych, które wpłyną na realizację założonych celów niniejszego dokumentu.

„STRATEGIA...” zostanie udostępniona lokalnej społeczności gminy Masłowice. Dzięki temu jej mieszkańcy będą mogli dowiedzieć się o zakończeniu prac nad opracowywaniem dokumentu i kolejnych etapach planowanego rozwoju społeczno-gospodarczego. Ponadto zostaną zaprezentowane priorytety i kierunki zakładanego rozwoju. W zakresie finansowym mieszkańcy gminy będą mogli poznać rolę funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w rozwoju lokalnym oraz sposób ich pozyskiwania. Upublicznienie zapisów „STRATEGII...” ma również zachęcić lokalną społeczność do udziału w realizacji jej zapisów.

W celu upowszechnienia treści „STRATEGII...” planuje się realizację poniższych działań:

- ✓ opracowanie krótkiego materiału przybliżającego mieszkańcom treść „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020”,
- ✓ umieszczenie do pobrania w wersji elektronicznej na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) materiału przybliżającego zainteresowanym dokument,
- ✓ przekazanie bibliotekom publicznym oraz szkołom z terenu gminy wydrukowanego egzemplarza tekstu „STRATEGII...” wraz z nagraniem płyty CD, zawierającą materiał informacyjny.

W ramach realizacji postanowień „STRATEGII...” realizowane będą działania mające na celu monitorowanie postępów we wdrażaniu i realizacji dokumentu. System monitoringu i ewaluacji Strategii jest niezbędny aby zagwarantować realizację przyjętych postanowień, zapewnić warunki instytucjonalne i organizacyjne do ich wdrożenia oraz weryfikację zapisów dokumentu w odniesieniu do zmieniających się warunków otoczenia społeczno-gospodarczego.

Osoby odpowiedzialne za monitorowanie procesu realizacji „STRATEGII...” będą mieć na uwadze fakt, iż proces monitorowania jest procesem ciągłym, i ważnym we wdrażaniu założeń. Przerwanie procesu monitorowania jest stanem niebezpiecznym. Skutkować może dużymi opóźnieniami w realizacji poszczególnych zadań, a nawet poważnie zagrazić realizacji całego planu.

To, w jakim stopniu zrealizowane zostaną założenia zawarte w „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020”, uzależnione jest od zaangażowania władz gminy, instytucji i podmiotów gospodarczych, ale również mieszkańców gminy, którzy najlepiej rozumieją potrzeby swojego otoczenia.⁴

³ na podstawie projektu „Strategii Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2015-2020”, PHIN Inwestycje 2016

⁴ na podstawie projektu „Strategii Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2015-2020”, PHIN Inwestycje 2016

2.1. Powiązanie projektu z innymi dokumentami, oraz sposoby, w jakich te cele i problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Analizując cele sformułowane w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” oprócz analizy ich wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań określonych w dokumentach nadrzędnych oraz określonych na szczeblu regionu. Od komplementarności i zharmonizowania tych celów w znacznym stopniu zależy możliwość osiągnięcia sukcesu polityki ekologicznej gminy.

2.1.1 Prawodawstwo Unii Europejskiej

Podpisując Traktat Akcesyjny Polska zgodziła się na respektowanie prawa wspólnotowego zgodnie z przyjętymi w Unii Europejskiej zasadami, a więc z pierwszeństwem przed prawem krajowym oraz z uwzględnieniem bezpośredniego obowiązywania wspólnotowych rozporządzeń.

Ze względu na to, iż w odniesieniu do zagadnień dotyczących ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym nie funkcjonuje jeden nadrzędny akt prawny, który regulowałby te kwestie, prognozie oddziaływania na środowisko projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” uwzględniono między innymi przepisy sprecyzowane w następujących dyrektywach:

- a) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa,
- b) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko,
- c) Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory,
- d) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy,
- e) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,
- f) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku,
- g) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.

2.1.2 Dokumenty nadrzędne szczebla krajowego, wojewódzkiego

Zadania i cele strategiczne zamieszczone w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” w odniesieniu do poszczególnych celów długoterminowych zapisanych w innych dokumentach zostały tak sformułowane, by w sposób bezpośredni nawiązywać do wymogów i wytycznych zawartych w szeregu dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym oraz wojewódzkim, obejmujących swoją tematyką szeroko rozumiane kwestie ochrony środowiska m.in. w kontekście planowania gospodarczego, przestrzennego i społecznego.

Wspólną cechą wszystkich scharakteryzowanych poniżej dokumentów, jest dążenie do stworzenia warunków niezbędnych do realizacji zasad ochrony środowiska oraz wdrażania norm zrównoważonego rozwoju.

Zapisy umieszczone w analizowanym projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” są zgodne z postanowieniami dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym, wojewódzkim.

Strategia „Europa 2020”

Strategia „Europa 2020” jest programem rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej (UE) na lata 2010-2020. Została zatwierdzona przez Radę Europejską 17 czerwca 2010 r.

W opublikowanym 3 marca 2010 r. Komunikacie „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” podkreślona została potrzeba wspólnego działania państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform umożliwiających stawienie czoła wyzwaniom związanym z globalizacją, starzeniem się społeczeństw czy rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów. W celu osiągnięcia powyższych założeń zaproponowano trzy podstawowe, wzajemnie wzmacniające się priorytety:

- wzrost inteligentny (ang. smart growth), czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach,
- wzrost zrównoważony (ang. sustainable growth), czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej,
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (ang. inclusive growth), czyli wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Głównymi celami i kierunkami rozwoju, które korelują z zapisami projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” są:

Cel.1 - Rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach (ang. smart growth)

Kierunek rozwoju 1.1- Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego;

Cel 2 - Promowanie gospodarki zrównoważonej – mniej obciążającej środowisko, efektywniej, wykorzystującej zasoby, a zarazem konkurencyjnej (ang. sustainable growth),

Kierunek rozwoju 2.1 - Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego;

Cel 3 - Wzmacnianie gospodarki charakteryzującej się wysokim zatrudnieniem oraz spójnością ekonomiczną, społeczną i terytorialną (ang. inclusive growth).

Kierunek rozwoju 3.1 - Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 (SSRK)

W Krajowej Strategii zawarto cele i działania, które są zbieżne z założeniami zawartymi w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020”, główne z nich zestawiono poniżej:

Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo

Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem,

Cel I.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe,

Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela,

Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka

Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki,

Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki,

Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego,

Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych,

Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko,

Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu,

Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna

Cel III.1. Integracja społeczna,

Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.

Polska 2030 – wyzwania rozwojowe

Celem głównym przedstawionych w tym dokumencie działań jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu powinno być mierzone, z jednej strony, wzrostem produktu krajowego brutto (PKB) na mieszkańca, a z drugiej zwiększeniem spójności społecznej oraz zmniejszeniem nierówności o charakterze terytorialnym, jak również skalą skoku cywilizacyjnego społeczeństwa oraz innowacyjności gospodarki w stosunku do innych krajów.

CEL GŁÓWNY: poprawa jakości życia Polaków (wzrost PKB na mieszkańca w relacji do najbogatszego państwa UE i zwiększenie spójności społecznej) dzięki stabilnemu, wysokiemu wzrostowi gospodarczemu, co pozwala na modernizację kraju

Cel strategiczny - obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki(modernizacji)

Nastawiony na zbudowanie nowych przewag konkurencyjnych Polski opartych o wzrost KI (wzrost kapitału ludzkiego, społecznego, relacyjnego, strukturalnego) i wykorzystanie impetu cyfrowego, co daje w efekcie większą konkurencyjność

Cel strategiczny - obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów (dyfuzji)

Zgodnie z zasadami rozbudowania potencjału rozwojowego odpowiednich obszarów mechanizmami dyfuzji i absorpcji oraz polityką spójności społecznej, co daje w efekcie zwiększenie potencjału konkurencyjności Polsk

Cel strategiczny - obszar efektywności i sprawności państwa (efektywności)

Usprawniający funkcje przyjaznego i pomocnego państwa (nie nadodpowiedzialnego) działającego efektywnie w kluczowych obszarach interwencji

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030), przyjęta przez rząd w grudniu 2011 r., jest najważniejszym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. W dokumencie:

- przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju do 2030 roku,
- określono cele i kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania kraju,
- wskazano zasady, według których działalność człowieka powinna być realizowana w przestrzeni.

Koncepcja jest też częścią nowego systemu zarządzania rozwojem Polski. Oznacza to, że KPZK 2030 wraz z długo- i średniookresową Strategią Rozwoju Kraju oraz z dziewięcioma strategiami zintegrowanymi prezentują spójną wizję rozwoju Polski.

Kierunki rozwoju przedstawiono w tym dokumencie są zbieżne z zapisami projektu „STRATEGII...”, są to głównie:

- Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.
- Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
- Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
- Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
- Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa
- Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Założenia projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” obejmują szereg celów długoterminowych dotyczących zaspokojenia potrzeb mieszkańców i trwałego rozwoju Gminy Masłowice przy wykorzystaniu jej wszystkich potencjałów. Cele wyszczególnione w Krajowej Strategii zbieżne z celami analizowanego dokumentu, są to głównie:

Cel 1 Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów:

- Cel 1.2. Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi,
- Cel 1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw,

Cel 2 – Budowa spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych:

- Cel 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe,
- Cel 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja Miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,
- Cel 2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności,

Cel 3 – Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie:

- Cel 3.3. Przebudowa i wzmocnienie koordynacji w systemie wieloszczeblowego zarządzania,
- Cel 3.4. Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi sektorami polityki regionalnej.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020

Głównym celem Strategii jest poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy jednoczesnym respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Najważniejsze kierunki rozwoju regionu łódzkiego zidentyfikowano w trzech strategicznych dla województwa sferach:

Sfera społeczna:

Cel główny: Wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego województwa.

Sfera ekonomiczna:

Cel główny: Poprawa pozycji konkurencyjnej gospodarki województwa.

Sfera funkcjonalno - przestrzenna:

Cel główny: Stworzenie rzeczywistego regionu społeczno – ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą.

W każdej z tak określonych sfer sprecyzowano obszary priorytetowe, w ramach których określono główne cele strategiczne i cele operacyjne:

Cel strategiczny 1

Region wykorzystujący potencjał endogeniczny do rozwoju inteligentnej gospodarki

Cel operacyjny 1 – Zaawansowana gospodarka wiedzy i innowacji

Cel operacyjny 2 – Nowoczesny kapitał ludzki i rynek pracy

Cel operacyjny 3 – Zintegrowane środowisko przedsiębiorczości dla rozwoju gospodarki

---

Cel strategiczny 2

Aktywne społeczeństwo obywatelskie z dobrym dostępem do usług publicznych, sprzyjające włączaniu społecznemu grup wykluczonych

Cel operacyjny 4 – Wysoki poziom kapitału społecznego i silne społeczeństwo obywatelskie

Cel operacyjny 5 – Wysoki standard i dostęp do usług publicznych

Cel operacyjny 6 – Reintegracja społeczna grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel strategiczny 3

Zrównoważony rozwój przestrzenny regionu z silnie powiązaniem systemem osadniczym, z nowoczesną infrastrukturą i racjonalnie wykorzystywanymi zasobami środowiska przyrodniczego

Cel operacyjny 7 – Wysoka jakość i dostępność infrastruktury transportowej i technicznej

Cel operacyjny 8 – Wysoka jakość środowiska przyrodniczego

Cel operacyjny 9 – Zrównoważony system osadniczy

Strategia wojewódzka w zakresie polityki społecznej na lata 2007-2020

Strategia wojewódzka wskazuje najważniejsze obszary działania, do których należą:

1. wdrażanie aktywnej polityki społecznej,
2. systemową pomoc osobom i rodzinom,
3. tworzenie warunków sprzyjających uczestnictwu w życiu społecznym osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym,
4. zapobieganie i przeciwdziałanie problemom uzależnień,
5. zwiększenie samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
6. propagowanie aktywnego trybu życia i wsparcie osób w wieku poprodukcyjnym.

Podstawą skutecznego działania w ramach sześciu wyżej wymienionych sfer jest właściwe planowanie czynności zaradczych, uwzględniających złożoność czynników każdego zjawiska. Dlatego też kierunki poczynań Regionalnego centrum Polityki Społecznej wyznaczają bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej oraz programy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Dotyczą one takich jego obszarów, jak: przeciwdziałanie uzależnieniom, wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, zapobieganie i ograniczanie przemocy w rodzinie czy też rozwijanie polityki prorodzinnej. Określają one szczegółowe cele oraz, za pomocą precyzyjnie zdefiniowanych wskaźników, wskazują drogi ich osiągnięcia.

Plan przeciwdziałania depopulacji w województwie łódzkim

Założenia projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” obejmują także plany w zakresie przeciwdziałania depopulacji. Cele wyszczególnione w niniejszym dokumencie zbieżne z Planem przeciwdziałania depopulacji w województwie łódzkim to głównie:

- odbudowa kapitału ludzkiego poprzez tworzenie sprzyjających warunków na rynku pracy,
- rozwój wykształcenia i kompetencji,
- poprawę jakości życia mieszkańców.

Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Łódzkiego – „LORIS 2030”

Głównym celem RSI LORIS 2030 jest analiza potencjału innowacyjnego województwa łódzkiego oraz wskazanie strategicznych kierunków rozwoju regionu, a tym samym wytyczenie ścieżki, która pozwoli osiągnąć, w założonym horyzoncie czasu, tj. do roku 2030, silną pozycję województwa łódzkiego w zakresie tworzenia innowacyjności i rozwoju przedsiębiorczości (w tym przede wszystkim małych i średnich przedsiębiorstw).

Rysunek 2.1.1 Głównie cele zawarte w RSI LORIS 2030

OBSZAR PROCESU	ŚWIADOMOŚĆ	WIEDZA	KOMUNIKACJA	WSPÓŁPRACA	FINANSOWANIE
CELE STRATEGICZNE	Cele operacyjne				
PRIORYTET 1. SPECJALIZACJA REGIONALNA	Cel: Zbudowanie przewag konkurencyjnych – lokomotywy rozwoju gospodarczego, które będą wyróżnikiem regionu				
	1.1. Budowa świadomości w zakresie specjalizacji regionalnej	1.2. Budowa potencjału intelektualnego w zakresie specjalizacji regionalnej	1.3. Poprawa komunikacji w obszarze specjalizacji regionalnej	1.4. Wsparcie projektów współpracy w ramach klastrów i obszarów specjalizacji	1.5. Zapewnienie systemu finansowania projektów mających na celu specjalizację regionu
PRIORYTET 2. ROZWÓJ POTENCJAŁU INNOWACYJNEGO REGIONU	Cel: Wykorzystanie wewnętrznych potencjałów regionu dla poprawy innowacyjności gospodarki				
	2.1. Podnoszenie świadomości o korzyściach z innowacji	2.2. Promocja wiedzy o innowacyjności i przedsiębiorczości	2.3. Platformy wymiany doświadczeń i komunikacji	2.4. Promocja współpracy i kooperacji podmiotów gospodarczych	2.5. Zapewnienie systemu finansowania rozwoju potencjału innowacyjnego regionu
PRIORYTET 3. ZARZĄDZANIE INNOWACJAMI W REGIONIE	Cel: Poprawa zarządzania innowacjami w regionie				
	3.1. Budowa świadomości w środowisku wspierającym wdrażanie innowacji	3.2. Budowa systemu zarządzania innowacjami	3.3. Stworzenie systemu komunikacji oraz doradztwa	3.4. Budowa ram systemu pobudzania współpracy i przedsiębiorczości	3.5. Zapewnienie zintegrowanego systemu finansowania innowacji w regionie

Źródło: Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Łódzkiego – „LORIS 2030”

Zintegrowane inwestycje terytorialne

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) to nowy instrument wdrażania funduszy Unii Europejskiej przy pomocy którego, beneficjenci z terenu Miasta wojewódzkiego i jego obszaru funkcjonalnego mogą realizować przedsięwzięcia, łączące działania finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego, wynikające ze Strategii ZIT. ZIT to także wyjście poza sztywne granice administracyjne JST i większe możliwości oddziaływania projektów unijnych.

Samorządy chcące realizować projekty w trybie ZIT zawiązują partnerstwo (np. stowarzyszenie lub związek międzygminny) i przygotowują wspólną Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Powinny się w niej znaleźć m.in. najważniejsze cele i przedsięwzięcia przewidziane do realizacji. Główne cele które przeniesiono do projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” to:

- Sprzyjanie rozwojowi współpracy i integracji gmin,
- Promowanie partnerskiego modelu współpracy jednostek administracyjnych,
- Zwiększenie wpływu gmin na realizację działań w ramach polityki spójności,
- Realizacja zintegrowanych projektów na rzecz gmin.

Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

„Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” jest nową długookresową strategią rozwoju unii europejskiej na lata 2010-2020. Została zatwierdzona przez radę europejską 17 czerwca 2010 r., zastępując w ten sposób realizowaną w latach 2000-2010 strategię lizbońską.

Do oceny postępów w realizacji strategii „Europa 2020” określono pięć wymiernych celów rozwojowych do osiągnięcia w roku 2020 na poziomie unijnym:

CEL 1: Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75%,

wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20–64 lat, w tym poprzez zwiększenie zatrudnienia młodzieży, osób starszych i pracowników nisko wykwalifikowanych oraz skuteczniejszą integrację legalnych imigrantów.

CEL 2: Poprawa warunków prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej,

w szczególności z myślą o tym, aby łączny poziom inwestycji publicznych i prywatnych w tym sektorze osiągnął 3% PKB; ponadto Komisja Europejska opracuje wskaźnik odzwierciedlający efektywność działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej.

CEL 3: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20%,

w porównaniu z poziomami z 1990 r.; zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii; dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej o 20%. Unia Europejska zdecydowana jest podjąć decyzję o osiągnięciu do 2020 r. 30-procentowej redukcji emisji w porównaniu z poziomami z 1990 r., o ile inne kraje rozwinięte zobowiążą się do porównywalnych redukcji emisji, a kraje rozwijające się wniosą wkład na miarę swoich zobowiązań i możliwości.

CEL 4: Podniesienie poziomu wykształcenia,

zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% odsetka osób w wieku 30–34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.

CEL 5: Wspieranie włączenia społecznego,

zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.

Cele, które zostały zaczerpnięte z niniejszej strategii i wykorzystane w analizowanym projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” to:

- zwiększenie stopy zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat,
- wzrost poziomu inwestycji w B+R do 3% PKB,
- podniesienie poziomu wykształcenia ludności,
- zwiększenie efektywności energetycznej,
- zmniejszenie o 25% liczby osób żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa.

Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego 2020

Strategia rozwoju jest dokumentem programowym, niewątpliwie ważnym, zmierzającym do realizacji ściśle określonych, bardzo często twardych celów. Jednakże każdemu działaniu towarzyszyć powinna idea nadrzędna, niekoniecznie powiązana z mierzalną korzyścią finansową, ale odnosząca się do sfery motywacyjnej. Ideową myślą przewodnią Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego 2020 jest cytat z lektury należącej do kanonu literatury: *Iść za marzeniem i znowu iść za marzeniem, i tak zawsze aż do końca.* Joseph Conrad

Rysunek 2.1.2 Pola strategiczne i pola operacyjne wyszczególnione w Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego

POLE STRATEGICZNE 1. Przestrzeń, infrastruktura i środowisko	POLE STRATEGICZNE 2. Kapitał ludzki	POLE STRATEGICZNE 3. Przedsiębiorczość i kooperacja
Pole operacyjne 1.1. Gospodarka niskoemisyjna oraz produkcja i dystrybucja energii odnawialnej	Pole operacyjne 2.1. Poprawa i dostosowanie ochrony zdrowia i opieki społecznej do trendów demograficzno-epidemiologicznych	Pole operacyjne 3.1. Przedsiębiorczość i współpraca z sektorem przedsiębiorstw
Pole operacyjne 1.2. Rozwój cyfryzacji i usług cyfrowych	Pole operacyjne 2.2. Zasoby rynku pracy	Pole operacyjne 3.2. Współpraca międzysektorowa i międzynarodowa
Pole operacyjne 1.3. Nowoczesna baza edukacji ponadgimnazjalnej	Pole operacyjne 2.3. Innowacyjna edukacja ponadgimnazjalna	Pole operacyjne 3.3. Nowoczesne kadry administracji publicznej
Pole operacyjne 1.4. Poprawa dostępności i jakości zasobów ochrony zdrowia i opieki społecznej	Pole operacyjne 2.4. Kultura i tożsamość	
Pole operacyjne 1.5. Turystyka i rekreacja		
Pole operacyjne 1.6. Infrastruktura publiczna		
Pole operacyjne 1.7. Bezpieczeństwo publiczne		

Źródło: Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego 2020, załącznik do Uchwały nr LIII/370/2014 r. Rady Powiatu Radomszczańskiego z dnia 13 listopada 2014 r.

3. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA

3.1. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz problemów w tym zakresie

Analiza stanu środowiska gminy Masłowice dokonana została w szeregu obowiązujących dokumentów dotyczących rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego Miasta, m.in. w rozdziale „Diagnoza” w projekcie „STRATEGII...” czy w „Programie Ochrony Środowiska i Planie Gospodarki Odpadami dla Gminy Masłowice na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019”. W związku z tym niniejsza „Prognoza...” omawia wybrane zagadnienia dotyczące środowiska przyrodniczego mające ewidentny wpływ na cele i zadania zapisane w harmonogramie zamieszczonym w projekcie „STRATEGII”. Duży nacisk położono na szczególności na problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego, kulturowego i zdrowia ludzi. Do przeprowadzenia analizy zostały wykorzystane dane zamieszczone w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020”, przekazane przez Gminę Masłowice oraz zgromadzone samodzielnie przez Wykonawcę, w tym również przygotowane w ostatnich latach opracowania, raporty i analizy.

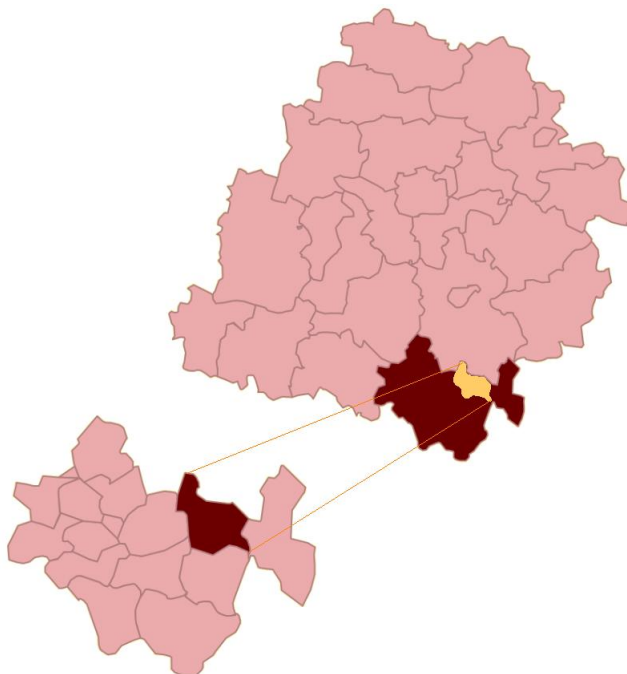
3.1.1 Położenie fizycznogeograficzne, geomorfologia

Masłowice są gminą wiejską położoną w województwie łódzkim. Gmina wchodzi w skład powiatu radomszczańskiego, którego całkowita powierzchnia wynosi 1443 km².

Powierzchnia gminy Masłowice wynosi 116 km², co stanowi 8% powierzchni powiatu radomszczańskiego.⁵

Gmina Masłowice graniczy:

- od północy z gminą Łęki Szlacheckie należącą do powiatu piotrkowskiego,
- od południa z gminami Kobbiele Wielkie i Wielgomłyny należącymi do powiatu radomszczańskiego,
- od wschodu z gminami Przedbórz należącą do powiatu radomszczańskiego i Ręčno należącą do powiatu piotrkowskiego,
- od zachodu z gminami Gorzkowice należącą do powiatu piotrkowskiego i Kodrąb należącą do powiatu radomszczańskiego.

Rysunek 3.1.1 Położenie gminy Masłowice na tle województwa łódzkiego i powiatu radomszczańskiego

Źródło: na podstawie www.stat.gov.pl, 2016

⁵ Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Masłowice na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019, PPUH „BaSz” 2011

Gmina liczy 17 sołectw: Bartodzieje, Borki, Chelmo, Granice, Huta Przerębska, Kalinki, Kawęczyn, Koconia, Korytno, Kraszewice, Łączkowice, Masłowice, Ochotnik, Przerąb, Strzelce Małe, Tworowice, Wola Przerębska.

Ośrodkiem miejskim i powiatowym dla gminy Masłowice jest miasto Radomsko (w odległości ok. 30 km), miastem najbliższym – Przedbórz (w odległości ok. 6 km). Najbliższa stacja kolejowa znajduje się w Radomsku. Piotrków oddalony jest od gminy Masłowice o ok. 50 km, Łódź 100 km, Częstochowa 70 km, Kielce 80 km.

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 42, relacji Radomsko - Przedbórz – Końskie. Teren gminy położony jest w powiecie radomszczańskim w pewnej opozycji do głównych ciągów komunikacji kolejowej. Głównymi elementami tej sieci jest droga krajowa 42, relacji Radomsko - Przedbórz - Końskie w układzie horyzontalnym i trzy drogi powiatowe (w kierunku Gorzkowic, Kodręba i Ręczna).⁶

W procesie rozwoju historycznego wykształciły się (obok wsi gminnej – Masłowice) następujące ważniejsze ośrodki mieszkalnictwa: Bartodzieje, Tworowice, Chelmo, Ochotnik, Korytno i Łączkowice. Pozostałe miejscowości na obszarze gminy to wsie o funkcji podstawowej - rolnictwo i obsługa rolnictwa.

Gmina ma charakter wybitnie rolniczy. Zmiany antropogeniczne (z nielicznymi wyjątkami) są powierzchniowe i nie przesadzają o jednokierunkowym przeznaczeniu i użytkowaniu terenów innych niż funkcje rolniczo-leśne.⁷

Gmina Masłowice – według podziału fizyczno-geograficznego Polski J. Kondrackiego – leży w prowincji Wyżyn Polskich, w podprowincji Wyżyna Małopolska. Prawie cały obszar gminy należy do mezoregionu Wzgórz Radomszczańskich, tylko niewielki fragment w części południowej leży w obrębie Niecki Włoszczowskiej. Teren ten nosi nazwę makroregionu Wyżyny Przedborskiej.

Wzgórza Radomszczańskie charakteryzują się dużą ilością pagórków i równin kemowych o schodowo obniżających się powierzchniach. Teren zbudowany jest z wapieni górnajurajskich, piaskowców kredowych i pokryty utworami czwartorzędowymi.

Niecka Włoszczowska pod względem ukształtowania powierzchni ma formę miski (płaskie dno i wyniesione brzegi), cechując ją małe zróżnicowanie morfologiczne – rzeźba płaskorówninna. Podłoże niecki stanowią czwartorzędowe piaski utworzone w wydmy, pomiędzy którymi występują tereny podmokłe i bagniste.

Najwyższym wzniesieniem w gminie jest Góra Chelmo wzniesiona 312 m n.p.m.

3.1.2 Warunki klimatyczne

Teren gminy znajduje się w centrum przejściowego i zmiennego klimatu w tzw. łódzkiej dzielnicy klimatycznej, który charakteryzuje się dużą zmiennością pogody oraz zróżnicowanymi warunkami meteorologicznymi w poszczególnych latach. Klimat gminy Masłowice wykazuje niewielkie zróżnicowanie przestrzenne wartości elementów meteorologicznych.

- Średnie wartości przedstawiają się następująco:
- średnia roczna temperatura wynosi +7,7oC,
- najzimniejszym miesiącem jest styczeń (-3oC), a najcieplejszym lipiec (+18,2oC),
- średnia roczna ilość opadów nie przekracza 600 mm,
- długość okresu wegetacyjnego (temp. powyżej +5oC) to około 210 dni, w najbliższym sąsiedztwie Wyżyny Przedborskiej – 205 dni,
- najwyższe wartości wilgotnościowe powietrza notowane są wiosną i z początkiem lata, 20-40 dni z mgłą – w okresie wrzesień-listopad.

Na tym terenie gminy dominują wiatry z kierunku zachodniego, północno i południowo zachodnie. Średnia prędkość wiatru wynosi ok. 2,8 m/sekundę.⁸

⁶ Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Masłowice na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019, PPUH „BaSz” 2011

⁷ STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO 7 GMINY MASŁOWICE, Biuro Studiów i Projektów „KONTAKT”, 2008/2009

⁸ Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Masłowice na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019, PPUH „BaSz” 2011

3.1.4 Budowa geologiczna, hydrologia i warunki glebowe

Cały obszar gminy Masłowice leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (nr 408) Niecka Włoszczowska. Zbiorniki wód podziemnych, które mają znaczenie użytkowe występują w utworach:

- czwartorzędowych – związane głównie z dolinami bezimiennych cieków, głębokość występowania zwierciadła wody jest niewielka (sporadycznie przekracza 5 m), wydajność wynosi 7,7 m³/h do 13 m³/h.
Wody tego poziomu, ze względu na brak naturalnej izolacji narażone są na zanieczyszczenia w powierzchni, dlatego też są niskiej jakości,
- kredowych – występują na południowy zachód od Pasma Przedborsko-Małoskiego, zakwalifikowane są jako Główny Zbiornik Wód Podziemnych – GZWP, który objęty jest wysoką ochroną (OWO). Głębokość zwierciadła wody zależy od ukształtowania terenu i wynosi przeważnie kilka metrów. Jakość wód w utworach górnokredowych jest dobra, są to wody średnio twarde i twarde. Sporadycznie wody te przekraczają parametry zawartości azotu i azotynów. Zawartość żelaza i manganu nie przekracza zawartości wymaganych dla wód do spożycia i celów gospodarczych.⁹

Przez gminę Masłowice, na niewielkim odcinku jej południowo-wschodniej granicy, przepływa rzeka Pilica. Pozostałe rzeki i ciekі stanowią jej dorzecze:

- rzeka Luciąża, która ma tu swoje źródła, na terenie gminy znajduje się 13,7 km jej długości, jest lewobrzeżnym dopływem Pilicy. Luciąża zbiera wody za pomocą zaangażowania sieci rowów melioracyjnych.
- rzeka Strumień,
- Ciek spod Ochotnika o długości 9,6 km.

Sieć rzeczną gminy uzupełnia również szereg bezimiennych cieków wodnych odprowadzających swe wody do Pilicy. Są to rzeki o charakterze nizinnym, z niewielkimi spadkami wody.

Wzdłuż zachodniej granicy gminy przebiega dział wodny I rzędu oddzielający dorzecze Wisły od dorzecza Odry

W gminie zlokalizowanych jest kilka stawów hodowlanych w miejscowościach: Masłowice, Przerąb, Bartodzieje, Tworowice, Ochotnik i Kraszewice.

Wody podziemne, eksploatowane dla potrzeb ludności w gminie, pochodzą głównie z kredowego i czwartorzędowego piętra wodonośnego.

Na terenie Gminy Masłowice dominują gleby typu rędzin utworzone z węglanowych utworów kredowych i jurajskich. Występują również gleby bielicowe i brunatne utworzone z piasków i glin, a w dolinach i obniżeniach terenu głównie gleby pochodzenia organicznego i mineralnego – mady, gleby torfowe, mułowotorfowe i murszowe.

Pod względem bonitacyjnym gleby występujące w gminie zaklasyfikowano głównie do klasy od II do VI. Przeważają gleby orne średniej jakości klasy V (29,5%). Występują tu również ekosystemy rolniczo-glebowe: żytni bardzo dobry, dobry i słaby oraz użytki zielone średnie i słabe. Gleby gminy cechują się dość dobrą jakością do produkcji rolniczej.

Gmina Masłowice posiada 61,7 pkt wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Przyjęta metoda waloryzacji opiera się na założeniu, że w warunkach produkcyjnych danego terenu decydują wybrane elementy środowiska:

- jakość gleb,
- klimat i długość okresu wegetacyjnego,
- rzeźba terenu,
- warunki wodne.¹⁰

Gleby klas III – IV są glebami, w stosunku do których obowiązuje prawna ochrona przez zmianą użytkowania ich na cele inne niż rolnicze. Stanowią one ponad 48% powierzchni gminy, występują w środkowej jej części,

⁹ Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Masłowice na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019, PPUH „BaSz” 2011

¹⁰ Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Masłowice na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019, PPUH „BaSz” 2011

w rejonach miejscowości Chełmo i Kraszewice. Gleby niższych klas najliczniej występują w północnej części gminy, w sąsiedztwie miejscowości: Bartodzieje, Borki, Przerąb.

Największą część gruntów gminy zajmują tereny orne – świadczące o typowo rolniczym charakterze gminy – oraz tereny leśne. Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo, reprezentowane przez gospodarstwa indywidualne. Dominują gospodarstwa powyżej 5 ha (ponad 60%), gdzie głównie uprawia się: żyto, mieszanki zbożowe i ziemniaki oraz hoduje bydło i trzodę chlewną.

Występujące coraz częściej ekstremalne zjawiska meteorologiczne takie jak intensywne opady i nadmiar wód oraz występujące susze, zmuszają nie tylko do zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego ale także do zapewnienia możliwości ochrony przed brakiem wody. Dlatego rozwój wszelkich form retencjonowania wody będzie koniecznością, a w oparciu o wody dyspozycyjne będzie można rozbudować systemy nawadniające.

Gmina Masłowice nie należy do obszarów zbyt zasobnych w surowce mineralne. Kopalniami, które mają znaczenie surowcowe są wapienie jurajskie, piaskowce kredowe oraz żwiry pochodzące z czwartorzędu.

Jedynym udokumentowanym złożem wapieni „Granice” znajduje się w rejonie wsi o tej samej nazwie. Zostało ono przebadane i opisane w roku 1966 i zakwalifikowane do kategorii C1. Jego zasoby zostały obliczone na 84000 Mg, a jego powierzchnia na 714.537m². W najbliższym czasie planowane jest uruchomienie kopalni wapieni Atlas w m. Granice.

Często surowce eksploatowane są „na dziko”, co powoduje powstawanie wielu wyrobisk. Szczególne nagromadzenie punktów „dzikiej” eksploatacji występuje na Górze Chełmo, gdzie wydobywany jest kamień piaskowiec dla celów budowlanych. Wyrobiska te muszą być na bieżąco rekultywowane, ponieważ stwarzają zagrożenie dla środowiska oraz bezpieczeństwa mieszkańców.¹¹

3.1.5 Warunki przyrodniczo – krajobrazowe

Na terenie gminy Masłowice lasy zajmują powierzchnię 1 916,8 ha, co stanowi 16% powierzchni gminy. W drzewostanie dominującym gatunkiem jest sosna z domieszką dębu, brzozy i świerka. Występują również osika i olsza. Najbardziej charakterystycznym i ważnym elementem szaty roślinnej na obszarze gminy są zbiorowiska nieleśne. Są to zbiorowiska wodne, bagienne, łąkowe i torfowe, na których występują rzadkie i będące pod ochroną gatunki roślin (modrzewica zwyczajna, rosiczka okrągłolistna, rosiczka długolistna i żurawina błotna). Za użytki ekologiczne uznano bagna o powierzchni 0,41 ha i 0,7 ha położone na terenie Leśnictwa Masłowice. Zasadniczy zrąb roślinności tego obszaru tworzą gatunki szeroko rozpowszechnione w północnej i środkowej Europie, jak również tych o charakterze eurosyberyjskim.

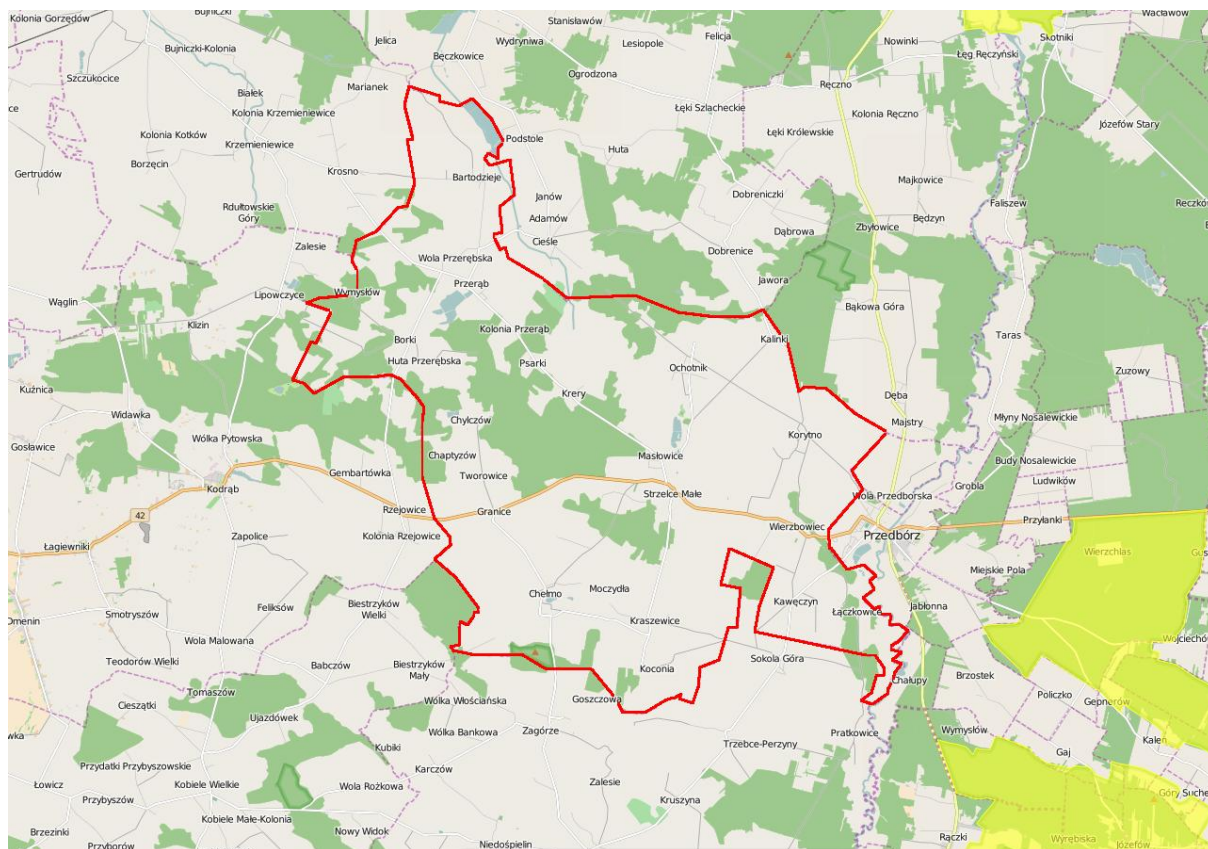
W lasach rozpowszechniły się głównie: borówka zwyczajna, siódmaczek leśny oraz inne gatunki runa leśnego lasów sosnowych i mieszanych oraz drzewa: sosna zwyczajna i jarząb pospolity.

Na zawilgoconych łąkach, bagnach i torfowiskach dominują rośliny: skrzyp błotny, turzycza bagienna, gwiazdnica długolistna, bagno zwyczajne oraz kilka gatunków mchu.

Świat fauny nie jest zbyt bogaty, reprezentują go gatunki zwierząt rozpowszechnione na kontynencie europejskim. Są to ssaki: zając szarak, kuna leśna, sarna, dzik. Z ptaków można wymienić: sówkę, dzwońca, świergotka łąkowego i drzewnego, słowika rdzawego, kaskawę, kulczyka oraz dzięcioła polnego.

W odległości około 3 km od granic gminy Masłowice położony jest Przedborski Park Krajobrazowy.

¹¹ Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Masłowice na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019, PPUH „BaSz” 2011

Rysunek 3.1.2 Lokalizacja gminy Masłowice na tle Przedborskiego Parku Krajobrazowego

Źródło: opracowanie na podstawie mapy zamieszczonej na <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

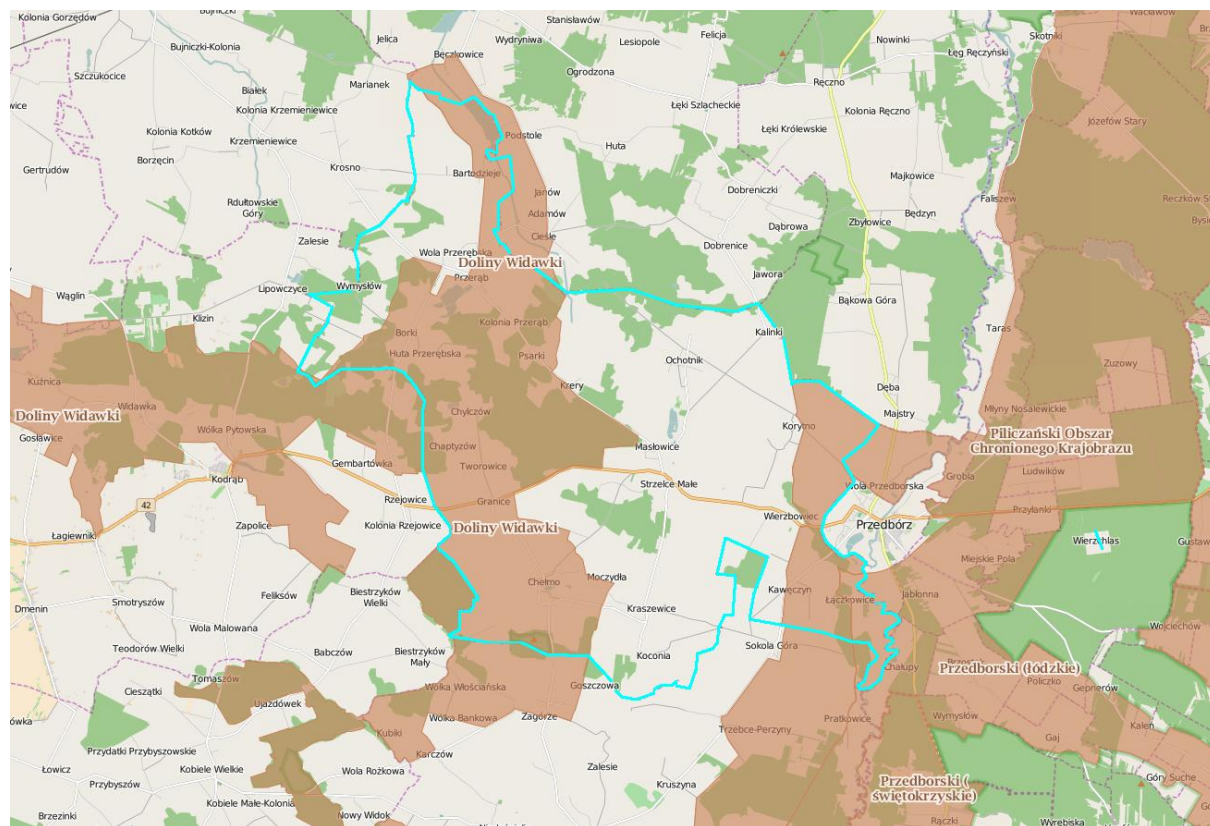
Obszary podlegające ochronie na terenie gminy Masłowice to:

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Widawki – utworzony rozporządzeniem Nr 59/2007 Wojewody Łódzkiego z dnia 04.12.2007r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 41 390 ha.

Piliczański Obszar Chronionego Krajobrazu – utworzony Rozporządzeniem nr 8/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24.03.2009r. w sprawie wyznaczenia Piliczańskiego OCHK (z późn. zm.). Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 46340 ha. Obszar ten obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych dla możliwości zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełniących funkcję korytarzy ekologicznych.

Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu – utworzony rozporządzeniem nr 9/2002 Wojewody Łódzkiego za dnia 9 lipca 2002r. w sprawie określenia granic Przedborskiego Parku Krajobrazowego i ustanowienia planu ochrony Przedborskiego Parku Krajobrazowego w Województwie łódzkim oraz wyznaczenia Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

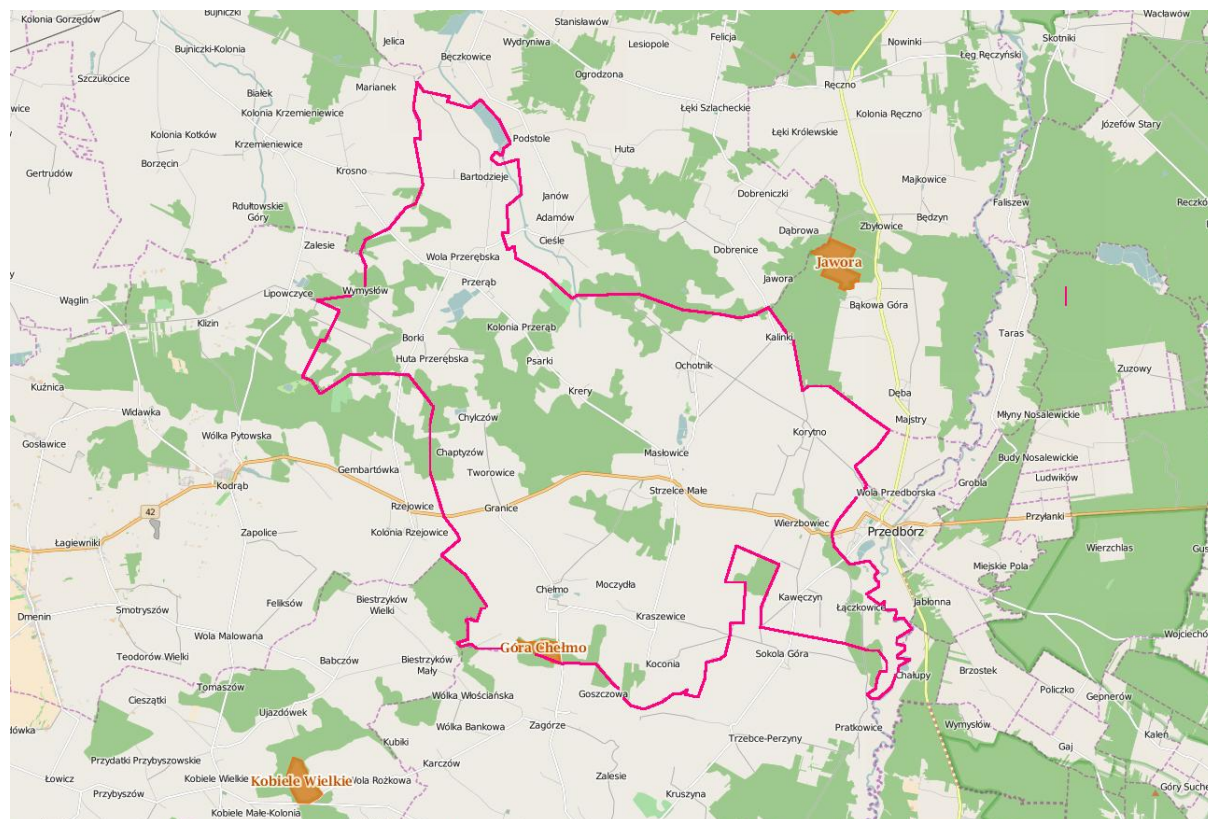

Rysunek 3.1.3 Lokalizacja gminy Masłowice na tle Obszarów Chronionego Krajobrazu

Źródło: opracowanie na podstawie mapy zamieszczonej na <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Rezerwat Przyrody „Góra Chełmo” to rezerwat archeologiczno-leśny o powierzchni 41,44 ha. Został utworzony w roku 1967 aby zachować wzgórze o walorach przyrodniczych oraz znajdujące się na nim grodzisko prehistoryczne. Góra Chełmo (323 m n.p.m.) to najwyższe, kopulaste wzniesienie Wzgórz Radomszczańskich. Wzgórze to porośnięte jest lasem ze starym (ok. 150 lat) i wielogatunkowym drzewostanem, jego osobliwością są pojedyncze egzemplarze dębów w wieku około 230 lat. W czasach przedpiastowskich wzniesiony został gród obronny (jeden z nielicznych grodów wyżynnych), który strzegł szlaku handlowego ze Śląska przez Rudę, Brzeźnice, Radomsko, Przedbórz do południowego Mazowsza. Po grodzie tym pozostało na szczycie Góry Chełmo wielkie grodzisko otoczone wałem, fosą i dwoma niskimi wałami okrężnymi.

Rysunek 3.1.4 Lokalizacja gminy Masłowice na tle Rezerwatów przyrody

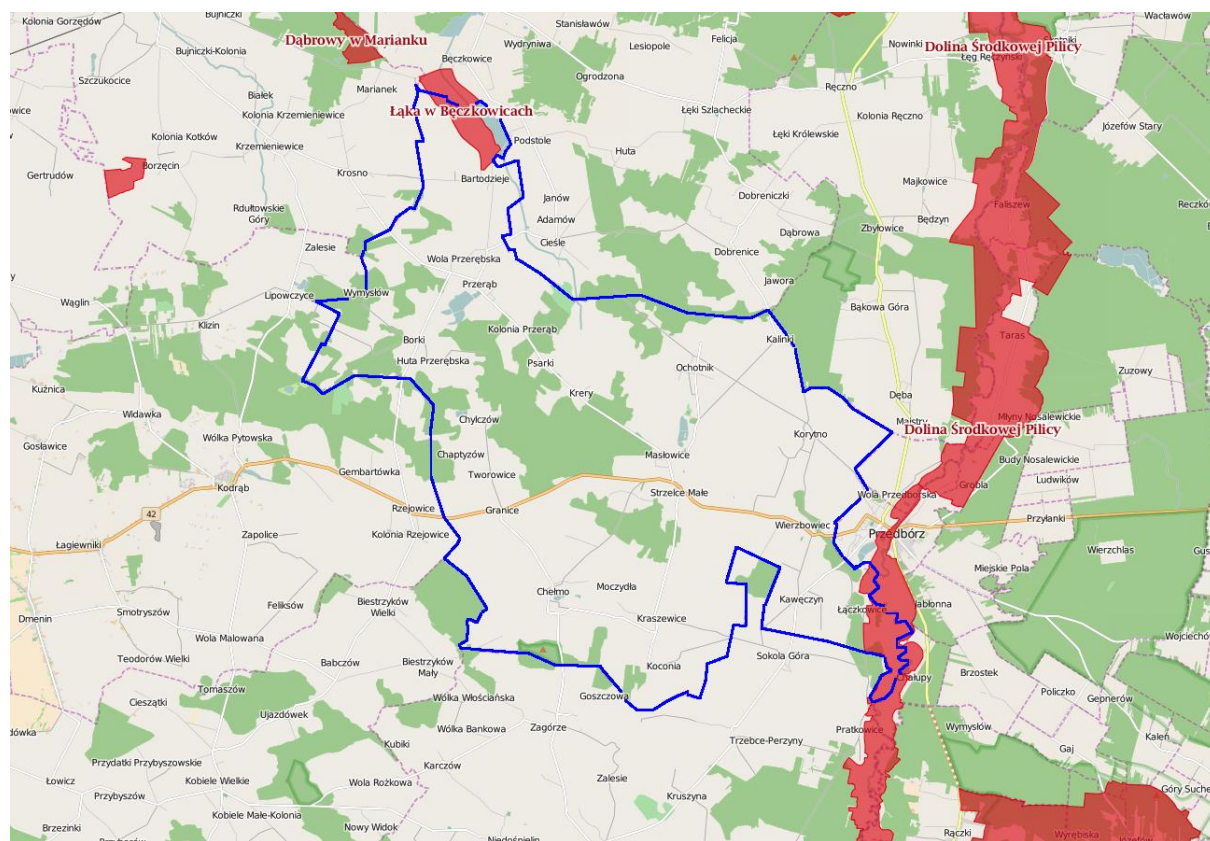
Źródło: opracowanie na podstawie mapy zamieszczonej na <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Obszary Natura 2000 Łąka w Bęczkowicach PLH 100004 Powierzchnia obszaru wynosi 191,2 ha. Położony jest w województwie łódzkim; powiat piotrkowski, gmina Łęki Szlacheckie oraz powiat radomszczański, gmina Masłowice. Obszar obejmuje torfowisko znajdujące się w dolinie Luciąży. Leży ono w środkowym biegu rzeki, na około 500 m odcinku doliny. Charakteryzowane łąki położone są na lewym (zachodnim) brzegu Luciąży. Dolina ma w tym miejscu około 1 km szerokości. Złóża torfowe w przeszłości były eksploatowane, a proces ten trwał jeszcze do początków lat 50-tych XX stulecia. Do połowy lat 80-tych obszar ten wykorzystywano rolniczo, jako mało wartościowe łąki (koszono je raz w roku) oraz jako pastwiska. W drugiej połowie lat 80-tych zaprzestano jednak wypasu i wykaszania roślinności na łąkach. Było to spowodowane niską opłacalnością produkcji rolniczej, będącą wynikiem dużego rozdrobnienia działek. Następstwem tego jest znaczny wzrost powierzchni zarośli wierzbowych w ciągu ostatnich 12 lat. Omawiany obszar nie był dotąd objęty żadną z istniejących form ochrony przyrody. Projektuje się utworzenie rezerwatu przyrody lub użytku ekologicznego. Ostoja obejmuje dobrze zachowane rozległe torfowisko z licznymi fitocenoząmi zespołów: torfowiskowych, łąk trzęślicowych i wilgotnych łąk eutroficznych. Zidentyfikowano tu łącznie 5 rodzajów siedlisk z załącznika I do Dyrektywy Siedliskowej. Występuje tu też liczna populacja lipiennika Loesela - gatunku z załącznika II do tej Dyrektywy. Obszar Łąki w Bęczkowicach jest stanowiskiem rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, w tym podlegających ochronie prawnej m.in. rosiczki okrągłolistnej i kruszczyka błotnego. Do interesujących zwierząt obserwowanych na terenie ostoi należy wydra – gatunek z załącznika II do Dyrektywy Siedliskowej. Największym zagrożeniem dla obszaru jest odwodnienie torfowiska przez rowy wykopane na jego obrzeżu oraz "dzika" eksploatacja złóż torfowych. Szacie roślinnej zagraża ponadto sukcesja roślinności krzewiastej i drzewiastej, która nasiliła się po zaniechaniu użytkowania.

Obszary Natura 2000 Dolina Górnej Pilicy PLH260018. Powierzchnia obszaru wynosi 11555,60 ha. Ostoja położona jest w Krainie Świętokrzyskiej, w okręgu: Włoszczowsko-Jędrzejowskim. Flora ma tu charakter przejściowy. Występują w niej duże, w większości naturalne kompleksy leśne (grądy, lasy mieszane świeże i wilgotne oraz w dolinach rzecznych lasy łąkowe i olsy). Meandrująca rzeka Pilica, której towarzyszą liczne starorzecza, tworzy malowniczą dolinę. Wzdłuż koryta ciągną się gęste zarośla wierzbowe, oraz lasy nadrzeczne, o silnie zróżnicowanych drzewostanach, którym towarzyszą podmokłe łąki, charakteryzujące się dużą różnorodnością biologiczną, bogactwem fauny i flory, zwłaszcza gatunków związanych z siedliskami wilgotnymi. Często występują tu bagna i torfowiska. Ich powierzchnia systematycznie się kurczy w wyniku naturalnych zmian sukcesyjnych oraz zabiegów melioracyjnych. Ostoja obejmuje jeden z większych ciągów ekologicznych zlokalizowanych w naturalnych dolinach rzecznych w kraju. Razem z ostoją Suchy Młyn Dolina

Pilicy tworzy duży ciąg siedlisk naturalnych. Występują tutaj zbiorowiska łąkowe: Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe i świeże łąki użytkowane ekstensywnie bardzo dobrze zachowane lasy łąkowe, bory bagienne, rzadziej bory chrobotkowe. Znaczne zbiorniki wodne z roślinnością wodną, siedliska muraw na piaskowych. W ostoi zlokalizowane są liczne populacje roślin chronionych i ginących – jest ich ponad 60 gatunków. Z punktu widzenia ochrony fauny „Dolina Pilicy” należy do najistotniejszych ostoi NATURA 2000 w Polsce środkowej. Jedne z najliczniejszych i najlepiej zachowanych populacji w tej części kraju posiadają tu: bóbr europejski, traszka grzebieniasta, kumak nizinny, minóg ukraiński, koza, głowacz białopletwy, trzepla zielona, czerwończyk fioletek i zateczek łamliwy. W Dolinie Pilicy znajdują się rozlewiska, wśród których występują liczne mikrosiedliska dogodne dla występowania poczwarów jajowatej. Pilica i jej dopływy są dobrym siedliskiem również dla występowania skójki gruboskorupowej. W ostoi istotne w skali regionu są populacje: pachnicy dębowej, piskorza, modraszka telejusa i modraszka nausitousa. Potwierdzenia wymaga występowanie podawanych z terenu ostoi: kreślinka nizinnej i kozy złotawej. Ostoja posiada bogaty zestaw gatunków owadów i innych organizmów wpisanych na czerwoną listę lub wymienianych w załącznikach do konwencji międzynarodowych. W Dolinie Pilicy licznie reprezentowane są przyrodniczo cenne gatunki ptaków, dla których powinna zostać powołana dodatkowo ostoja ptasia. Szczególne znaczenie mają populacje: bąka, błotniaka stawowego, błotnika łąkowego, orlika krzykliwego, żurawia czy jarzębatki.¹²

Rysunek 3.1.5 Lokalizacja gminy Masłowice na tle obszarów NATURA 2000

Źródło: opracowanie na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Na terenie gminy ustanowiono także pomniki przyrody ożywionej:

- 1 dąb szypułkowy (wieś Koconia),
- 2 topole białe (wieś Masłowice),
- 1 topola drobnolistna (wieś Masłowice),
- 1 lipa (wieś Strzelce Małe).

Użytek ekologiczny - bagna o powierzchni 0,41 ha i 0,7 ha położone na terenie Leśnictwa Masłowice.

¹² Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Masłowice na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019, PPUH „BaSz” 2011

Parki podworskie z terenu gminy wpisane do rejestru zabytków i znajdujące się w ewidencji konserwatorskiej to: Park zabytkowy w Masłowicach – XVIII w., w Chełmie – XVIII w., w Bartodziejach – XIX w., w Koconi – XIX w., w Przerębie – 2 poł. XVIII w., w Strzelcach Małych – XIX w.

4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM

4.1. Powietrze atmosferyczne

Gmina Masłowice położona jest w strefie łódzkiej. Na terenie gminy nie punktów pomiarowych powietrza. Najbliższe punkty pomiarowe zlokalizowane są punkty monitoringowe jakości powietrza na terenie miasta przy ulicy Sokolej 4 i Rolnej 2 oraz w Parzniewicach przy ujęciu wody. Odległość od Masłowic do tych dwóch punktów wynosi: 28 km do Radomska oraz 33 km do Parzniewic. Punkty zlokalizowane na terenie Radomska obejmują zanieczyszczenia miejskie, stąd nie obrazują jakości powietrza w wiejskiej gminie Masłowice. W związku z tym na potrzeby niniejszej oceny zostaną przedstawione wyniki dla strefy łódzkiej.

Dla wszystkich substancji podlegających ocenie, strefy zaliczono do jednej z poniższych klas:

- **klasa A** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych,
- **klasa B** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczały poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji,
- **klasa C** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalne lub docelowe powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy ten margines jest określony,
- **klasa D1** - jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie nie przekraczały poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** - jeżeli stężenia ozonu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego.

Wyniki badań klasyfikacji w 2015 roku wg parametrów dla stref oceny jakości powietrza dla strefy łódzkiej pod kątem ochrony zdrowia (SO₂, NO₂, CO, C₆H₆, O₃, PM_{2,5}, PM₁₀, Pb, As, Ni, Cd, B(a)P,) dały wyniki:

- dla SO₂ klasa A
- dla NO₂ klasa A
- dla benzenu klasa A
- dla tlenku węgla klasa A
- dla ozonu klasa A

(Symbol klasy dla obszaru strefy dla poziomu celu długoterminowego ozonu klasa D2)

- **dla PM_{2,5} klasa C**
- **dla PM₁₀ klasa C**
- dla As w pyle PM₁₀ klasa A
- dla Cd w pyle PM₁₀ klasa A
- dla Ni w pyle PM₁₀ klasa A
- dla Pb w pyle PM₁₀ klasa A
- **dla B(a)P w pyle PM₁₀ klasa C.**¹³

W porównaniu z rokiem poprzednim powierzchnia obszarów przekroczeń zwiększyła się.

System oceny jakości powietrza w województwie łódzkim składa się z 2 części, systemu pomiarowego oraz modelowania matematycznego wykonywanego w oparciu o bank emisji i dane meteorologiczne.

W 2015 r. w skład systemu pomiarowego wchodziły 3 sieci pomiarowe: sieć pomiarów ciągłych (93 stanowiska pomiarowe automatyczne), sieć pomiarów manualnych (63 stanowiska pomiarowe manualne), sieć pomiarów pasywnych (314 stanowisk pomiarowych).

Na podstawie Pięcioletniej oceny jakości powietrza w województwie łódzkim w latach 2010-2014 określony został kształt wojewódzkiego systemu oceny jakości powietrza. Stwierdzono m.in. konieczność rozbudowy istniejącej sieci manualnych pomiarów pyłu PM₁₀. Konieczne również jest wdrożenie odpowiednich procedur zapewnienia jakości wyników dotychczasowych pomiarów manualnych.

¹³ Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim w 2015 r., WIOŚ, 2016

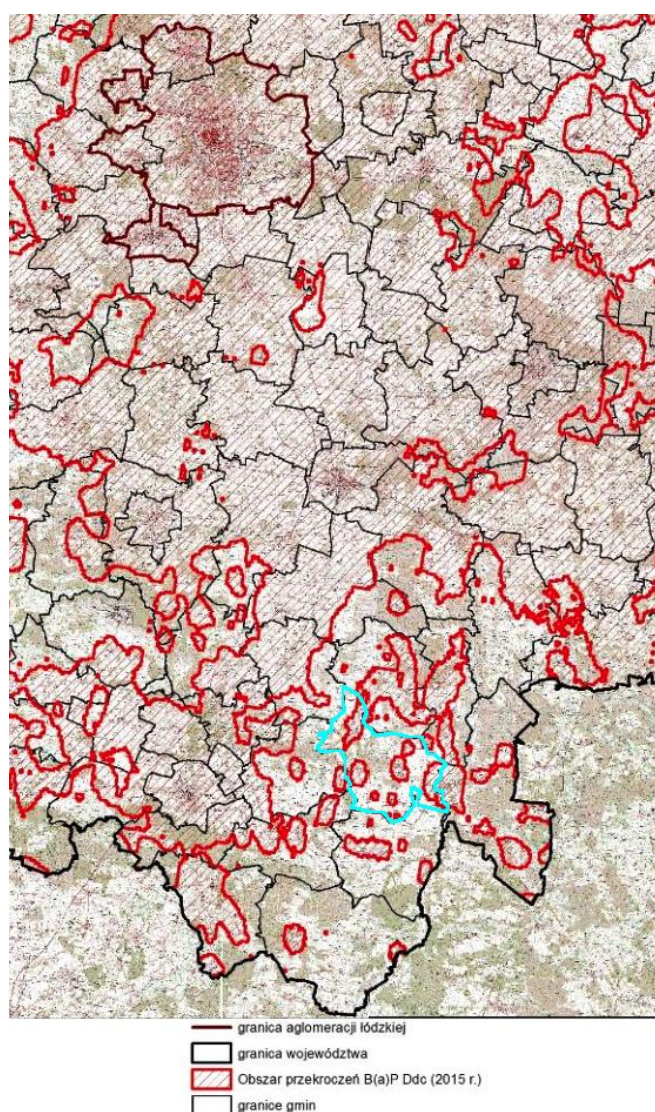
W 2015r. podobnie jak w roku 2014 stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego stężenia ozonu, w wyniku czego nadano obu strefom oceny klasę D2. Przekroczenia występowały na obszarze całego województwa.

Ze względu na kryteria ochrony roślin przeprowadzona ocena podobnie jak w roku ubiegłym nie wykazała przekroczenia poziomu docelowego stężenia ozonu w powietrzu (wskaźnik AOT40). Przekroczony był jedynie poziom celu długoterminowego dla wskaźnika AOT40.

Poziom wartości wskaźnika AOT40 w województwie od kilku lat utrzymuje się na poziomie poniżej docelowego. W wyniku uśrednienia wyników z ostatnich 5 lat obszar strefy łódzkiej zaklasyfikowano do klasy A.

Dla pozostałych substancji w powietrzu (SO₂ oraz NO_x) ze względu na kryteria ochrony roślin podobnie jak w latach ubiegłych także nie stwierdzono potrzeby wykonania programu ochrony powietrza w strefie łódzkiej.

W 2015r. stwierdzono występowanie obszarów przekroczeń wartości poziomów dopuszczalnych, docelowych oraz wartości celów długoterminowych dla zanieczyszczeń związanych ze spalaniem paliw do celów grzewczych (zanieczyszczenia pyłowe). Ponadto stwierdzono występowanie przekroczeń poziomów celów długoterminowych ozonu (według kryteriów dla ochrony zdrowia oraz dla ochrony roślin).

Rysunek 6 Obszar przekroczeń rocznej wartości poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ w części południowej woj. łódzkiego w 2015 r. - wg metody modelowej (w tym na terenie gminy Masłowice)

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim w 2015 r., WIOŚ, 2016

Przekroczenia rocznej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM₁₀ w powietrzu występowały w 2015r. na terenie obu stref oceny jakości powietrza. Podobnie jak w roku poprzednim przekroczenie dobowej wartości poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ zanotowano na prawie wszystkich stanowiskach pomiarowych

w województwie. W 36 miastach w województwie oraz w 67 gminach wiejskich i wiejski częściach gmin miejsko-wiejskich wystąpiło przekroczenie dobowej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM10 w powietrzu.

W 2015r. ponownie udokumentowano pomiarowo wystąpienie znacznych przekroczeń poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM10. Powierzchnia obszarów przekroczeń uległa zwiększeniu, względem roku poprzedniego. Wynikało to ze zmiany metod szacunku emisji B(a)P wykonanych po raz pierwszy w skali całego kraju. Na podstawie obliczeń z wykorzystaniem modelu Calmet/Calpuff określona została znaczna liczba obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w powietrzu.

Obszary przekroczeń wykraczają daleko poza tereny miast, obejmując obszary wiejskie gmin ościennych oraz. Znaczne przekroczenia poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu notuje się praktycznie w większości stanowisk pomiarowych w Polsce.

Przyczyną występowania wysokich wartości stężenia tej substancji jest emisja niska. Na obszarach wiejskich główną przyczyną przekroczenia jest napływ z obszarów zurbanizowanych oraz w części przypadków także lokalna emisja niska z większych miejscowości.

Ponadto proceder nielegalnego spalania odpadów komunalnych w paleniskach domowych przez mieszkańców potęguje problem przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w powietrzu.

W 2015r. podobnie jak w latach poprzednich zanotowano stosunkowo niskie wartości stężenia ozonu. W związku z powyższym w wyniku uśrednienia wyników pomiarów z 3 ostatnich lat stwierdzono brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego ozonu ze względu na ochronę zdrowia oraz ze względu na ochronę roślin. Natomiast nadal w 2015r. stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego ze względu na ochronę zdrowia oraz wskaźnika AOT40 określonego ze względu na ochronę roślin.

Zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu wartość wskaźnika AOT40 ocenia się w uśrednieniu 5-letnim. W wyniku uśrednienia z lat 2011-2015 stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego wskaźnika AOT 40 na całym obszarze Strefy Łódzkiej.¹⁴

4.2. Wody powierzchniowe i podziemne

Podstawę prawną do wykonania oceny stanu wód powierzchniowych za rok 2014 stanowi rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r., w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji powierzchniowych [Dz. U. z 2014r. nr 0, poz. 1482]. Rozporządzenie określa sposób dokonywania oceny stanu jednolitych części wód poprzez dokonywanie oceny stanu ekologicznego (jcw naturalne) lub potencjału ekologicznego (jcw sztuczne i silnie zmienione), stanu chemicznego oraz spełnienie dodatkowych wymogów obszarów chronionych, a także sposób interpretacji wyników badań wskaźników jakości, sposób prezentacji wyników klasyfikacji oraz częstotliwość dokonywania klasyfikacji. Wynikiem oceny jest określenie stanu jcw jako: dobry lub zły.

Ocena stanu jednolitych części wód wykonywana jest w oparciu o zweryfikowane serie danych z punktów reprezentatywnych i dodatkowych punktów monitoringu obszarów chronionych.

W roku 2014 na terenie województwa Łódzkiego przebadano i oceniono łącznie 85 jednolitych części wód powierzchniowych. Monitoring wód powierzchniowych prowadzono w 85 reprezentatywnych i dodatkowo w 3 celowych punktach pomiarowo-kontrolnych. 85 ppk zlokalizowanych było na rzekach i 3 na zbiornikach zaporowych.

Analizę wód powierzchniowych oparto na danych pochodzących z dwóch punktów pomiarowych zlokalizowanych na terenie lub w najbliższej gminy Masłowice:

- Struga – Rudka,
- Luciąża od źródeł do zbiornika Cieszanowice.

Stan/potencjał ekologiczny wśród badanych w 2014 jcw roku określono lub zweryfikowano w 66 jcw, w tym:

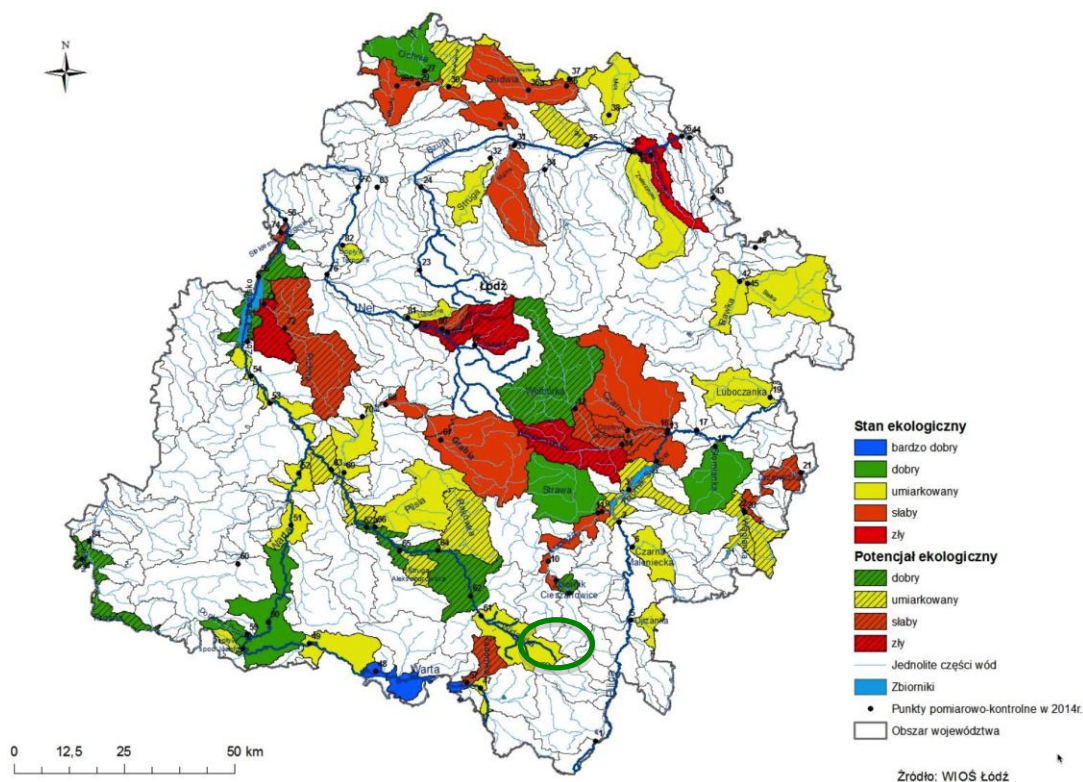
- Bardzo dobry stan ekologiczny stwierdzono w 1 jcw,
- Dobry stan/potencjał ekologiczny stwierdzono w 13 jcw,
- Umiarkowany stan/potencjał ekologiczny ustalono w 28 jcw w tym Struga – Rudka,

¹⁴ Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim w 2015 r., WIOŚ, 2016

- Słaby stan/potencjał ekologiczny określono w 17 jcwp,
- Zły stan/potencjał ekologiczny stwierdzono w 7 jcwp w tym Luciąża,

Wyniki oceny stanu chemicznego wśród zbadanych w 2014r jcwp przedstawiają się następująco:

- dobry stan chemiczny ustalono w 13 jcwp,
- stan chemiczny poniżej stanu dobrego określono w 27 jcwp.

Rysunek 4.2.1 Ocena potencjału ekologicznego wód województwa łódzkiego w 2014 roku z zaznaczoną lokalizacją gminy Masłowice

Źródło: WIOŚ Łódź, 2015

Tabela 4.2.1 Klasyfikacja stanu/ potencjału ekologicznego i stanu chemicznego wód w 2014 r. w punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na terenie lub w najbliższej odległości od gminy Masłowice

L.p	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydro-morfologicznych	Klasa elementów fizyko-chemicznych	Stan/ potencjał ekologiczny
1.	Struga - Rudka	III	II	II	UMIARKOWANY
2.	Luciąża od źródeł do Zbiornika Cieszanowice	V	II	II	ZŁY

Źródło: na podstawie „Komunikatu o stanie jakości wód powierzchniowych województwa łódzkiego badanych w 2014 roku, Łódź 2015

Cały obszar gminy Masłowice leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (nr 408) Niecka Włoszczowska. Wody poziomu czwartorzędowego, ze względu na brak naturalnej izolacji narażone są na zanieczyszczenia w powierzchni, dlatego też są niskiej jakości. Jakość wód w utworach górnokredowych jest dobra, są to wody średnio twarde i twarde. Sporadycznie wody te przekraczają parametry zawartości azotu i azotanów. Zawartość żelaza i manganu nie przekracza zawartości wymaganych dla wód do spożycia i celów gospodarczych.

Jakość wód podziemnych w poszczególnych punktach monitoringu sieci krajowej jest określana według klasyfikacji podanej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2015, poz. 85).

Na terenie gminy Masłowice w 2015 roku badania wód podziemnych prowadzone były w jednym punkcie w miejscowości Przerąb. Badania objęły wody poziomu kredowego ze studni w głębszej. Wyniki badań zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 4.2.2 Wyniki badań wód podziemnych na terenie gminy Masłowice

<i>Wskaźnik</i>	<i>Miano</i>	<i>27.04.15</i>
<i>Odczyn</i>	<i>pH</i>	<i>7,5</i>
<i>TOC</i>	<i>mg/l</i>	<i>3,1</i>
<i>PEW</i>	<i>μS/cm</i>	<i>371</i>
<i>temperatura</i>	<i>°C</i>	<i>11,4</i>
<i>Tlen rozpuszczony</i>	<i>mg/l</i>	<i>7</i>
<i>NH4</i>	<i>mg/l</i>	<i>0,17</i>
<i>Sb</i>	<i>mg/l</i>	<i><0.001</i>
<i>As</i>	<i>mg/l</i>	<i><0.01</i>
<i>NO3</i>	<i>mg/l</i>	<i><0.3</i>
<i>NO2</i>	<i>mg/l</i>	<i>0,013</i>
<i>B</i>	<i>mg/l</i>	<i>0,015</i>
<i>Cl</i>	<i>mg/l</i>	<i>5,1</i>
<i>Cr</i>	<i>mg/l</i>	<i><0.005</i>
<i>Cyjanki wolne</i>	<i>mg/l</i>	<i><0.004</i>
<i>F</i>	<i>mg/l</i>	<i>0,16</i>
<i>PO4</i>	<i>mg/l</i>	<i>0,26</i>
<i>Al</i>	<i>mg/l</i>	<i><0.009</i>
<i>Cd</i>	<i>mg/l</i>	<i><0.00010000</i>
<i>Mg</i>	<i>mg/l</i>	<i>5,5</i>
<i>Mn</i>	<i>mg/l</i>	<i>0,247</i>
<i>Cu</i>	<i>mg/l</i>	<i><0.003</i>
<i>Ni</i>	<i>mg/l</i>	<i><0.004</i>
<i>Pb</i>	<i>mg/l</i>	<i><0.005</i>
<i>K</i>	<i>mg/l</i>	<i>1,3</i>
<i>Hg</i>	<i>mg/l</i>	<i><0.00001500</i>
<i>Se</i>	<i>mg/l</i>	<i><0.005</i>

<i>SO₄</i>	<i>mg/l</i>	<i>17</i>
<i>Na</i>	<i>mg/l</i>	<i>8,3</i>
<i>Ag</i>	<i>mg/l</i>	<i><0.001</i>
<i>Ca</i>	<i>mg /l</i>	<i>58,6</i>
<i>HCO₃</i>	<i>mg /l</i>	<i>243</i>
<i>Fe</i>	<i>mg /l</i>	<i>2,81</i>

Źródło: http://www.wios.lodz.pl/Wyniki_badan_wod_podziemnych,159

Wyniki badań wskazały, iż wody te spełniają parametry dla wód podziemnych klasy II.

Stan systemu zaopatrzenia w wodę w Gminie Masłowice jest bardzo dobry. Gmina zwodociągowana jest w 100%. Długość sieci wodociągowej rozdzielczej wynosi 82,5 km, przyłącza posiada 1026 gospodarstw.

Lokalny wodociąg obsługiwany jest przez stację uzdatniania wody w Przerębie, której wydajność wynosi 75 m³/h. W stacji tej woda poddawana jest zabiegom odżelaziania i odmanganiania. W obrębie stacji funkcjonują dwa ujęcia wody:

- studnia nr 1 – wydajność teoretyczna 130 m³/h, głębokość studni 60 m.
- studnia nr 2 – wydajność teoretyczna 164,4 m³/h.

Wydajność studni zaspokaja potrzeby gminy.

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy wynosi 1 km. Kanalizację posiada 12 gospodarstw domowych na osiedlu w Chełmie. Osiedle obsługiwane jest przez biologiczną oczyszczalnię ścieków o wydajności 50 m³/d.

Na pozostałym terenie ścieki gromadzone są w przydomowych szambach. Ścieki dowożone są do Oczyszczalni Ścieków Komunalnych w Przedborzu i Kodrębie.

Na terenie gminy działa również oczyszczalnia ścieków typu Bio-Clear (MBA) o wydajności 4,5 m³/d. Oczyszczalnia wybudowana została na potrzeby Publicznej Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Strzelcach Małych.

4.3. Ochrona powierzchni ziemi

Na terenie Gminy Masłowice dominują gleby typu rędzin utworzone z węglanowych utworów kredowych i jurajskich. Występują również gleby bielcowe i brunatne utworzone z piasków i glin, a w dolinach i obniżeniach terenu głównie gleby pochodzenia organicznego i mineralnego – mady, gleby torfowe, mułowotorfowe i murszowe.

Pod względem bonitacyjnym gleby występujące w gminie zaklasyfikowano głównie do klasy od II do VI. Przeważają gleby orne średniej jakości klasy V (29,5%). Występują tu również ekosystemy rolniczo-glebowe: żytni bardzo dobry, dobry i słaby oraz użytki zielone średnie i słabe. Gleby gminy cechują się dość dobrą jakością do produkcji rolniczej.

Na terenie gminy występują również ekosystemy rolniczo-glebowe: żytni bardzo dobry, dobry i słaby oraz użytki zielone średnie i słabe. Pod względem produkcji rolniczej, gleby cechują się dobrą jakością. Gleby nie są zanieczyszczone substancjami chemicznymi, a ich ogólny stan oceniany jest jako dobry.

Powierzchnia gminy wynosi 11 597 ha. Jej teren zdominowany jest przez użytki rolne, które zajmują obszar 8779 ha, co stanowi prawie 76% pow. gminy. Lasy z kolei stanowią 18,1% pow. gminy, zajmują bowiem one teren 2100,26 ha

Na obszarze gminy Masłowice największy udział w areale gruntów ornych posiadają klasy: IVa – gleby orne średniej jakości lepsze (14,4%) i IVb – gleby orne średniej jakości gorsze (24,1%) i V – słabe (29,5%). Natomiast gleby klasy IIIa – dobre, IIIb – średnio dobre oraz VI – najslabsze, stanowią odpowiednio: 3,4% i 5,9% oraz 20,3% ogólnej powierzchni gruntów ornych.¹⁵

¹⁵ Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Masłowice na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019, PPUH „BaSz” 2011

Według spisu rolnego z roku 2010 na terenie gminy jest ogółem 740 gospodarstw rolnych.

Struktura powierzchni gospodarstw to:

- do 1 ha - 34 gospodarstw,
- 1-5 ha - 253 gospodarstwa,
- 5-10 ha – 238 gospodarstw,
- 10-15 ha – 118 gospodarstw,
- powyżej 15 ha – 97 gospodarstw.

Grunty w gospodarstwach mają powierzchnię 8457 ha, w tym grunty w dobrej kulturze 7182 ha, grunty pod zasiewami zajmują powierzchnię 5969 ha, sady 16,6 ha, łąki 1017 ha, a pastwiska 84 ha.

Na powierzchni 5969 ha uprawia się zboża (5438 ha), żyto (1229 ha), pszenżyto ozime (1311 ha), mieszanki zbożowe jare (1890 ha), ziemniaki (378 ha), rzepak i rzepik (101 ha) oraz warzywa gruntowe (12 ha).

W 576 gospodarstwach prowadzona jest hodowla zwierząt gospodarskich, w sumie 5520 sztuk dużych, w tym 2033 sztuk bydła, 21694 sztuk trzody chlewnej, 58 koni i 15941 sztuk drobiu.

Według Spisu Rolnego z 2010 roku w 536 gospodarstwach pracuje się za pomocą ciągników, w sumie zewidencjonowano 771 ciągników rolniczych. W 655 gospodarstwach prowadzi się nawożenia mineralne, średnio jest to około 125,8 kg/ha¹⁶

Dotychczasowe użytkowanie terenu związanego z rolnictwem jest zgodne z uwarunkowaniami przyrodniczymi, efektywność ekonomiczna produkcji rolniczej jest bardzo niska. W porównaniu do lat poprzednich widoczna jest tendencja do coraz częstszego zaniechania działalności rolniczej przez mieszkańców i utrzymania ze źródeł nierolniczych. Ze względu na rosnące potrzeby społeczne, częste jest więc przekształcenie części terenów rolniczych na tereny budownictwa mieszkaniowego oraz pod działalność inwestycyjną.

Bardzo istotną rolę w ochronie gleb przed zakwaszeniem i zanieczyszczeniem odgrywa wapnowanie.

Występujące coraz częściej ekstremalne zjawiska meteorologiczne takie jak intensywne opady i nadmiar wód oraz występujące susze, zmuszają nie tylko do zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego ale także do zapewnienia możliwości ochrony przed brakiem wody. Dlatego rozwój wszelkich form retencjonowania wody będzie koniecznością, a w oparciu o wody dyspozycyjne będzie można rozbudować systemy nawadniające.

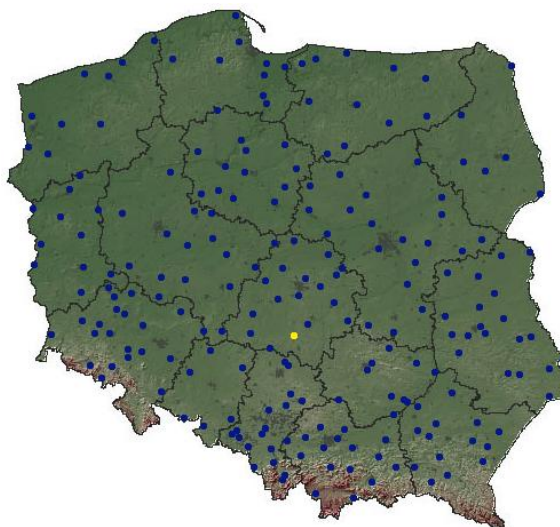
Obowiązek prowadzenia monitoringu, obserwacji zmian i oceny jakości gleby i ziemi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z zapisów art. 26 ustawy – Prawo ochrony środowiska. Kryteria oceny określone są na podstawie delegacji w art. 105 cytowanej ustawy, w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. z 2002 r. Nr 165, poz. 1359). Zakres badań „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski” określają trzyletnie Programy Państwowego Monitoringu Środowiska.

Badania gleb na obszarze województwa łódzkiego prowadzone są w oparciu o „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski”, który stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi.

Na terenie województwa łódzkiego w ramach monitoringu przebadano 16 próbek gleb z terenów użytkowanych rolniczo, najbliższej gminy Masłowice próbki pobrano z gminy Kleszczów (powiat bełchatowski) oraz gminy Popów (powiat kłobucki). Badania nie zostały przeprowadzone na terenie gminy Masłowice. Wyniki badań nie wykazały przekroczenia wartości kadmu, cynku ani zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych WWA9.¹⁷

¹⁶ Spis Rolny 2010.

¹⁷ Monitoring chemizmu gleb Polski, 2012

Rysunek 4.3.1 Lokalizacja punktów pomiarowych wg Monitoringu gleb ornych Polski

Źródło: http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=pomiary&w=10

4.4. Hałas

Najbardziej powszechnym a jednocześnie najbardziej uciążliwym źródłem hałasu jest transport drogowy, którego udział w ogólnym bilansie wynosi średnio ok. 70%. Uciążliwość hałasu drogowego zależy od wielu czynników, w tym m.in. od układu drogowego, natężenia i struktury ruchu, stanu technicznego nawierzchni i stanu technicznego pojazdów.

Badania hałasu komunikacyjnego prowadzone są przez WIOŚ w Łodzi. W ostatnich latach nie były prowadzone badania na terenie gminy Masłowice.

Najbliżej gminy Masłowice badania hałasu prowadzone były na terenie miasta Radomsko, z przeprowadzonych pomiarów hałasu drogowego wynika, że na prawie wszystkich przebadanych odcinkach dróg wystąpiły przekroczenia poziomu dźwięku.

Rosnąca liczba samochodów na drogach województwa łódzkiego bez wątpienia powoduje pogorszenie klimatu akustycznego wzdłuż istotnych szlaków komunikacyjnych.

Problem zagrożenia emisją hałasu powinien być istotnym elementem planowania przestrzennego w opracowywaniu lub wprowadzaniu zmian do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jednym z takich elementów jest wyprowadzenie ruchu komunikacyjnego (szczególnie tranzytowego) poza centrum gminy.

4.5. Gospodarka odpadami

Odpady komunalne z terenu Gminy Masłowice odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej. Zgodnie z Regulaminem Utrzymania Czystości i Porządku na terenie Gminy Masłowice prowadzona jest zbiórka selektywna, w ramach której wydzielane są następujące frakcje: przeterminowane leki; zużyte baterie i akumulatory; zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny; meble i inne odpady wielkogabarytowe; zużyte opony; papier i tektura; tworzywa sztuczne; opakowania wielomateriałowe; metal; szkło, w tym szkło bezbarwne oraz szkło kolorowe; chemikalia; odpady budowlane i rozbiórkowe; odpady zielone i odpady komunalne ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji.

W 2014 roku z terenu gminy zebrano 667,78 Mg odpadów, w tym 44,58 Mg odpadów selektywnie gromadzonych.

Gmina Masłowice utworzyła stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (tzw. PSZOK), który został zlokalizowany na terenie byłego GS-u w Masłowicach, w budynku po byłej buchcie sądowej, Masłowice 84A, 97-515 Masłowice. Zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odebrane od właścicieli nieruchomości

zamieszkałych z terenu Gminy Masłowice transportowane są przez firmę PGK Sp. z o.o. Radomsko do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych PGK Sp. z o.o. Radomsko.¹⁸

4.6. Promieniowanie niejonizujące

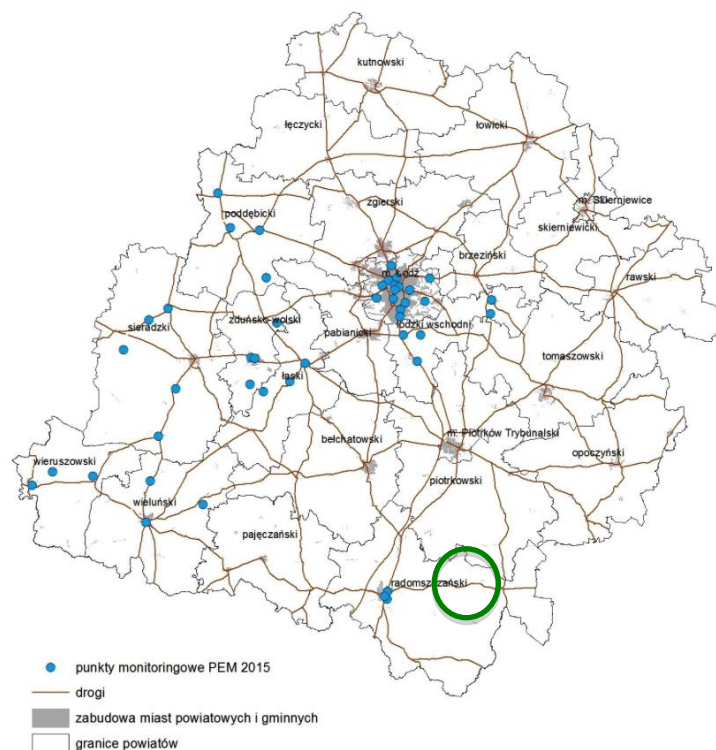
Na terenie gminy Masłowice źródłem niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego są:

- linie przesyłowe energii elektrycznej średniego napięcia,
- stacje bazowe telefonii komórkowej.

Zadania w zakresie oceny poziomów promieniowania elektromagnetycznego i ich zmian dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Rok 2015 był drugim rokiem z 3 letniej serii pomiarowej wyznaczonej na lata 2014 – 2016 (ostatni cykl pomiarowy trwał w latach 2011-2013). Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi przeprowadził pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego w 45 punktach. Punkty pomiarowe rozmieszczone były na terenach Miasta o liczbie ludności powyżej 50 tysięcy mieszkańców (Łódź), w miastach poniżej 50 tysięcy mieszkańców (Koluszki, Łask, Poddębice, Radomsko, Rzgów, Tuszyn, Uniejów, Warta, Wieruszów, Wieluń, Zduńska Wola i Złoczew) oraz na terenach wiejskich (Będzelin i Kalino – pow. łódzki wschodni, Rososza i Grabia – pow. łaski, Ewelinów i Nowy Świat – pow. poddębicki, Raczków, Gruszczycy i Dęboleka – pow. sieradzki, Nietuszyna i Raduczyce – pow. wieluński, Prusak i Osowa – pow. wieruszowski, Ptaszkowice i Przatów Dolny – pow. zduńskowolski). Pomiary na terenach miejskich wykonywane były w centralnych częściach miast oraz na terenach o największej gęstości zaludnienia (osiedla mieszkaniowe), na terenach wiejskich w pobliżu zabudowań.

W środowisku terenów wiejskich w 2015 i 2014 roku nie wykonano żadnego pomiaru na terenie powiatu radomszczańskiego, w 2013 roku wykonano na terenie powiatu dwa pomiary w miejscowościach Korytno i Danielów. Uzyskane wielkości wyniosły poniżej 0,3 V/m.

Rysunek 4.6.1 Lokalizacja punktów pomiarowych promieniowania elektromagnetycznego na terenie województwa łódzkiego w 2015 roku

Źródło: Monitoring promieniowania elektromagnetycznego w woj. łódzkim w 2015 r. WIOŚ Łódź, 2016

¹⁸ Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Masłowice za 2014 r.

W żadnym z badanych punktów ani na terenie województwa łódzkiego poziom wartości dopuszczalnych nie został przekroczony. W poprzednich latach 2008-2015 także żaden z wykonanych pomiarów nie wskazywał na przekroczenia dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego, który wynosi 7 V/m.¹⁹

4.7. Podsumowanie

Po analizie istniejącego stanu środowiska możliwe jest wskazanie problemów środowiskowych występujących w poszczególnych sektorach. Zidentyfikowane problemy zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 4.7.1 Ocena stanu środowiska gminy Masłowice wskazuje następujące problemy występujące w najważniejszych sektorach środowiska

<i>Powietrze atmosferyczne</i>	<i>Wody powierzchniowe i podziemne</i>	<i>Inne zagrożenia</i>
<p><i>brak lokalnej sieci ciepłowniczej</i></p> <p><i>większość budynków opalanych paliwami niskiej jakości takimi jak koks, węgiel, flot</i></p> <p><i>budynki użyteczności publicznej wymagają termomodernizacji</i></p> <p><i>niewielki udział w zapotrzebowaniu energetycznym stanowi wykorzystanie odnawialnych źródeł energii</i></p> <p><i>budynki mieszkalne wymagają termomodernizacji, słaba efektywność energetyczna budynków mieszkalnych</i></p> <p><i>pogorszenie jakości powietrza ze względu na pył zawieszony oraz benzo(alfa)piren przy szlakach komunikacyjnych</i></p> <p><i>niskie parametry techniczne dróg wpływają na zwiększoną emisję zanieczyszczeń</i></p>	<p><i>zagrożenie dla środowiska wodnego stwarzają ponadto spływy opadowe z obiektów komunikacji drogowej</i></p> <p><i>brak infrastruktury kanalizacyjnej wynikiem czego jest niebezpieczeństwo przenikania zanieczyszczeń do gleby i wód powierzchniowych</i></p> <p><i>nieszczelne zbiorniki na ścieki duży udział rolnictwa stwarzający zagrożenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gleb gnojowicą</i></p> <p><i>niewystarczający stan infrastruktury melioracyjnej</i></p> <p><i>brak uporządkowanej gospodarki wodami opadowymi co może powodować zanieczyszczenia gleb i wód powierzchniowych związkami ropopochodnymi</i></p>	<p><i>zły stan techniczny infrastruktury w tym dróg gminnych</i></p> <p><i>zaśmiecone lasy</i></p> <p><i>brak ścieżek rowerowych</i></p> <p><i>brak korzystania ze środków pomocowych UE</i></p> <p><i>wzrastający stopień zanieczyszczenia środowiska</i></p> <p><i>niski poziom wiedzy ekologicznej</i></p>

Źródło: opracowanie własne

¹⁹ Monitoring promieniowania elektromagnetycznego w woj. łódzkim w 2015 r. WIOŚ Łódź, 2016

5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Przewiduje się, że brak realizacji postanowień projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” spowodowałby następujące skutki:

Przewiduje się, że brak realizacji postanowień projektu „STRATEGII...” spowodowałby następujące skutki:

- pozytywne dla środowiska i mieszkańców,
- negatywne dla środowiska i mieszkańców.

Wśród pozytywnych skutków braku realizacji postanowień projektu „STRATEGII...” wymienić należy:

- brak nowych zagrożeń dla terenów przyrodniczych spowodowanych intensyfikacją turystycznego ich wykorzystania,
- niepodejmowanie działań na rzecz rozwoju infrastruktury, turystyki oraz aktywizacji gospodarczej miałyby pozytywne konsekwencje w postaci nie zwiększania emisji zanieczyszczeń powietrza oraz zanieczyszczeń wód.

W wyniku braku realizacji postanowień projektu „STRATEGII...” wystąpią oddziaływania negatywne w postaci:

- braku wykwalifikowanej kadry nauczycielskiej,
- braku wystarczającej infrastruktury edukacyjnej,
- braku ciekawych zajęć pozalekcyjnych,
- braku kursów i szkoleń pozwalających na zdobycie nowych kwalifikacji,
- braku odpowiedniego wyposażenia bibliotek,
- braku rozwoju OZE,
- braku ciekawych ofert dla MŚP,
- brak możliwości sprzedaży produktów lokalnych,
- małe lub brak wsparcia dla lokalnego biznesu,
- braku pośrednictwa pracy czyli brak pomocy osobom bez pracy,
- braku rozwoju przedsiębiorczości i nowych technologii,
- braku rozwoju turystycznego w tym bazy noclegowej i rekreacyjnej,
- braku promocji gminy Masłowice,
- braku zwiększenia dostępności i jakości usług medycznych,
- brak modernizacji istniejącej infrastruktury w tym termomodernizacji budynków,
- braku rozbudowy infrastruktury technicznej i komunalnej na terenie gminy w tym przydomowych oczyszczalni, kanalizacji, drogowej i ciepłowniczej,
- braku doposażenia służb związanych z bezpieczeństwem mieszkańców i ich mienia (np.: Straż Pożarna),
- braku rozwoju e-usług,
- braku pomocy dla mieszkańców wykluczonych cyfrowo.

Analiza powyższych skutków braku realizacji projektu „STRATEGII...” prowadzi do wniosku, iż niezrealizowanie dokumentu wywołać może zarówno skutki pozytywne jak i negatywne.

Należy podkreślić, iż najważniejsze i najgłębsze skutki mogą wystąpić w sferze społecznej i ekologicznej.

Brak realizacji zaproponowanych działań odnoszących się bezpośrednio do społeczności gminy Masłowice (wspomaganie rozwoju przedsiębiorczości, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, przeciwdziałaniu

bezrobociu, prowadzenie działań wspierających rozwój turystyki i promocji) może doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu środowiska.

Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw uboższych, gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyeekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, grabieże), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Również brak realizacji wyznaczonych w projekcie „STRATEGII...” działań dotyczących budowy infrastruktury technicznej może spowodować negatywne skutki dla środowiska objawiające się wzrostem zanieczyszczenia wód (brak przydomowych oczyszczalni ścieków, sieci kanalizacji sanitarnej) i powietrza (niski stopień wykorzystania energii odnawialnej, wysoki wskaźnik zużycia energii, brak działań termomodernizacyjnych, zły stan dróg, niemodernizowana infrastruktura drogowa), a także zagrożenia drogowe (brak miejsc postojowych) czy zwiększenie zagrożeń (brak oświetlenia ulicznego).

Można przypuszczać, iż zaniechanie realizacji działań związanych z:

- poprawą jakości infrastruktury drogowej gminy Masłowice,
- budową sieci kanalizacyjnej,
- tworzeniem możliwości dla mieszkańców spędzania czasu wolnego,
- zachowaniem środowiska przyrodniczego,
- tworzeniem możliwości rozwoju przedsiębiorczości,
- rozwojem turystyki i możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu

przyczyni się do zmniejszenia atrakcyjności gminy Masłowice zarówno dla mieszkańców, przedsiębiorców jak i dla turystów - amatorów pieszych i rowerowych wycieczek i wypoczynku na łonie przyrody.

Działania negatywne występować będą tylko w czasie realizacji inwestycji (kanalizacja inwestycje drogowe, termomodernizacje czy budowa infrastruktury turystycznej), będą to oddziaływania krótkookresowe, ale nie długofalowe.

Po zrealizowaniu inwestycji oddziaływania będą pozytywne w postaci zmniejszenia zrzutu nieoczyszczonych ścieków do rowów i potoków, zmniejszenia zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w skutek płynniejszego ruchu pojazdów samochodowych, poprawy estetyki gminy zwiększenia wykorzystania naturalnych źródeł energii oraz poprawy walorów krajobrazowych gminy Masłowice.

Wśród inwestycji planowanych zapisami projektu „STRATEGII...” są działania związane z podniesieniem atrakcyjności turystycznej gminy Masłowice, działania te polegać będą na poprawie jakości i funkcjonalności istniejących atrakcji turystycznych, rozwoju informacji oraz rozbudowy i unowocześnienia i dostosowania do aktualnych potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

Działania te zlokalizowane będą głównie w miejscu już istniejącej infrastruktury jako jej uzupełnienie i unowocześnienie.

Rozwój przedsiębiorczości spowoduje, iż jej oddziaływanie na środowisko będzie mniejsze (pomijając poza przyrodnicze korzyści prestiżowe i marketingowe, wynikające z kreowania pozytywnego wizerunku gminy Masłowice jako wsparcia przedsiębiorczości).

Brak realizacji postanowień projektu „STRATEGII...” w zakresie rozwoju potencjału ludzkiego, zmniejszenia bezrobocia i stworzenia korzystnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej przyczyni się do „odpływu” młodych ludzi w poszukiwaniu ciekawych kierunków kształcenia zawodowego, co związane jest z późniejszym osiedlaniem się młodych ludzi poza terenem gminy Masłowice.

Brak dbałości o potrzeby osób niepełnosprawnych oraz osób w trudnej sytuacji życiowej będzie przyczyniało się do ich dezintegracji zawodowej i pogłębianiu się ich poczucia bezradności i braku samodzielności.

Niskiej jakości oferta kulturalna dla mieszkańców i nieatrakcyjna infrastruktura turystyczna i sportowa nie przyciągnie zainteresowania mieszkańców gminy Masłowice, ani turystów, co w konsekwencji będzie powodowało zubożenie kulturalne, sportowe i turystyczne terenu.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant doprowadzenia do realizacji celów strategicznych i operacyjnych zapisanych w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020”.

Niebagatelnym elementem jest wyznaczenie dogodnych lokalizacji (zarówno pod względem społecznym i środowiskowym) dla planowanych inwestycji ma to ogromne znaczenie przede wszystkim dla inwestycji które zlokalizowane będą na nowych terenach niezainwestowanych wcześniej. Planowanie inwestycji poprzedzone

jest zawsze ustaleniem zgodności z Planami Zagospodarowania Przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Masłowice.

Prognozuje się, że realizacja celów zapisanych w projekcie „STRATEGII...” wraz z uwzględnieniem uwag zapisanych na końcu niniejszej dokumentacji doprowadzi do ogólnej poprawy stanu środowiska w tym przyrodniczego, zdrowia, komfortu i jakości życia mieszkańców, a także poprawy sytuacji na rynku pracy i czasu relaksu na terenie gminy Masłowice.

Niezrealizowanie lub znaczna ograniczenie ilości zaproponowanych działań odnoszących się bezpośrednio do walorów ekologicznych gminy i bezpieczeństwa mieszkańców takich jak:

- **budowa sieci kanalizacji,**
- **uzupełnienie sieci wodociągowej,**
- **termomodernizacja budynków,**
- **modernizacje kotłowni,**
- **budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,**
- **remontów i modernizacji dróg**
- **doposażenia Straży Pożarnej**

może doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego i obniżenia bezpieczeństwa, komfortu i jakości życia i zdrowia mieszkańców gminy.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant doprowadzenia do realizacji celów zapisanych w projekcie „STRATEGII...”.

W wyniku realizacji zdecydowanej większości zadań zaproponowanych z projekcie „STRATEGII...” podkreśla się realne bardzo wysokie korzyści przede wszystkim ekologiczne, a także społeczne i gospodarcze.

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania inwestycyjne, jak i nie inwestycyjne ujęte do realizacji w ramach poszczególnych celów w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020”.

Jak wynika z przeprowadzonej w rozdziale 5 niniejszej prognozy analizy i oceny potencjalnych zmian w przypadku braku realizacji postanowień projektu „STRATEGII...”, a także z analizy wariantowej zawartej w rozdziale 7 (wariant podstawowy oraz wariant 0), odstąpienie od realizacji zawartych w dokumencie rozwiązań w efekcie końcowym byłoby znacznie gorsze, szczególnie pod względem społecznym i gospodarczym, niż wystąpienie ewentualnych oddziaływań środowiskowych.

Należy wziąć pod uwagę iż projekt „STRATEGII...” zawiera kierunki zadań bez wskazania szczegółowych zadań, nie wskazuje się która drogą będzie modernizowana i w których budynkach prowadzone będą prace termomodernizacyjne.

W związku z tym bardzo trudnym jest ocenienie jakie wpływ będzie miała inwestycja, która nie ma sprecyzowanej lokalizacji. W związku z tym nie ma możliwości oceny wpływu każdego działania pod kątem ich szczegółowych ustaleń lokalizacyjnych. W poniższych zestawieniach zostaną poddane ocenie wszystkie cele operacyjne wraz z wskazaniem i przeciwwskazaniem lokalizacyjnymi w celu zminimalizowania ich negatywnego oddziaływania na środowisko. W związku z tym w niniejszej Prognozie ocenia się typowe oddziaływania na środowisko przyrodnicze, kulturowe oraz mieszkańców i turystów poszczególnych rodzajów inwestycji ze wskazaniem na co należy zwrócić szczególną uwagę i o jakich zagadnieniach nie można zapomnieć. W poniższych zestawieniach zostaną poddane ocenie wszystkie cele operacyjne wraz z wskazaniem i przeciwwskazaniem lokalizacyjnymi w celu zminimalizowania ich negatywnego oddziaływania na środowisko.

W ramach projektu „STRATEGII...” nie zaplanowano inwestycji, które w negatywny, długotrwały i nieodwracalny sposób będą negatywnie oddziaływać na środowisko. Oddziaływania wynikające z realizacji planowanych typowych działań będą czasowe, krótkotrwałe i będą występować tylko w czasie realizacji inwestycji. Po zakończeniu budowy sieci kanalizacji czy termomodernizacji budynków negatywnych oddziaływań nie będzie, w wszystkie skutki realizacji inwestycji będą miały pozytywny środowiskowy charakter.

Mając powyższe na uwadze, w odniesieniu do działań (sformułowanych w zakresie poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych) wymienionych w projekcie „STRATEGII...”, scharakteryzowano typowe oddziaływania i ich ewentualne skutki dla środowiska związane z realizacją zadań mogących mieć wpływ na środowisko zadań.

Poniżej przeprowadzono analizę pod kątem przyrodniczym wszystkich celów operacyjnych i kierunków działań zapisanych w projekcie „STRATEGII...”.

Tabela 6.1 Cel strategiczny nr 1: „Konkurencyjna gospodarka lokalna oparta na efektywnej edukacji i aktywności zawodowej mieszkańców” - analiza planowanych działań

L.p.	Zadanie	Planowany termin realizacji	Opis planowanego zadania
Cel operacyjny I.1. Podniesienie poziomu oświaty i edukacji			
I.1.1	Stymulowanie i propagowanie wysokiej jakości form nauczania i wiedzy	2015-2020	W ramach tego zadania poprawiane będą techniki nauczania w szkołach i przedszkolach. Młodzież dzięki temu będzie miała lepszy start w przyszłości do pracy i dalszej nauki. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko.
I.1.2	Modernizacja i rozwój infrastruktury oświatowej	2015-2020	W ramach tego działania zmodernizowane zostaną placówki oświatowe w których spędzają czas dzieci i młodzież. W wyniku tego działania poprawi się estetyka tych obiektów oraz poprawki komfort cieplny w zimie oraz mniejszy się ilość spalanych paliw. Realizacja tego kierunku działań w trakcie remontów i modernizacji może

			przyczynić się do czasowego dyskomfortu, a po zakończeniu realizacji tych działań oddziaływania będą tylko pozytywne na środowisko i ludzi.
I.1.3	Doposażenie placówek edukacyjnych w pomoce dydaktyczne	2015-2020	W ramach tego zadanie zwiększy się wyposażenie w nowoczesne pomoce dydaktyczne zarówno w szkołach i przedszkolach. Przyczyni się to do lepszej, efektywniejszej nauki i edukacji poznawczej dzieci i młodzieży. Realizacja tego zadanie będzie miała tylko oddziaływania pozytywne na ludzi, bez oddziaływania negatywnego na środowisko.
I.1.4	Rozszerzenie zakresu i zwiększenie ilości zajęć pozalekcyjnych	2015-2020	Dzięki realizacji tego zadania zwiększy się oferta zajęć pozalekcyjnych w zakresie sportowym, artystycznym, umysłowym a także rozwijającym zainteresowania dzieci i młodzieży. Dzięki temu młodzież poszerzy swoje horyzonty, a dzieci poznają tradycje gminy oraz nowe ciekawe formy spędzania czasu. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Oddziaływania będą tylko pozytywne.
I.1.5	Wzrost liczby miejsc w przedszkolach i punktach przedszkolnych	2015-2020	W wyniku realizacji tego działania młode matki po urlopach macierzyńskich będą miały możliwość powrotu na runek pracy. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Oddziaływania będą tylko pozytywne.
I.1.6	Doskonalenie zawodowe nauczycieli w celu zdobycia dodatkowych kwalifikacji	2015-2020	Działania te przyczynią się do zwiększenia liczby nauczycieli z wyższymi kwalifikacjami zawodowymi, co spowoduje lepsze i wydajniejsze kształcenie dzieci i młodzieży. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Oddziaływania będą tylko pozytywne.
I.1.7	Rozwój kierunków kształcenia zawodowego, dostosowanych do rynku pracy	2015-2020	Zwiększenie możliwości kształcenia na kierunkach zawodowych przyczyni się do szybszego zdobycia zawodu i możliwości podjęcia pracy zarobkowej. Dzięki temu młodzież będzie mogła kształcić się w zawodach na jakiej jest aktualnie zapotrzebowanie. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Oddziaływania będą pozytywne dla mieszkańców.
Cel operacyjny I.2. Wzmacnianie przedsiębiorczości wśród mieszkańców			
I.2.1	Rozwój oferty oraz poprawa dostępności instrumentów wspierania mikro i małej przedsiębiorczości	2015-2020	Dzięki realizacji tego kierunku zwiększy się przedsiębiorczość mieszkańców gminy i być może dzięki temu zmniejszy się bezrobocie i poprawi sytuacja gospodarcza. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Oddziaływania będą pozytywne dla mieszkańców.
I.2.2	Współpraca szkół z sektorem gospodarczym	2015-2020	W wyniku realizacji tego kierunku działań możliwa będzie korelacja kierunków kształcenia w dostosowaniu do aktualnego zapotrzebowania na rynku pracy. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Oddziaływania będą pozytywne dla mieszkańców.
I.2.3	Promowanie działalności gospodarczej i społeczno-zawodowej	2015-2020	W ramach tego działania zwiększy się zainteresowanie mieszkańców możliwościami założenia własnej działalności gospodarczej oraz działalnością społeczno – zawodową. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Oddziaływania będą zdecydowanie pozytywne dla mieszkańców.
I.2.4	Wsparcie i promocja tworzenia gospodarstw agroturystycznych oraz produkujących zdrową żywność	2015-2020	Planowane działania przyczynią się do zwiększenia ilości gospodarstw agroturystycznych – udzielających noclegów turystom w swoich domach w gospodarstwach rolniczych oraz gospodarstw ekologicznych produkujących zdrową żywność starymi naturalnymi metodami. W wyniku tego działania zwiększy się zamożność mieszkańców podejmujących tego rodzaju działalność. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko.

I.2.5	Wspieranie modernizacji produkcji rolnej w celu jej specjalizacji	2015-2020	Działania promocyjne, doradcze przyczynią się do wspierania gospodarstwa rolnych, które planują wyspecjalizowanie swojej produkcji. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Oddziaływania będą pozytywne .
I.2.6	Organizacja miejsc sprzedaży produktów lokalnych	2015-2020	Zadanie polegało będzie na zorganizowaniu miejsca gdzie rolnicy mogliby sprzedawać swoje lokalne produkty rolne, w wyniku tego zwiększyć swój dochód. Oddziaływania realizacji tego działania będą pozytywne dla mieszkańców.
Cel operacyjny I.3. Rozwój potencjału gospodarczego gminy			
I.3.1	Doradztwo w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej	2015-2020	Działania polegały będą na organizacji punktów doradczych dla mieszkańców gminy, których planują założenie własnej działalności gospodarczej. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Oddziaływania będą pozytywne dla mieszkańców.
I.3.2	Pozyskiwanie nowych terenów inwestycyjnych	2015-2020	Planowane działanie polegało będzie na pozyskiwaniu nowych terenów pod działalność gospodarczą i inwestycje. Będzie to polegało na zmianie w zapisach PZP w taki sposób by potencjalne inwestycje nie kolidowały z istniejącymi walorami przyrodniczymi i mieszkaniowymi. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko.
I.3.3	Wzmacnianie potencjału oraz rozwój sieci instytucji otoczenia biznesu (rozwój ofert wsparcia dla biznesu)	2015-2020	Działania polegały będą na rozwoju instytucji wspomagających biznes na terenie gminy. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Oddziaływania będą pozytywne dla mieszkańców.
I.3.4	Rozwój oferty inwestycyjnej oraz poprawa standardów obsługi inwestorów	2015-2020	W wyniku realizacji tego planowanego działania poprawi się poziom i zwiększy standard obsługi inwestorów planujących pojęcie działalności na terenie gminy Masłowice. Oddziaływania będą pozytywne dla mieszkańców.
I.3.5	Stworzenie systemu wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców, m.in. poprzez wprowadzenie ulg i zachęt dla przedsiębiorców i osób planujących rozpocząć własną działalność gospodarczą	2015-2020	W wyniku tego działania zwiększy się system zachęt i ulg dla mieszkańców lub inwestorów zewnętrznych w celu podejmowania działalności inwestycyjnej albo gospodarczej usługowej na terenie gminy Masłowice. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko.
Cel operacyjny I.4. Aktywne działania na rzecz zmniejszania skutków bezrobocia			
I.4.1	Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez aktywną politykę społeczną	2015-2020	Działania te planowane są wspólnie z Urzędem Gminy oraz Powiatowym Urzędem Pracy, będą polegały na zaktywizowaniu osób bezrobotnych i próbie znalezienia dla nich pracy. Oddziaływania będą pozytywne dla mieszkańców.
I.4.2	Prowadzenie kursów i szkoleń stymulujących aktywizację zawodową mieszkańców	2015-2020	Działania te planowane są wspólnie z Urzędem Gminy oraz Powiatowym Urzędem Pracy, będą polegały na zaktywizowaniu osób bezrobotnych i próbie znalezienia dla nich pracy. Oddziaływania będą pozytywne dla mieszkańców.
I.4.3	Organizacja szkoleń dotyczących przekwalifikowania zawodowego	2015-2020	Działania te planowane są także wspólnie z Urzędem Gminy oraz Powiatowym Urzędem Pracy, będą polegały na organizacji kursów zawodowych i podnoszących kwalifikacje w celu odnalezienia się osób bezrobotnych na rynku pracy i podjęcia pracy. Oddziaływania będą pozytywne dla mieszkańców.
I.4.4	Rozwój doradztwa zawodowego	2015-2020	Działania te planowane są także wspólnie z Urzędem Gminy oraz Powiatowym Urzędem Pracy, będą polegały na stworzeniu punktu doradztwa dla osób

			bezzrobotnych. Oddziaływania będą pozytywne dla mieszkańców.
I.4.5	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitoringu i analizy lokalnego rynku pracy oraz struktury osób bezrobotnych	2015-2020	Działania te planowane są także wspólnie z Urzędem Gminy oraz Powiatowym Urzędem Pracy, będą polegały na monitorowaniu lokalnego rynku pracy oraz struktury osób bezrobotnych. Oddziaływania będą pozytywne dla mieszkańców.
I.4.6	Tworzenie dogodnych warunków do powstawania nowych zakładów produkcyjnych	2015-2020	Zadanie to będzie realizowane poprzez stworzenie warunków do zakładania nowych zakładów produkcyjnych. Ważnym elementem zakładania nowych zakładów produkcyjnych jest ustalanie ich lokalizacji, która musi być zgodna z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Gminy w taki sposób by nie stwarzały uciążliwości dla mieszkańców ani przyrody. Przy zachowaniu tych warunków oddziaływania będą pozytywne w postaci zwiększenia atrakcyjności gminy Masłowice dla inwestorów i przedsiębiorców.
I.4.7	Wspieranie lokalnych przedsiębiorców	2015-2020	W wyniku realizacji tego działania lokalni przedsiębiorcy będą mieli lepsze warunki do rozwoju i prowadzenia działalności gospodarczej. Oddziaływania będą pozytywne dla mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne na podstawie listy proponowanych zadań inwestycyjnych zamieszczonych w projekcie „STRATEGII...” oraz danych Gminy Masłowice

Realizacja celu strategicznego nr 1: „*Konkurencyjna gospodarka lokalna oparta na efektywnej edukacji i aktywności zawodowej mieszkańców*” będzie opierała się głównie na działaniach doradczych i wspomagających rozwój przedsiębiorczości a także podnoszenia kwalifikacji pracowników oświatowych oraz osób bezrobotnych. W związku z tym realizacja tych działań nie będzie miała negatywnego wpływu na środowisko. Planowane działania ułożone będą w obszarze zurbanizowanym, w związku z tym nie będzie istniało zagrożenie dla terenów leśnych, atrakcyjnych przyrodniczo i krajobrazowo.

Tabela 6.2 Cel strategiczny nr 2: „*Wysoka atrakcyjność turystyczna gminy powiązana z bogatym dziedzictwem przyrodniczo-kulturowym i różnorodną ofertą rekreacyjną*” - analiza planowanych działań

L.p.	Zadanie	Planowany termin realizacji	Opis planowanego zadania
Cel operacyjny II.1. Wspieranie rozwoju turystyki i ochrona obiektów zabytkowych			
II.1.1	Pozyskiwanie środków na zabezpieczenie i renowację zabytków obiektów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem	2015-2020	W ramach planowanego kierunku działań pozyskiwane będą środki finansowe na zabezpieczenie, odnowienia i renowację obiektów zabytkowych oraz cennych obiektów kulturowych na terenie gminy. Realizacja tych zadań przyczyni się do poprawy stanu budowlanego i estetyki obiektów o znaczeniu turystycznym i kulturowym. Przy renowacji obiektów zabytkowych należy wziąć pod uwagę siedliska ptaków (szczególnie jerzyków) i nietoperzy.
II.1.2	Wspieranie inicjatyw mających na celu ochronę dziedzictwa kulturowego	2015-2020	Realizacja tego kierunku działań przyczyni się do zwiększenia działań w celu ochrony i kultywowania dziedzictwa gminy Masłowice i jej okolic. Realizacja tych zadań przyczyni się do poprawy stanu budowlanego i estetyki obiektów o znaczeniu turystycznym i kulturowym. Nie będzie wpływać negatywnie na środowisko przyrodnicze i na ludzi.
II.1.3	Wsparcie dla rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej i okolicy turystycznej na terenie gminy (np. obiekty noclegowe, gastronomiczne)	2015-2020	Planowanie działania polegać będą na rozwoju nowej i modernizacji istniejącej infrastruktury turystycznej na terenie gminy. Rozwój tej dziedziny przyczyni się do zwiększenia zainteresowania turystycznego gminą Masłowice. Większa i lepszej jakości infrastruktura noclegowo-gastronomiczna przyczyni się do zwiększenia ilości turystów i wzrostu zamożności mieszkańców trudniących się gastronomią, i udzielaniem miejsc noclegowych. W wyniku realizacji tego działania zwiększy się ilość turystów, w wyniku czego zwiększy się zużycie wody, produkcja ścieków, ilość pozostawionych odpadów

			oraz ruch na drogach. Nie mniej jednak wzrost turystyki warunkuje atrakcyjność, gminy oraz miejsca pracy dla mieszkańców.
II.1.4	Rozwój szlaków turystycznych (m.in. pieszych (w tym dla potrzeb osób uprawiających nordic walking), rowerowych, konnych czy ścieżek edukacyjnych, kulturowych, poznawczych	2015-2020	Planowane działania polegające na rozwoju szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, konnych, edukacyjnych, kulturowych i poznawczych przyczynią się do lepszego poznania gminy przez dzieci i młodzież mieszkającą na terenie gminy Masłowice. Dorosła część społeczeństwa wraz z rodzinami będzie miała możliwość aktywnie spędzać czas w wędrownkach pieszych, wyprawach rowerowych czy konnych. Działania takie przyczynią się także do uatrakcyjnienia pobytu weekendowego czy wakacyjnego turystów z zewnątrz. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Oddziaływania będą pozytywne dla mieszkańców i turystów.
II.1.5	Rozwój, promocja oraz tworzenie nowych produktów turystycznych i kulturowych w oparciu o tradycje gminy i regionu, w tym o tradycje kulinarne	2015-2020	W wyniku realizacji tego kierunku działań więcej osób z terenu gminy oraz z bliższych i dalszych zakątków kraju będzie miała możliwość poznania historii, tradycji, kuchni i i osobliwości gminy Masłowice. Oddziaływania będą pozytywne dla mieszkańców.
II.1.6	Organizacja imprez o charakterze ponadlokalnym, bazujących na tradycji i specyfice gminy	2015-2020	W wyniku organizacji imprez o charakterze lokalnym oraz regionalnym zwiększy się zainteresowanie gminą a także poziom wiedzy o gminie, jej historii, tradycjach i folklorze. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Oddziaływania będą pozytywne dla mieszkańców.
II.1.7	Współpraca z miejscowymi artystami, rękodzielnikami i zespołami ludowymi	2015-2020	W ramach realizacji zadania planowana jest zwiększenie współpracy gminy z lokalnymi artystami rękodzieła i zespołami ludowymi. W wyniku tych działań zwiększy się możliwość w trakcie festynów czy dożynek zapoznania się z kulturą gminy zarówno folklorystyczną jak i kulinarną i rękodzielniczą. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Oddziaływania będą pozytywne dla mieszkańców.
Cel operacyjny II.2. Stworzenie bogatej oferty kulturalnej oraz rekreacyjno-sportowej			
II.2.1	Organizowanie otwartych imprez kulturalnych, rozrywkowych, sportowych i rekreacyjnych o zasięgu ponadlokalnym	2015-2020	Dzięki realizacji tego kierunku działań możliwe będzie zorganizowanie cyklicznych imprez kulturalnych i rozrywkowych czy sportowych zarówno o zasięgu lokalnych jak i regionalnym. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Oddziaływania będą pozytywne szczególnie dla mieszkańców i ich zdrowia dotyczy imprez sportowych.
II.2.2	Wspieranie i rozwój inicjatyw społeczno-kulturalnych służących integracji mieszkańców gminy (m.in. miejscowości tematyczne, integracyjne ośrodki wsparcia – kluby samopomocy, GOK, świetlice wiejskie)	2015-2020	W ramach realizacji tego kierunku działań planowana jest organizacja spotkań w ramach integracji mieszkańców. Oddziaływania będą pozytywne dla mieszkańców.
II.2.3	Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy (m.in. place zabaw, boiska wielofunkcyjne)	2015-2020	W wyniku realizacji tego kierunku działań możliwe będzie aktywne spędzanie czasu zarówno przez dzieci, młodzież jak i dorosłą część społeczeństwa gminy, a także turystów spędzających czas na terenie gminy. Oddziaływania będą pozytywne szczególnie dla mieszkańców i ich zdrowia.
II.2.4	Wykorzystanie zaplecza sportowego na terenie gminy (hale sportowe, boiska sportowe) do pobudzenia aktywności sportowej dzieci i młodzieży. Rozwój sekcji sportowych i	2015-2020	Dzięki realizacji tego kierunku działań zwiększy się zainteresowanie sportem młodzieży i dzieci już na poziomie edukacji przedszkolnej i szkolnej. W wyniku wykorzystania zaplecza sportowego gminy na cele pobudzenia aktywności sportowej młodych ludzi poprawi się zdrowotność i kultura fizyczna mieszkańców gminy. Oddziaływania będą pozytywne szczególnie dla mieszkańców i ich zdrowia.

	wyszukiwanie młodych talentów		
II.2.5	Tworzenie kalendarza imprez we współpracy z sąsiednimi jednostkami samorządu terytorialnego	2015-2020	Działania te przyczynią się do nawiania nowej i zacieśnienia istniejącej współpracy z sąsiednimi gminami. Wspólne imprezy o charakterze regionalnym i folklorystycznym przyczynia się do integracji mieszkańców oraz poznania sąsiednich kultur i zwyczajów. Oddziaływania będą pozytywne szczególnie dla mieszkańców.
Cel operacyjny II.3. Rozwój nowoczesnego i aktywnego systemu promocji gminy			
II.3.1	Systematyczna aktualizacja strony internetowej gminy	2015-2020	Dzięki realizacji tego działania zwiększy się dostęp do informacji gminnych takich jak harmonogram zbiórek odpadów, terminy wnoszenia opłat za wodę, a także kalendarz imprez kulturalnych i rozrywkowych. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko.
II.3.2	Współpraca z mediami lokalnymi i ponadlokalnymi w celu promocji gminy;	2015-2020	W wyniku współpracy z lokalnymi i ponadlokalnymi mediami zwiększy się świadomość mieszkańców o zrealizowanych działaniach na terenie gminy aktualnych wydarzeniach oraz planowanych inwestycjach czy wydarzeniach kulturalnych. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko.
II.3.3	Publikacja materiałów promocyjnych: folderów, map, przewodników itp.	2015-2020	Po realizacji tego rodzaju działań mieszkańcy, turyści oraz okoliczni przyjezdni ludzie będą mieli możliwość bliżej poznać historię, tradycje oraz zwyczaje panujące w Gminie Masłowice. Dzięki folderom i reklamom gminy będzie można nagłośnić ważniejsze inwestycje infrastrukturalne zrealizowane na obszarze gminy. Na łamach foldera możliwa będzie także reklama lokalnych przedsiębiorców i usługodawców. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko.
II.3.4	Rozwijanie współpracy z lokalnymi gminami w celu wspólnej promocji turystycznej gminy	2015-2020	W ramach tego zadania planowanej jest nawiązanie nowej i rozwijanie i zacieśnianie istniejącej współpracy z sąsiednimi gminami, mającej na celu reklamę regionu i gminy Masłowice jako przyjaznej turystycznie. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko.
II.3.5	Promocja walorów turystycznych gminy w kraju i zagranicą	2015-2020	Realizacja tego kierunku działań będzie związana z promocją regionu radomszczańskiego w tym gminy Masłowice jako turystycznego i atrakcyjnego do wypoczynku w ciszy i na łonie natury. Promocję plnuje się zarówno w kraju i za granicą w trakcie targów turystycznych i konferencji. Realizacja tego kierunku działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko.

Źródło: opracowanie własne na podstawie listy proponowanych zadań inwestycyjnych zamieszczonych w projekcie „STRATEGII...” oraz danych Gminy Masłowice

Realizacja celu strategicznego nr 2: „*Wysoka atrakcyjność turystyczna gminy powiązana z bogatym dziedzictwem przyrodniczo-kulturowym i różnorodną ofertą rekreacyjną*” realizowana będzie głównie w postaci stworzenia jak najlepszych warunków dla rozwoju turystycznego gminy, dotyczyć to będzie zarówno sfery zabytkowej, kulturalnej, sportowej oraz wypoczynkowej w tym także współpracy samorządu z sąsiednimi i zaprzyjaźnionymi gminami partnerskimi. Działania pozainwestycyjne będą miały także charakter reklamowy, promocyjny i informacyjny.

Istotnym elementem w trakcie remontów i modernizacji budynków zabytkowych jest fakt, iż w trakcie prac mogą zostać usunięte lub zniszczone miejsca lęgowe, ptaków czy siedliska nietoperzy mieszczące się pod dachami, w zagłębieniach krokwi czy na poddaszach.

Ze względu na potencjalne występowanie w obszarze planowanych działań gatunków objętych ochroną (w tym głównie ptaki i nietoperze), przed przystąpieniem do prac termomodernizacyjnych należy, zgodnie z wytycznymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi przeprowadzić oględziny (najlepiej z udziałem

ornitologa i chiropterologa), w celu potwierdzenia zasiedlenia obiektów objętych planowanymi pracami przez gatunki podlegające ochronie.

W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach, w których planowane jest przeprowadzenie robót, przed przystąpieniem do wykonywania robót należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody na odstępstwo od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust 1 pkt 4, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk nietoperzy i ostoi ptaków. Opinię/ekspertyzę z przeprowadzonych oględzin, należy dołączyć do zgłoszenia do RDOŚ.

Na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi są dostępne szczegółowe informacje nt. procedury uzyskania zezwolenia na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków lub nietoperzy.

Tabela 6.3 Cel strategiczny nr 3: „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i komunikacyjnej przy poszanowaniu środowiska naturalnego” - analiza planowanych działań

L.p.	Zadanie	Planowany termin realizacji	Opis planowanego zadania
Cel operacyjny III.1. Sprawny, bezpieczny i funkcjonalny system komunikacyjny w gminie			
III.1.1	Poprawa jakości układu komunikacyjnego na terenie gminy	2015-2020	Planowane działania przyczynią się do poprawy płynności ruchu na terenie gminy a także zwiększenia komfortu kierowców i pasażerów. W trakcie prac remontowych mogą wystąpić uciążliwości hałasowe oraz związane z pyleniem i ruchem ciężkiego sprzętu, niemniej jednak po zakończeniu realizacji zadań oddziaływania będą tylko pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla mieszkańców.
III.1.2	Rozwój i poprawa stanu gminnej infrastruktury drogowej (w tym budowa ścieżek rowerowych)	2015-2020	W wyniku realizacji tego planowanego kierunku działań rozwinięta zostanie infrastruktura drogowa, wraz z budową ścieżek rowerowych wzdłuż dróg. Niektóre drogi o nawierzchni utwardzonej zostaną pokryte nawierzchnią asfaltową. Aktualnie nie przewiduje się budowy nowych dróg , a jedynie zmiana nawierzchni z żwirowej na asfaltową. W trakcie prac drogowych mogą wystąpić uciążliwości hałasowe oraz związane z pyleniem i ruchem ciężkiego sprzętu, niemniej jednak po zakończeniu realizacji zadań oddziaływania będą tylko pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla mieszkańców w postaci zwiększenia bezpieczeństwa rowerzystów aktualnie jeżdżących prawą stroną drogi lub poboczami.
III.1.3	Tworzenie miejsc parkingowych, szczególnie przy obiektach użyteczności publicznej i obiektach turystycznych	2015-2020	Realizacja planowanego kierunku działań przyczyni się do zmniejszenia zjawiska pozostawiania pojazdów wzdłuż wąskich dróg gminnych, co powoduje utrudnienia w ruchu innych pojazdów. Budowa parkingów przewidywana jest głównie w miejscach gdzie szczególnie dużo pojazdów zostawianych jest w tym samym czasie t jest w pobliżu kościołów, miejsc turystycznych i użyteczności publicznej. W trakcie prac budowlanych mogą wystąpić uciążliwości hałasowe oraz związane z pyleniem i ruchem ciężkiego sprzętu, niemniej jednak po zakończeniu realizacji zadań oddziaływania będą tylko pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla bezpieczeństwa pieszych mieszkańców.
III.1.4	Wspieranie lokalnych przewoźników (w tym firm prywatnych)	2015-2020	W wyniku realizacji zadania planuje się wsparcie lokalnych przewoźników. Aktualnie komunikacja publiczna jeździ rzadko, co powoduje że kontakt z sąsiednimi terenami jest utrudniony, zwłaszcza w dni wolne od pracy. W wyniku realizacji tego zadania prognozuje się zwiększenie częstotliwości kursów autobusowych i dostosowanie ich do oczekiwań mieszkańców. W wyniku zwiększenia ilości kursów zwiększy się emisja komunikacyjna, nie mniej jednak oddziaływania będą zdecydowanie pozytywne dla mieszkańców.
III.1.5	Współpraca w zakresie dostosowania rozkładu jazdy komunikacji publicznej do potrzeb mieszkańców i turystów	2015-2020	W wyniku realizacji zadania planuje się dostosowanie rozkładu jazdy komunikacji publicznej do mieszkańców i turystów. W wyniku realizacji tego zadania prognozuje się zwiększenie częstotliwości kursów autobusowych. W wyniku zwiększenia ilości kursów zwiększy się emisja komunikacyjna,

			nie mniej jednak oddziaływania będą zdecydowanie pozytywne dla ludzi.
Cel operacyjny III.2. Rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej			
III.2.1	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej	2015-2020	<p>Zadania polegające na budowie sieci kanalizacji sanitarnej przyczyni się do zmniejszenia zjawiska zrzutu surowych ścieków do potoków i rowów. Dzięki temu poprawi się stan wód powierzchniowych nie tylko na obszarze gminy, ale także poza nią.</p> <p>Negatywne oddziaływanie na środowisko wystąpi jedynie w trakcie realizacji zadania i będzie się ono wiązało z czasowymi uciążliwościami hałasowymi, pyleniami w trakcie robót. W ramach prac prowadzone będą roboty z użyciem koparki, co spowoduje zniszczenie roślin oraz być może płoszenie zwierząt. Po zakończeniu prac teren zostanie uprzątnięty i doprowadzony do stanu poprzedniego. Po zakończeniu realizacji zadań oddziaływania będą tylko pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla mieszkańców.</p>
III.2.2	Rozwój systemu oczyszczania ścieków, w tym budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	2015-2020	<p>Planowane działania związane będą głównie z budową przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach gdzie docelowo nie planuje się budowy sieci kanalizacji sanitarnej.</p> <p>Po zakończeniu realizacji zadań oddziaływania będą tylko pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla mieszkańców.</p>
III.2.3	Budowa nowych odcinków sieci wodociągowej	2015-2020	<p>Zadania polegające na budowie wodociągowej dla zaopatrzenia mieszkańców w wodę do picia.</p> <p>Oddziaływanie na środowisko wystąpi jedynie w trakcie realizacji zadania i będzie się ono wiązało z czasowymi uciążliwościami hałasowymi, pyleniami w trakcie robót. W ramach prac prowadzone będą roboty z użyciem koparki, co spowoduje zniszczenie roślin oraz być może płoszenie zwierząt. Po zakończeniu prac teren zostanie uprzątnięty i doprowadzony do stanu poprzedniego. Po zakończeniu realizacji zadań oddziaływania będą tylko pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla mieszkańców.</p>
III.2.4	Modernizacja kotłowni w zakresie wymiany źródeł grzewczych na nowoczesne i ekologiczne	2015-2020	<p>Kierunek zadań ma na celu działania termomodernizacyjne polegające na wymianie instalacji c.o. i źródła ciepła w budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnych na terenie gminy. Aktualnie nie ustalono jeszcze które budynki będą podlegały pracom modernizacyjnym.</p> <p>Po zakończeniu realizacji zadań oddziaływania będą tylko pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla mieszkańców.</p>
III.2.5	Budowa nowych systemów ciepłowniczych	2015-2020	<p>Realizacja planowanych działań polegała będzie na budowie nowych systemów ciepłowniczych na terenie gminy Masłowice.</p> <p>W wyniku tego rodzaju działań zmniejszy się ilość spalanych paliw na poziomie gospodarstwa domowego oraz zmniejszy się ilość aktualnych strat na awaryjnych sieciach.</p> <p>Oddziaływanie na środowisko wystąpi jedynie w trakcie realizacji zadania. Po zakończeniu prac teren zostanie uprzątnięty i doprowadzony do stanu poprzedniego. Po zakończeniu realizacji zadań oddziaływania będą tylko pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla mieszkańców.</p>
III.2.7	Przebudowa i rozwój systemu oświetlenia ulicznego	2015-2020	<p>Planowanie działania polegać będą na przebudowie istniejącego i budowie nowego systemu oświetleniowego na terenie gminy. Wzdłuż dróg gminnych zostaną wymienione istniejące nieefektywne oprawy oświetleniowe oraz zainstalowane nowe szczególnie w miejscach o dużym nasileniu ruchu pieszego i miejscach niebezpiecznych.</p> <p>Oddziaływania realizacji tych zadań będą pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla bezpieczeństwa pieszych mieszkańców.</p>
Cel operacyjny III.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa w wymiarze publicznym, zdrowotnym i społecznym			
III.3.1	Podnoszenie jakości wyposażenia podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w gminie (straż pożarna, policja)	2015-2020	<p>Planowane działania polegały będą na doposażeniu służb odpowiadających za bezpieczeństwo mieszkańców gminy Masłowice i ich mienia.</p> <p>Oddziaływania realizacji tych zadań będą pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla bezpieczeństwa mieszkańców i ich mienia.</p>
III.3.2	Wspieranie OSP w zakresie	2015-2020	Wymieniony kierunek zadań będzie polegał na dofinansowaniu dla

	modernizacji strażnic		Ochotniczych Straży Pożarnych w zakresie modernizacji ich budynków-strażnic. Oddziaływania realizacji tych zadań będą pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla bezpieczeństwa mieszkańców i ich mienia.
III.3.3	Prowadzenie działań prewencyjnych wśród dzieci i młodzieży na temat unikania zagrożeń i udzielania pierwszej pomocy	2015-2020	W wyniku realizacji takich działań zwiększy się świadomość dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa na drogach i poboczach. Oddziaływania realizacji tych zadań będą pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla bezpieczeństwa mieszkańców.
III.3.4	Doskonalenie bazy infrastrukturalnej, wyposażenia oraz standardu obsługi w placówkach oferujących usługi medyczne	2015-2020	W wyniku realizacji takich zadań możliwe będzie spotkanie ze specjalistą i wykonania badań medycznych na terenie gminy bez konieczności dalekich dojazdów. Oddziaływania realizacji tych zadań będą pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla bezpieczeństwa mieszkańców.
III.3.5	Organizowanie i wspieranie akcji oraz programów profilaktycznych, badań i konsultacji medycznych dla mieszkańców gminy	2015-2020	W wyniku organizacji podobnych akcji możliwa będzie profilaktyka zdrowotna w celu wykrywania wielu chorób Oddziaływania realizacji tych zadań będą pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla bezpieczeństwa mieszkańców.
III.3.6	Organizowanie i wspieranie akcji informacyjno-uświadamiających dot. bezpieczeństwa w zakresie zdrowotnym i społecznym	2015-2020	W wyniku realizacji planowanych kierunków działań polegających na organizacji akcji uświadamiających w temacie bezpieczeństwa poprawa bezpieczeństwa w zakresie zdrowotnym i społecznym. Oddziaływania realizacji tych zadań będą pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla bezpieczeństwa mieszkańców.
III.3.7	Rozpoznanie potrzeb w zakresie dostępności lekarzy-specjalistów	2015-2020	Celem tego działania będzie rozpoznanie potrzeb mieszkańców w zakresie dostępu do lekarzy – różnych specjalizacji, a w dalszym etapie próba dostosowania dostępu do lekarzy do potrzeb mieszkańców. Oddziaływania realizacji tych zadań będą pozytywne dla mieszkańców.
III.3.8	Organizowanie i wspieranie funkcjonowania świetlic socjoterapeutycznych	2015-2020	W wyniku realizacji planowanych w tym zakresie zadań możliwe będą spotkania z psychologami i osobami z podobnymi problemami w celu nauki życia w społeczeństwie i radzenia sobie w trudnych sytuacjach Oddziaływania realizacji tych zadań będą pozytywne dla mieszkańców.
III.3.9	Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym wykorzystanie mechanizmu ekonomii społecznej	2015-2020	W wyniku takich działań możliwy będzie powrót do społeczeństwa osób wykluczonych społecznie. Oddziaływania realizacji tych zadań będą pozytywne dla mieszkańców.
III.3.10	Wypracowanie instrumentów polityki społecznej w celu dostosowania infrastruktury, oferty usług i świadczeń do wzrastającej liczby osób starszych	2015-2020	Celem tego planowanego kierunku działań jest organizacja takich działań, które przyczynią się do miłego spędzania czasu także przez osoby starsze Oddziaływania realizacji tych zadań będą pozytywne dla mieszkańców.
III.3.11	Wspieranie i aktywizacja osób niepełnosprawnych	2015-2020	W wyniku realizacji tego kierunku likwidowane będą bariery zarówno architektoniczne jak i wyrównywane szanse osób niepełnosprawnych Oddziaływania realizacji tych zadań będą pozytywne dla mieszkańców.
III.3.12	Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym wśród dzieci i młodzieży	2015-2020	Po zrealizowaniu planowanych działań w ramach tego kierunku działań i wyniku realizacji takich zajęć młodzież i dzieci będą miały świadomość zagrożenia jakim są uzależnienia, a spotkania z osobami po wyjściu z nalogów będą cennymi doświadczeniami Oddziaływania realizacji tych zadań będą pozytywne dla mieszkańców.
III.3.13	Wspieranie działań w zakresie rozwoju poradnictwa związanego z uzależnieniami – punkty konsultacyjne, grupy samopomocowe	2015-2020	W efekcie realizacji planowanego kierunku działań młodzież i dzieci będą miały świadomość zagrożenia jakim są uzależnienia, a spotkania z osobami po wyjściu z nalogów będą cennymi doświadczeniami

			Oddziaływania realizacji tych zadań będą pozytywne dla mieszkańców.
III.3.14	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	2015-2020	<p>W wyniku takich działań polegających na okresowych kontrolach rodzin zagrożonych przemocą możliwe będzie zapobieganie dalszym aktom przemocy rodzinnej.</p> <p>Oddziaływania realizacji tych zadań będą pozytywne dla mieszkańców.</p>
Cel operacyjny III.4. Ochrona środowiska naturalnego poprzez m.in. zwiększenie udziału OZE			
III.4.1	Zwiększenie udziału wykorzystywania innowacyjnych technologii związanych z odnawialnymi źródłami energii	2015-2020	<p>Działania planowane w ramach tego kierunku przyczynią się do zwiększenia udziału OZE w ogólnym bilansie energetycznym gminy. W wyniku takich działań zmniejszy się ilość spalanych paliw na cele ogrzania ciepłej wody użytkowej, dzięki temu zmniejszy się zjawisko niskiej emisji.</p> <p>Oddziaływanie tego kierunku działań będzie zdecydowanie pozytywne na środowisko oraz mieszkańców.</p>
III.4.2	Modernizowanie systemów grzewczych w kotłowniach lokalnych	2015-2020	<p>Planowane działania polegały będą na modernizacji systemów grzewczych w kotłowniach budynków szczególnie użyteczności publicznej, a także mieszkalnych. W wyniku zamontowania źródła ciepła w większej sprawności zmniejszy się ilość spalanych paliw na cele grzewcze i na ogrzanie ciepłej wody użytkowej.</p> <p>Oddziaływanie tego kierunku działań będzie zdecydowanie pozytywne na środowisko oraz mieszkańców.</p>
III.4.3	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	2015-2020	<p>W wyniku realizacji tego kierunku działań zostaną poddane termomodernizacji budynki użyteczności publicznej. Termomodernizacja polegała będzie na dociepleniu ścian i dachu, wymianie stolarki okiennej oraz modernizacji instalacji c.o. i źródła ciepła.</p> <p>W wyniku realizacji takich zadań możliwe będzie zmniejszenie ilości spalanych paliw na cele grzewcze, a tym samym ograniczenie niskiej emisji komunalnej. Istotna jest także poprawa estetyki gminy.</p> <p>Istotnym elementem w trakcie termomodernizacji budynków jest fakt, iż w trakcie prac mogą zostać usunięte lub zniszczone miejsca lęgowe, ptaków czy siedliska nietoperzy mieszczące się pod dachami, w zagłębieniach krokwi czy na poddaszach.</p> <p>Ze względu na potencjalne występowanie w obszarze planowanych działań gatunków objętych ochroną (w tym głównie ptaki i nietoperze), przed przystąpieniem do prac termomodernizacyjnych należy, zgodnie z wytycznymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi przeprowadzić oględziny (najlepiej z udziałem ornitologa i chiropterologa), w celu potwierdzenia zasiedlenia obiektów objętych planowanymi pracami przez gatunki podlegające ochronie.</p> <p>W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach, w których planowane jest przeprowadzenie robót, przed przystąpieniem do wykonywania robót należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody na odstępstwo od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust 1 pkt 4, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk nietoperzy i ostoi ptaków.</p> <p>Opinie/ekspertyzę z przeprowadzonych oględzin, należy dołączyć do zgłoszenia do RDOŚ.</p> <p>Na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi są dostępne szczegółowe informacje nt. procedury uzyskania zezwolenia na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków lub nietoperzy.</p> <p>Oddziaływanie tego kierunku działań po zakończeniu realizacji będzie zdecydowanie pozytywne na środowisko oraz mieszkańców.</p>
III.4.4	Wprowadzenie i realizacja programu gospodarki niskoemisyjnej	2015-2020	<p>PGN przyczyni się do uzyskania aktualnych danych dotyczących emisji dwutlenku węgla, a także poprzez realizację działań będzie wiadomo jak zmieni się jakość powietrza. PGN da także szansę na pozyskanie środków finansowych na realizację planowanych działań.</p> <p>Oddziaływanie tego kierunku działań po zakończeniu realizacji będzie zdecydowanie pozytywne na środowisko oraz mieszkańców.</p>
III.4.5	Zapobieganie i przeciwdziałanie skutkom klęsk żywiołowych (powodzie,	2015-2020	<p>Po realizacji takich planów możliwe będzie wcześniejsze ostrzeżenie mieszkańców przed nawalnymi deszczami, powodzią czy innymi</p>

	susze, itp.) – właściwe zagospodarowanie przestrzeni, systemy monitoringu i wczesnego ostrzegania		kłeskami Oddziaływanie tego kierunku działań po zakończeniu realizacji będzie zdecydowanie pozytywne na środowisko oraz mieszkańców.
III.4.6	Zachowanie środowiska przyrodniczego oraz działania rekultywacyjne	2015-2020	Efektem działań rekultywacyjnych będzie poprawa estetyki gminy, a także zachowanie i odtworzenie krajobrazu sprzed eksploatacji z jednoczesnym zachowaniem lub odtworzeniem przyrody. Poprawą estetyki gminy będą także termomodernizacje, modernizacje dróg czy remonty obiektów zabytkowych i kulturowych.
III.4.7	Wspieranie przedsięwzięć zmierzających do poprawy czystości i estetyki gminy	2015-2020	
III.4.8	Prowadzenie edukacji ekologicznej i promocja postaw ekologicznych	2015-2020	Dzięki takim działaniom wykształca się postawy proekologiczne w młodzieży i w dzieciach od najmłodszych lat. Oddziaływanie tego kierunku działań po zakończeniu realizacji będzie zdecydowanie pozytywne na środowisko oraz mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne na podstawie listy proponowanych zadań inwestycyjnych zamieszczonych w projekcie „STRATEGII...” oraz danych Gminy Masłowice

Realizacja celu strategicznego nr 3: „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i komunikacyjnej przy poszanowaniu środowiska naturalnego” realizowana będzie głównie w obszarach zurbanizowanych, w związku z tym można stwierdzić, iż ich oddziaływanie nie obejmie terenów o walorach przyrodniczych w tym obszarów chronionych.

Projekt „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” z założenia ma się przyczyniać do rozwoju gminy z zastosowaniem proekologicznych działań, w związku z tym w planowanych działaniach mogą pojawić się takie inwestycje, które będą oddziaływać na środowisko.

Ponadto niniejsza prognoza ma za zadanie przeanalizowanie ryzyka związanego z niewypełnieniem zaplanowanych zadań i wskazanie zagrożeń wynikających z niekorzystnego przebiegu realizacji zadań.

W przypadku proponowanych inwestycji zmierzających do budowy sieci kanalizacji sanitarnej, budowy dróg, czy budowy nowych obiektów turystycznych wiadomym jest że po ustaleniu ich lokalizacji nastąpi ocena oddziaływania na środowisko w odniesieniu do ustalonego otoczenia i rozpoznanego środowiska narażonego na potencjalne oddziaływanie.

Jednakże prognoza o charakterze strategicznym daje możliwość pokazania ewentualnych potencjalnych konfliktów wynikających z nietrafionej lokalizacji. Ponadto w przypadku niektórych inwestycji np. nowej drogi czy nowego obiektu infrastrukturalnego pojawiają się protesty mieszkańców przeciw lokalizacji danej inwestycji. Należy przewidzieć takie sytuacje przy planowaniu lokalizacji oraz rozważać możliwości, które pozwoliłyby na uniknięcie tego rodzaju konfliktów.

W trakcie realizacji zaplanowanych inwestycji z całą pewnością wystąpią negatywne czasowe oddziaływania na środowiska, w tym niszczenie zieleni, hałas, pylenie, ruch pojazdów ciężarowych, praca ciężkiego sprzętu. Będą to jednak czasowe utrudnienia, które zakończą się wraz z zakończeniem realizacji inwestycji.

Po zakończeniu realizacji planowanych działań większość efektów będzie pozytywnie oddziaływała na środowisko w postaci:

- zwiększenia skuteczności i wydajności odprowadzania ścieków,
- upłynnienia ruchu samochodowego na terenie gminy,
- zwiększenia bezpieczeństwa w wyniku budowy ścieżek rowerowych i parkingów,
- zmniejszenia zapotrzebowania na energię cieplną dzięki termomodernizacji budynków,
- zwiększenie udziału OZE w ogólnym bilansie energetycznym gminy,
- zmniejszenia niskiej emisji komunikacyjnej, a tym samym do poprawy jakości zdrowia i warunków życia mieszkańców.

Przy pracach związanych remontami należy również uwzględnić przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity w Dz. U. z 2013 r. poz. 637 z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzenia wykonawcze do w/w.

Ze względu na potencjalne występowanie w obszarze planowanych działań gatunków objętych ochroną (w tym głównie ptaki i nietoperze), przed przystąpieniem do prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest w budynkach (pokrycia dachowe i elewacje) należy, zgodnie z wytycznymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi przeprowadzić oględziny (najlepiej z udziałem ornitologa), w celu potwierdzenia zasiedlenia obiektów objętych planowanymi pracami przez gatunki podlegające ochronie. Jeśli w obiekcie nie znajdują się siedliska gatunków chronionych, ornitolog znający problematykę zasiedlania budynków przez ptaki, ustali to w czasie pierwszych oględzin terenowych, co rozwiąże problem.

W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach, w których planowane jest przeprowadzenie robót mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest, przed przystąpieniem do wykonywania robót należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody na odstępstwo od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust 1 pkt 4, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków. Opinię/ekspertyzę z przeprowadzonych oględzin, o których mowa była w powyższym akapicie, należy dołączyć do zgłoszenia do RDOŚ.

Inwestor/firma wykonująca prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z budynku, w którym mogą znajdować się siedliska ptaków chronionych powinien zgłosić zamiar podjęcia takich prac do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi. Ze względu na słabą znajomość biologii ptaków przez inwestorów i firmy wykonujące remonty, zaleca się obligatoryjnie zgłaszać do RDOŚ zamiar podjęcia remontu każdego obiektu, po wcześniejszym uzyskaniu ekspertyzy ornitologicznej. Pozwoli to uniknąć wstrzymania prac remontowych w sytuacji, gdy okaże się, że w obiekcie znajdują się siedliska chronionych gatunków ptaków.

Najbardziej optymalna jest sytuacja gdy inwestor/firma remontująca zgłasza potrzebę ustalenia czy budynek jest zasiedlony przez chronione gatunki ptaków, rok przed planowanym remontem w okresie kwiecień - czerwiec. Pozwala to na szybkie ustalenie stanu faktycznego, a w razie stwierdzenia występowania siedlisk ptaków ustalenie z wyprzedzeniem, jakie działania należy podjąć i w jakim czasie byłoby możliwe sprawne zaplanowanie i przeprowadzenie prac związanych z usunięciem wyrobów zawierających azbest (pokrycia dachowe bądź elewacje). Ekspertyza ornitologiczna powinna objąć dwie części. Pierwszą jest wykonanie inwentaryzacji obiektu pod kątem występowania potencjalnych siedlisk i miejsc niebezpiecznych dla ptaków, a także stwierdzenie miejsc zajętych przez ptaki, określenie gatunków i ich liczebności. Drugą częścią jest zaproponowanie możliwych rozwiązań pod kątem zachowania siedlisk, kompensacji oraz terminarza wykonania tych prac w powiązaniu z harmonogramem i technikami wykonania prac związanych termomodernizacją obiektu. Końcowym etapem jest wystąpienie do RDOŚ w Łodzi z wnioskiem o wydanie zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków w związku z planowanymi pracami mającymi na celu termomodernizację obiektu budowlanego.

Na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi są dostępne szczegółowe informacje nt. procedury uzyskania zezwolenia na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków.

W związku z tym można przyjąć na etapie niniejszej prognozy, iż oddziaływanie na środowisko realizacji celu nr 3: „**Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i komunikacyjnej przy poszanowaniu środowiska naturalnego**” w zakresie większości zamierzeń po zakończeniu realizacji nie będzie w znacznym stopniu negatywnie oddziaływać na środowisko.

Tabela 6.4 Cel strategiczny nr 4: „Sprawny, efektywny i partnerski system zarządzania publicznego” - analiza planowanych działań

L.p.	Zadanie	Planowany termin realizacji	Opis planowanego zadania
Cel operacyjny IV.1. Sprawny system zarządzania i administracji			
IV.1.1	Podnoszenie kwalifikacji kadry zarządzającej gminą poprzez system szkoleń i kursów	2015-2020	Planowane działania przyczynią się do podniesienia kwalifikacji kadry zarządzającej w gminie Masłowice. Oddziaływanie tego kierunku działań będzie zdecydowanie pozytywne na środowisko oraz mieszkańców.
IV.1.2	Rozwój gminy oparty o zasady planowania i zarządzania strategicznego	2015-2020	W wyniku realizacji tych planowanych kierunków działań kadra zarządzająca po odbyciu szkoleń i kursów dokształcających będzie planować inwestycje i działania na terenie gminy w bardziej przemyślamy i strategiczny sposób. Oddziaływanie tego kierunku działań będzie zdecydowanie pozytywne na

środowisko oraz mieszkańców.			
IV.1.3	Promowanie systemu wartości etycznych wśród pracowników samorządowych, przejrzystość pracy urzędu (w załatwianiu spraw i w dostępie do informacji publicznej)	2015-2020	W wyniku realizacji tego działania pracownicy gminy będą odznaczać się zaangażowaniem w swoją służbę mieszkańcom oraz będą kierować się wartościami etycznymi we współpracy i załatwianiu spraw petentów. Oddziaływanie tego kierunku działań będzie zdecydowanie pozytywne mieszkańców.
IV.1.4	Rozwój usług elektronicznych, e-administracja	2015-2020	W wyniku rozwoju e-usług poprawi się jakość i szybkość obsługi klienta w Urzędzie Gminy. Oddziaływanie tego kierunku działań będzie zdecydowanie pozytywne mieszkańców.
IV.1.5	Stale konsultacje władz gminy z mieszkańcami przy podejmowaniu kluczowych decyzji	2015-2020	Dzięki realizacji tego działania mieszkańcy będą mieli wpływ na realizację inwestycji i podejmowanych działań na obszarze na którym mieszkają. Oddziaływanie tego kierunku działań będzie zdecydowanie pozytywne mieszkańców.
Cel operacyjny IV.2. Rozwój współpracy terytorialnej			
IV.2.1	Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego na poziomie lokalnym i regionalnym	2015-2020	W wyniku realizacji tego działania możliwa będzie promocja gminy na szerszym forum mieszkańców kraju i zagranicy. Wynikiem realizacji tych i podobnych działań będzie pokazania terenów o walorach przyrodniczych, zabytkowych i kulturowych jako zakątków ciszy i enklawy weekendowej i urlopowej co przyciągnie turystów na teren gminy. Oddziaływanie tego kierunku działań będzie zdecydowanie pozytywne mieszkańców. Większa liczba turystów może przyczynić się do zwiększenia ruchu na drogach, zwiększenia ilości odpadów pozostawianych w rowach i zagajnikach.
IV.2.2	Aktywny udział w różnego rodzaju sieciach współpracy: krajowych i międzynarodowych	2015-2020	
IV.2.3	Współpraca z samorządami z kraju i z zagranicy w zakresie promocji turystycznej, w tym m.in. wspólne organizowanie wystaw, mających na celu promowanie produktów lokalnych oraz zdobywanie i wymianę doświadczeń	2015-2020	
Cel operacyjny IV.3. Wielofunkcyjny rozwój wsi			
IV.3.1	Wsparcie działań zmierzających do specjalizacji gospodarstw rolnych	2015-2020	Działania te polegać będą głównie na wsparciu czyli organizacji szkoleń, akcji informacyjnych i doradczych. Poczynania te współorganizowane będą wraz z Ośrodkami Edukacji Ekologicznej, Ośrodkami Doradztwa Rolniczego lub Agencją Rynku Rolnego czy Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Oddziaływanie tego kierunku działań będzie zdecydowanie pozytywne mieszkańców i środowiska.
IV.3.2	Wprowadzenie profesjonalnego doradztwa dla rolników na temat opłacalności produkcji rolniczej	2015-2020	
IV.3.3	Wspieranie modernizacji infrastruktury rolniczej oraz wprowadzenie skutecznego systemu informacji z zakresu nowoczesnych technologii oraz źródeł finansowania	2015-2020	Działania te polegać będą głównie na wsparciu czyli organizacji szkoleń, akcji informacyjnych i doradczych. Poczynania te współorganizowane będą wraz z Ośrodkami Edukacji Ekologicznej, Ośrodkami Doradztwa Rolniczego lub Agencją Rynku Rolnego czy Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Oddziaływanie tego kierunku działań będzie zdecydowanie pozytywne mieszkańców i środowiska.
IV.3.4	Wsparcie marketingu rolnictwa ekologicznego oraz żywności regionalnej	2015-2020	
IV.3.5	Wspieranie rozwoju działalności pozarolniczej,	2015-2020	
Planowane działania realizowane będą wraz z Powiatowym Urzędem Pracy oraz organizacjami obsługującymi rolnictwo. Będą miały na celu doradztwo i			

	poprzez m.in. organizację kursów i szkoleń oraz wspomaganie warunków do rozwoju usług, handlu, rzemiosła i rękodzielnictwa		informowanie zainteresowanych mieszkańców gminy – rolników o możliwościach rozwoju gospodarstw i zwiększenia ich dochodowości poprzez większe wykorzystanie ich potencjały rozwojowego. Oddziaływanie tego kierunku działań będzie zdecydowanie pozytywne mieszkańców i środowiska.
IV.3.6	Wspomaganie działań dotyczących podnoszenia kwalifikacji sektora rolnego, dostosowania gospodarstw rolnych do zmian technologicznych i rynkowych w celu zwiększenia ich konkurencyjności	2015-2020	

Źródło: opracowanie własne na podstawie listy proponowanych zadań inwestycyjnych zamieszczonych w projekcie „STRATEGII...” oraz danych Gminy Masłowice

Zadania zapisane w ramach celu strategicznego nr 4 „Sprawny, efektywny i partnerski system zarządzania publicznego” mają charakter głównie zadań miękkich, będą to zadania polegające na rozwoju różnych form kształcenia, edukacji i doradztwa dla mieszkańców, poprzez podnoszenie kwalifikacji pracowników Urzędu Gminy, zarówno na szczeblu zarządzającym jak i szeregowym oraz rolników. Ważnym elementem jest nawiązywanie, kultywowanie istniejącej i poszerzanie współpracy lokalnego i regionalnej a także promocja gminy i jej walorów na forum regionalnym i międzynarodowym.

Większość działań będzie miało pozytywny wpływ na środowisko. Nie mniej jednak trzeba wziąć pod uwagę fakt, iż szeroka promocja gminy przyczyni się do większego napływu turystów na teren gminy co może potencjalnie przyczynić się do zwiększenia ilości pojazdów na drogach (większe zużycie dróg, większa emisja komunikacyjna) zwiększenia zużycia wody, większej ilości ścieków i odpadów (także tych porzucanych w lasach i zagajnikach).

Tabela 6.5 Przewidywane znaczące oddziaływania zagadnienia i aspekty środowiska*

Zadania zapisane w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
Cel strategiczny nr 1: „Konkurencyjna gospodarka lokalna oparta na efektywnej edukacji i aktywności zawodowej mieszkańców”														
Cel operacyjny I.1. Podniesienie poziomu oświaty i edukacji														
Stymulowanie i propagowanie wysokiej jakości form nauczania i wiedzy	2015-2020	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Modernizacja i rozwój infrastruktury oświatowej	2015-2020	0	0	+	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0
Doposażenie placówek edukacyjnych w pomoce dydaktyczne	2015-2020	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rozszerzenie zakresu i zwiększenie ilości zajęć pozalekcyjnych	2015-2020	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wzrost liczby miejsc w przedszkolach i punktach przedszkolnych	2015-2020	0	0	+	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0
Doskonalenie zawodowe nauczycieli w celu zdobycia dodatkowych kwalifikacji	2015-2020	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rozwój kierunków kształcenia zawodowego, dostosowanych do rynku pracy	2015-2020	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cel operacyjny I.2. Wzmacnianie przedsiębiorczości wśród mieszkańców														
Rozwój oferty oraz poprawa dostępności instrumentów wspierania	2015-	0	0	+	0	0	0	0	+	0	0	+	0	+

Zadania zapisane w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
mikro i małej przedsiębiorczości	2020													
Współpraca szkół z sektorem gospodarczym	2015-2020	0	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	0	+
Promowanie działalności gospodarczej i społeczno-zawodowej	2015-2020	0	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	0	+
Wsparcie i promocja tworzenia gospodarstw agroturystycznych oraz produkujących zdrową żywność	2015-2020	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	0	+
Wspieranie modernizacji produkcji rolnej w celu jej specjalizacji	2015-2020	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	0	+
Organizacja miejsc sprzedaży produktów lokalnych	2015-2020	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	0	+
Cel operacyjny I.3. Rozwój potencjału gospodarczego gminy														
Doradztwo w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej	2015-2020	0	0	+	0	0	0	0	+	0	0	+	0	+
Pozyskiwanie nowych terenów inwestycyjnych	2015-2020	0	0	+	0/N	0/N	0	0/N	+	0	0	+	0	+
Wzmacnianie potencjału oraz rozwój sieci instytucji otoczenia biznesu (rozwój ofert wsparcia dla biznesu)	2015-2020	0	0	+	0	0	0	0	+	0	0	+	0	+
Rozwój oferty inwestycyjnej oraz poprawa standardów obsługi inwestorów	2015-2020	0	0	+	0	0	0	0	+	0	0	+	0	+

Zadania zapisane w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
Stworzenie systemu wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców, m.in. poprzez wprowadzenie ulg i zachęt dla przedsiębiorców i osób planujących rozpocząć własną działalność gospodarczą	2015-2020	0	0	+	0	0	0	0	+	0	0	+	0	+
Cel operacyjny I.4. Aktywne działania na rzecz zmniejszania skutków bezrobocia														
Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez aktywną politykę społeczną	2015-2020	+	+	+	+	+	+	0	0	0	0	+	0	+
Prowadzenie kursów i szkoleń stymulujących aktywizację zawodową mieszkańców	2015-2020	+	+	+	+	+	+	0	0	0	0	+	0	+
Organizacja szkoleń dotyczących przekwalifikowania zawodowego	2015-2020	+	+	+	+	+	+	0	0	0	0	+	0	+
Rozwój doradztwa zawodowego	2015-2020	+	+	+	+	+	+	0	0	0	0	+	0	+
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitoringu i analizy lokalnego rynku pracy oraz struktury osób bezrobotnych	2015-2020	+	+	+	+	+	+	0	0	0	0	+	0	+
Tworzenie dogodnych warunków do powstawania nowych zakładów produkcyjnych	2015-2020	0/N	0/N	+	0/N	0/N	+	0	0/N	0	0	+	0	+
Wspieranie lokalnych przedsiębiorców	2015-2020	0	+	+	0	0	+	0	0	0	0	+	0	+

Zadania zapisane w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
Cel strategiczny nr 2: „Wysoka atrakcyjność turystyczna gminy powiązana z bogatym dziedzictwem przyrodniczo-kulturowym i różnorodną ofertą rekreacyjną”														
Cel operacyjny II.1 Wspieranie rozwoju turystyki i ochrona obiektów zabytkowych														
Pozyskiwanie środków na zabezpieczenie i renowację zabytków obiektów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem	2015-2020	+	+	+	+	+	+	0	0	+	0	+	++	++
Wspieranie inicjatyw mających na celu ochronę dziedzictwa kulturowego	2015-2020	+	+	+	+	+	+	0	0	+	0	+	++	++
Wsparcie dla rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej i okolicy turystycznej na terenie gminy (np. obiekty noclegowe, gastronomiczne)	2015-2020	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rozwój szlaków turystycznych, m.in. pieszych (w tym dla potrzeb osób uprawiających nordic walking), rowerowych, konnych czy ścieżek edukacyjnych, kulturowych, poznawczych	2015-2020	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rozwój, promocja oraz tworzenie nowych produktów turystycznych i kulturowych w oparciu o tradycje gminy i regionu, w tym o tradycje kulinarne	2015-2020	+	+	++	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+
Organizacja imprez o charakterze ponadlokalnym, bazujących na tradycji i specyfice gminy	2015-2020	+	0	++	0	0	+	+/-	+	0	0	0	+	+

Zadania zapisane w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
Współpraca z miejscowymi artystami, rękodzielnikami i zespołami ludowymi	2015-2020	+	0	++	0	0	+	+	+	0	0	0	+	+
Cel operacyjny II.2. Stworzenie bogatej oferty kulturalnej oraz rekreacyjno-sportowej														
Organizowanie otwartych imprez kulturalnych, rozrywkowych, sportowych i rekreacyjnych o zasięgu ponadlokalnym	2015-2020	+	0	++	0	0	+	+/-	0	0	0	0	+	+
Wspieranie i rozwój inicjatyw społeczno-kulturalnych służących integracji mieszkańców gminy (m.in. miejscowości tematyczne, integracyjne ośrodki wsparcia – kluby samopomocy, GOK, świetlice wiejskie)	2015-2020	+	0	++	0	0	+	+/-	0	0	0	0	+	+
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy (m.in. place zabaw, boiska wielofunkcyjne)	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
Wykorzystanie zaplecza sportowego na terenie gminy (hale sportowe, boiska sportowe) do pobudzenia aktywności sportowej dzieci i młodzieży. Rozwój sekcji sportowych i wyszukiwanie młodych talentów	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
Tworzenie kalendarza imprez we współpracy z sąsiednimi jednostkami samorządu terytorialnego	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0/N	0/N	0	0	+/N	0	+
Cel operacyjny II.3. Rozwój nowoczesnego i aktywnego systemu promocji gminy														

Zadania zapisane w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska													
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materiał	
Systematyczna aktualizacja strony internetowej gminy	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
Publikacja materiałów promocyjnych: folderów, map, przewodników itp.	2015-2020	+	+	++	+	+	0	0	0	0	0	0	+	0	+
Rozwijanie współpracy z lokalnymi gminami w celu wspólnej promocji turystycznej gminy	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
Promocja walorów turystycznych gminy w kraju i zagranicą	2015-2020	+	+	++	+	+	0	0	0	0	0	0	+	0	+
Cel strategiczny nr 3: „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i komunikacyjnej przy poszanowaniu środowiska naturalnego”															
Cel operacyjny III.1. Sprawny, bezpieczny i funkcjonalny system komunikacyjny w gminie															
Poprawa jakości układu komunikacyjnego na terenie gminy	2015-2020	+	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
Rozwój i poprawa stanu gminnej infrastruktury drogowej (w tym budowa ścieżek rowerowych)	2015-2020	+	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
Tworzenie miejsc parkingowych, szczególnie przy obiektach użyteczności publicznej i obiektach turystycznych	2015-2020	+	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
Wspieranie lokalnych przewoźników (w tym firm prywatnych)	2015-2020	+	+	++	+	+	+	+	+/N	+	+	+	+	+	+
Współpraca w zakresie dostosowania	2015-2020	+	+	++	+	+	+	+	+/N	+	+	+	+	+	+

Zadania zapisane w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
rozkładu jazdy komunikacji publicznej do potrzeb mieszkańców i turystów														
Cel operacyjny III.2. Rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej														
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej	2015-2020	+	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
Rozwój systemu oczyszczania ścieków, w tym budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	2015-2020	+	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
Budowa nowych odcinków sieci wodociągowej	2015-2020	+	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
Modernizacja kotłowni w zakresie wymiany źródeł grzewczych na nowoczesne i ekologiczne	2015-2020	+	+	+	+	+	+	++	+	+	+	+	+	+
Budowa nowych systemów ciepłowniczych	2015-2020	+	+	+	+/-	+	+	++	+	+	+	+	+	+
Przebudowa i rozwój systemu oświetlenia ulicznego	2015-2020	+	+	++	+/-	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+
Cel operacyjny III.3. Wysoki poziom bezpieczeństwa w wymiarze publicznym, zdrowotnym i społecznym														
Podnoszenie jakości wyposażenia podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w gminie (straż pożarna, policja)	2015-2020	0	0	++	0	0	+	+	+	0	0	+	+	+

Zadania zapisane w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materiał
Wspieranie OSP w zakresie modernizacji strażnic	2015-2020	+	+	+	+/-	+	+	++	+	+	+	+	+	
Prowadzenie działań prewencyjnych wśród dzieci i młodzieży na temat unikania zagrożeń i udzielania pierwszej pomocy	2015-2020	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Doskonalenie bazy infrastrukturalnej, wyposażenia oraz standardu obsługi w placówkach oferujących usługi medyczne	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	+	+	
Organizowanie i wspieranie akcji oraz programów profilaktycznych, badań i konsultacji medycznych dla mieszkańców gminy	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Organizowanie i wspieranie akcji informacyjno-uświadamiających dot. bezpieczeństwa w zakresie zdrowotnym i społecznym	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Rozpoznanie potrzeb w zakresie dostępności lekarzy-specjalistów	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Organizowanie i wspieranie funkcjonowania świetlic socjoterapeutycznych	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym wykorzystanie mechanizmu ekonomii społecznej	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Zadania zapisane w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materialne
Wypracowanie instrumentów polityki społecznej w celu dostosowania infrastruktury, oferty usług i świadczeń do wzrastającej liczby osób starszych	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wsparcie i aktywizacja osób niepełnosprawnych	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym wśród dzieci i młodzieży	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wspieranie działań w zakresie rozwoju poradnictwa związanego z uzależnieniami – punkty konsultacyjne, grupy samopomocowe	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cel operacyjny III.4. Ochrona środowiska naturalnego poprzez m.in. zwiększenie udziału OZE														
Zwiększenie udziału wykorzystywania innowacyjnych technologii związanych z odnawialnymi źródłami energii	2015-2020	+	0	++	+	+	+	+	+	0	0	+	0	0
Modernizowanie systemów grzewczych w kotłowniach lokalnych	2015-2020	+	+	+	+	+	+	++	+	+	+	+	+	+
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	2015-2020	+	+	+	+/-	+	+	++	+	+	+	+	+	+
Wprowadzenie i realizacja programu gospodarki niskoemisyjnej	2015-2020	+	+	+	+/-	+	+	++	+	+	+	+	+	+

Zadania zapisane w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materialne
Zapobieganie i przeciwdziałanie skutkom klęsk żywiołowych (powódzie, susze, itp.) – właściwe zagospodarowanie przestrzeni, systemy monitoringu i wczesnego ostrzegania	2015-2020	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zachowanie środowiska przyrodniczego oraz działania rekultywacyjne	2015-2020	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	0
Wspieranie przedsięwzięć zmierzających do poprawy czystości i estetyki gminy	2015-2020	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Prowadzenie edukacji ekologicznej i promocja postaw ekologicznych	2015-2020	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Cel strategiczny nr 4: „Sprawny, efektywny i partnerski system zarządzania publicznego”														
Cel operacyjny IV.1.Sprawny system zarządzania i administracji														
Podnoszenie kwalifikacji kadry zarządzającej gminą poprzez system szkoleń i kursów	2015-2020	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rozwój gminy oparty o zasady planowania i zarządzania strategicznego	2015-2020	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Promowanie systemu wartości etycznych wśród pracowników samorządowych, przejrzystość pracy urzędu (w załatwianiu spraw i w dostępie do informacji publicznej)	2015-2020	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Zadania zapisane w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materiał
Rozwój usług elektronicznych, e-administracja	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Stale konsultacje władz gminy z mieszkańcami przy podejmowaniu kluczowych decyzji	2015-2020	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Cel operacyjny IV.2. Rozwój współpracy terytorialnej														
Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego na poziomie lokalnym i regionalnym	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
Aktywny udział w różnego rodzaju sieciach współpracy: krajowych i międzynarodowych	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
Współpraca z samorządami z kraju i z zagranicy w zakresie promocji turystycznej, w tym m.in. wspólne organizowanie wystaw, mających na celu promowanie produktów lokalnych oraz zdobywanie i wymianę doświadczeń	2015-2020	0	0	++	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
Cel operacyjny IV.3. Wielofunkcyjny rozwój wsi														
Wsparcie działań zmierzających do specjalizacji gospodarstw rolnych	2015-2020	+	+	++	+	+	0	0	+	0	0	+	0	+
Wprowadzenie profesjonalnego doradztwa dla rolników na temat opłacalności produkcji rolniczej	2015-2020	+	+	++	+	+	0	0	+	0	0	+	0	+

Zadania zapisane w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materiał
Wspieranie modernizacji infrastruktury rolniczej oraz wprowadzenie skutecznego systemu informacji z zakresu nowoczesnych technologii oraz źródeł finansowania	2015-2020	+	+	++	+	+	0	0	+	0	0	+	0	+
Wsparcie marketingu rolnictwa ekologicznego oraz żywności regionalnej	2015-2020	+	+	++	+	+	0	0	+	0	0	+	0	+
Wspieranie rozwoju działalności pozarolniczej, poprzez m.in. organizację kursów i szkoleń oraz wspomaganie warunków do rozwoju usług, handlu, rzemiosła i rękodzielnictwa	2015-2020	0	0	++	+	+	0	0	+	0	0	+	0	+
Wspomaganie działań dotyczących podnoszenia kwalifikacji sektora rolnego, dostosowania gospodarstw rolnych do zmian technologicznych i rynkowych w celu zwiększenia ich konkurencyjności	2015-2020	+	+	++	+	+	0	0	+	0	0	+	0	+

Źródło: opracowanie własne

Oznaczenia:

(++) – oznacza iż realizacji zadań szczególnie pozytywnie wpłynie na mieszkańców gminy zarówno w kwestii poprawy warunków życia jak i stanu zdrowia i zdrowego aktywnego trybu życia

(+) - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(-) - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(0) - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,

(+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia, **zwłaszcza w trakcie realizacji inwestycji**

(N) – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

6.1. Podsumowanie przewidywanych oddziaływań na poszczególne aspekty

Generalnie realizacja zaproponowanych w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” celów i zadań wpłynie korzystnie na stan poszczególnych segmentów środowiska przyrodniczego i w efekcie końcowym przyczyni się do poprawy ich jakości.

Nie oznacza to jednak, że w trakcie realizacji dokumentu nie wystąpią czasowo negatywne oddziaływania na środowisko o różnym natężeniu. Należy jednak pamiętać, że mają one charakter przejściowy, a ich ewentualne negatywne wpływy są rekompensowane wskutek osiągnięcia wymiernego efektu ekologicznego i społecznego.

Z najbardziej niekorzystnymi skutkami środowiskowymi związane będą przede wszystkim inwestycje z zakresu infrastruktury techniczno – inżynierskiej, których negatywne oddziaływanie będzie dotyczyć zarówno fazy budowy jak i eksploatacji. Dotyczy to przede wszystkim przedsięwzięć realizowanych w sektorze wód (m.in. budowa wodociągów i kanalizacji) oraz powietrza atmosferycznego i hałasu (modernizacja dróg) oraz ochrony zwierząt (termomodernizacje).

Należy w tym miejscu podkreślić, że o ile ujemne skutki środowiskowe występujące w fazie realizacji inwestycji raczej nie będą miały trwałego charakteru, o tyle w fazie eksploatacji tych inwestycji należy spodziewać się trwałych zmian w środowisku dotyczących:

- ✓ przekształceń krajobrazu (drogi),
- ✓ wpływu na jakość powietrza i klimat akustyczny (rozbudowa infrastruktury drogowej, infrastruktura turystyczna),
- ✓ zmiany warunków hydrologicznych oraz hydrogeologicznych (budowa nowych dróg, budowa kanalizacji),
- ✓ przerwania ciągłości struktur przyrodniczych oraz zmiany szlaków migracji zwierząt (przebudowa dróg, budowa parkingów, modernizacja dróg, sieci kanalizacji i wodociągów).

Ostatecznie należy jednak podkreślić, że realizacja projektu „STRATEGII...” z całą pewnością będzie wpływać na zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko głównie poprzez:

- ✓ poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, poprzez budowę sieci kanalizacji sanitarnej,
- ✓ poprawę jakości powietrza atmosferycznego wskutek ograniczania emisji gazowych i pyłowych pochodzących z sektora komunalnego i komunikacyjnego związanych z tzw. niską emisją,
- ✓ zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (montaż solarów, ogniw fotowoltaicznych),
- ✓ wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Masłowice.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „STRATEGII...” na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny

- ✓ wszelkie działania inwestycyjne wiążące się z przekształceniami przestrzeni wpływają na analizowane zagadnienia – wiążą się ze zmianą charakteru użytkowania terenu, zmianą charakteru powierzchni biologicznie czynnej, z podziałami terenu i osłabianiem jego odporności na antropopresję, z tworzeniem barier przestrzennych, z wyparciem pewnych gatunków i/lub wprowadzaniem w ich miejsce nowych, z wprowadzaniem nowego charakteru roślinności w związku z urządzeniem terenów zielonych, zieleni ozdobnej, zieleni izolacyjnej, itp. Zdecydowana większość opisanych zmian ma charakter negatywny, ale nie jest to regułą i każdorazowo indywidualna ocena poszczególnych przedsięwzięć, może być odmienna,
- ✓ projekt „STRATEGII...” przewiduje szereg działań o charakterze informacyjnym i edukacyjnym. Zadania o takim charakterze wiążą się zawsze także z poprawą świadomości ekologicznej ludności i podejmowaniu działań na rzecz ochrony środowiska,
- ✓ W tym aspekcie ustalenia projektu „STRATEGII...” należy uznać za wpływające pośrednio i w długim okresie, w sposób pozytywny na bioróżnorodność, świat zwierząt i świat roślin.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „STRATEGII...” na ludzi

- ✓ poprawą warunków zamieszkania (w tym stan przestrzeni publicznych, jakość infrastruktury technicznej, dostępność infrastruktury społecznej),
- ✓ poprawą świadomości ekologicznej (w tym oszczędzanie wody i prądu, dbałość o ład i porządek),
- ✓ poprawę warunków codziennego życia (poprawa jakości sieci drogowej, zwiększony dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej, wodociągów),
- ✓ zwiększenie możliwości spędzania wolnego czasu (trasy rowerowe, ścieżki dydaktyczne, tereny rekreacyjne, oznakowane szlaki turystyczne).
- ✓ zmniejszenie zagrożenie powodziowego (monitoring, zwiększenie świadomości mieszkańców).

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „STRATEGII...” na powierzchnię ziemi i krajobraz

- ✓ w większości działania zawarte w projekcie „STRATEGII...” dotyczą przestrzeni obszarów już zagospodarowanych, pełniących określone funkcje, a realizacja zapisów zadań ma na celu ich uzupełnienie. W związku z tym oddziaływanie negatywne na powierzchnię ziemi i krajobraz jest w większym stopniu pozytywne niż negatywne,
- ✓ oddziaływanie na krajobraz może mieć miejsce w sytuacji budowy infrastruktury turystycznej, nowych dróg, gdzie krajobraz zmianie ulegnie.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „STRATEGII...” na klimat

- ✓ rozwój ruchu komunikacyjnego nie przyczyni się do zmniejszenia globalnej presji na zmiany klimatyczne, jednak udrażnianie ruchu samochodowego zmniejszy negatywne oddziaływanie,
- ✓ nie przewiduje się znaczących oddziaływań w zakresie rozwoju turystyki który ma mieć łagodny charakter uwzględniający walory przyrodniczo-krajobrazowe.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „STRATEGII...” na zasoby naturalne

- ✓ projekt „STRATEGII...” zawiera szereg zapisów dotyczących budowy i modernizacji infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury ochrony środowiska (kanalizacji, wodociągów), co w znacznym stopniu ogranicza oddziaływanie negatywne poszczególnych celów na zasoby naturalne, jakimi są złoża wód podziemnych wykorzystywanych jako woda pitna dla mieszkańców,
- ✓ oddziaływanie realizacji poszczególnych celów na zasoby naturalne jest stosunkowo niewielkie i zazwyczaj nie będzie miało istotnego wpływu na te zasoby.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją projektu „STRATEGII...” na zabytki.

- ✓ rozwój turystyki i działania informacyjne mogą przyczynić się do zwiększenia liczby turystów. Może to mieć negatywne skutki w postaci zwiększonego ruchu samochodowego, zwiększonej ilości odpadów pozostawionych przez turystów, a także większego hałasu spowodowanego zwiększeniem się ilości atrakcji,
- ✓ Oddziaływanie to ma także pozytywny efekt zwiększa się przedsiębiorczość mieszkańców, a tym samym zamożność. W wyniku tego z pewnością będą realizowane prace renowacyjne na kolejnych zabytkowych obiektach, w związku z tym będzie to trwale i korzystne oddziaływanie mające wpływ na podniesienie atrakcyjności gminy Masłowice.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „STRATEGII...” na dobra materialne

- ✓ projekt „STRATEGII...” nie zawiera ustaleń, które prowadziłyby do dających się przewidzieć istotnych strat w zakresie wartości i jakości dóbr materialnych,
- ✓ realizacja ustaleń projektu „STRATEGII...” będzie się wiązała z poprawą jakości i wartości przestrzeni publicznych (estetyzacja, modernizacja, remonty, termomodernizacje budynków, realizacja nowych lub poprawa stanu istniejących terenów),
- ✓ realizacja ustaleń projektu „STRATEGII...” będzie się wiązała z poprawą sytuacji materialnej mieszkańców, co będzie sprzyjać konsumpcji i poprawie standardu zamieszkania,
- ✓ realizacja postanowień projektu „STRATEGII...” przyczyni się do ochrony dóbr materialnych poprzez ochronę przeciwpowodziową.

7. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ WYNIKIEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim na etapie budowy inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej: wodociągi, kanalizacja, przebudowa dróg gminnych, budowa infrastruktury turystycznej, budowa ścieżek rowerowych, remonty i modernizacje dróg oraz budynków w tym termomodernizacje a także w fazie realizacji i eksploatacji drogi o ewentualnie niewłaściwie ułożona infrastruktura turystyczna.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 672) definiuje pojęcie kompensacji przyrodniczej jako „zespół działań (...) prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowania walorów krajobrazowych”.

Kompensacja przyrodnicza powinna być stosowana zawsze, jeżeli w wyniku realizacji przedsięwzięcia powstają negatywne oddziaływania na środowisko.

Istotnym elementem jest racjonalny i optymalny wybór lokalizacji każdego przedsięwzięcia, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależy będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska, zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- ograniczanie składowania materiałów pochodzących z wykopów w obrębie nieprzekształconych mechanicznie gleb ze zbiorowiskami roślinnymi,
- ochrona otwartych wykopów przed ich zalaniem w zakresie ochrony roślin i zwierząt,
- objęcie szczególną ochroną drzew, które mogą być narażone na dewastacje w trakcie realizacji przedsięwzięcia,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt, wegetacji, okresów lęgowych,
- na etapie projektowym uwzględnienie oczyszczania wód opadowych i roztopowych w urządzeniach do separacji substancji ropopochodnych oraz eliminacji zawiesin,
- zapobieganie zwiększonej emisji hałasu w związku z prowadzeniem prac – korzystanie z nowoczesnych maszyn w dobrym stanie technicznym, ograniczenie działań do pory dziennej,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych (m.in. zakładanie siatek ochronnych na elewacje remontowanych budynków, przeciwdziałających zapyleniu i śmieceniu),
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dyszarmicznych dla krajobrazu.

Przy realizacji inwestycji dotyczących przebudowy dróg gminnych w terenach o cennych walorach roślinnych i zwierzęcych należy tak planować zakres prac budowlanych, aby w możliwie najwyższym stopniu zapewnić ochronę gleb, siedlisk, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Dla eliminacji negatywnych skutków tych inwestycji należy wprowadzić ograniczenia, które spowodują brak zagrożeń dla zwierząt i roślin

Dla eliminacji ujemnych dla środowiska skutków zadań należy na etapie opracowywania koncepcji budów, przewidzieć wykonanie systemów regulujących stosunki wodne na obszarach przyległych.

Realizacja infrastruktury transportu drogowego nie może zagrażać trwałości układów przyrodniczych i ciągłości funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Realizując inwestycje drogowe należy ograniczać presję na tereny wrażliwe, unikać tworzenia barier dla funkcjonowania przyrody. Istotne jest zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie głównych szlaków migracji zwierząt. Zapewnienie przepustów lub

kładek dla zwierząt w poprzek drogi pozwoli utrzymać te szlaki migracyjne. Aby ograniczyć oddziaływanie drogi jako źródła emisji hałasu i spalin, należy w projekcie uwzględnić możliwość budowy zielonych ekranów z drzew

i krzewów oraz takie rozwiązania, które poprawią płynność ruchu, np. wydzielenie pasa awaryjnego, wydzielenie pasów do skrętu w rejonie skrzyżowań, budowa zatok w rejonie przystanków komunikacji, budowa przestrzeni parkingowych, odpowiednia geometria łuków. Ponadto nasadzenia wzdłuż drogi mogą ograniczyć rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń.

Przy realizacji zadań w zakresie termomodernizacji należy planować prace poza okresami lęgowymi ptaków chronionych, przy realizacji inwestycji związanych z zapobieganiem powodziom i utrzymaniem odpowiedniego stanu rzek i potoków należy tak planować zakres prac budowlanych, aby w możliwie najwyższym stopniu zapewnić ochronę gleb, siedlisk, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji, tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

Mając na uwadze duży zasięg oraz w większości przypadków nieodwracalny charakter przekształceń środowiska podczas realizacji analizowanych inwestycji zaleca się dokładne rozważanie lokalizacji inwestycji a także zastosowanie przyjaznych dla środowiska oraz wysokiej klasy rozwiązań technicznych.

Wiele zadań zaplanowanych w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” ma charakter projektów miękkich, które polegać będą na zmianie systemu funkcjonowania Urzędu Gminy, doposażeniu szkół, przedszkoli i bibliotek w pomoce dydaktyczne, doradztwie dla rolników i przedsiębiorców a także poprawie funkcjonowania placówek medycznych i opieki społecznej. Zadania te nie będą miały żadnego wpływu na środowisko przyrodnicze gminy, będą miały za to szczególne pozytywne znaczenia dla ludzi zamieszkujących i prowadzących działalność rolniczą czy usługową na terenie gminy Masłowice.

---

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓLCZESNEJ WIEDZY

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie w tym zakresie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Innym zagadnieniem jest proponowanie rozwiązań alternatywnych dla działań związanych z rozbudową, przebudową dróg, sieci kanalizacji, sieci wodociągowej czy rozwojem infrastruktury turystycznej, kulturalnej i rekreacyjnej. W takich przypadkach możliwe jest wskazanie alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych lub rozwiązań konstrukcyjnych i technologicznych. Działania te należy zaprojektować zgodnie z warunkami ochrony siedlisk i gatunków występujących na terenach chronionych. Należy inwestycje zaplanować w sposób niekolidujący z obszarami o istotnych walorach przyrodniczych.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych. Dlatego przy nowych przedsięwzięciach można brać pod uwagę jako warianty alternatywne lokalizację, natomiast w kwestii remontów i przebudowy dróg, działaniach termomodernizacyjnych, montażu urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii czy rekultywacji terenów należy, rozważać technologiczne warianty alternatywne, nie mniej jednak należy wybrać wariant alternatywny który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko.

Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać:

- warianty lokalizacji,
- warianty konstrukcyjne i technologiczne,
- warianty organizacyjne,
- wariant niezrealizowania inwestycji - tzw. wariant „0”.

Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe. Niemniej jednak, w sytuacjach braku możliwości realizacji pewnych rodzajów zadań, biorąc wszystkie „za” i „przeciw” możliwa jest rezygnacja z niektórych działań zapisanych w projekcie „STRATEGII...”.

W przypadku pozostałych zaproponowanych działań, wpływających korzystnie na środowisko, zaproponowanie rozwiązań alternatywnych jest nieuzasadnione.

W trakcie opracowywania niniejszej „Prognozy...” nie natrafiono na trudności wynikające z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

9. INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Aby w przyszłości istniała możliwość obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i zadań proponowanych w ramach projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań.

Monitoring ten, ze względu na częstotliwość gromadzenia, a w szczególności udostępniania danych powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z jego realizacji, łącznie ze sprawozdaniami z postępów wykonania, powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353.), co najmniej w cyklu dwuletnim.

Monitoring ten obejmuje dwa podstawowe rodzaje kontrolowania zmian, które najogólniej można określić jako:

- monitoring ilościowy,
- monitoring jakościowy.

Ujęcie ilościowe obrazuje prognozę zmian konkretnych wielkości (wskaźników). Nie do wszystkich elementów środowiska da się przypisać wskaźniki, jak również dostępne dane są zbyt ubogie, aby dokonać prognozy ilościowej w niektórych elementach środowiska. Do prognozowania zmian wskaźników w przyszłości wykorzystano informacje o dynamice zmian tych wskaźników w przeszłości, nakładów w okresach poprzednich i planowanych do poniesienia oraz wymogi UE.

Prognoza optymistyczna powstała przy założeniu, że wszystkie wymogi UE w zakresie ochrony przyrody i środowiska zostaną spełnione oraz zostanie wydatkowanych 100% nakładów zaplanowanych w Wieloletnich Planach Inwestycyjnych Gminy Masłowice na realizację postanowień projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020”.

Prognoza realistyczna to taka, w której uwzględniono dotychczasowe tempo zmian wskaźników oraz środków finansowych jakie do tej pory ponoszone są na realizacja zadań strategicznych gminy Masłowice.

Prognoza pesymistyczna powstała przy założeniu, że nie uda się wydatkować 100% zaplanowanych nakładów w Wieloletnich Planach Inwestycyjnych Gminy Masłowice na realizację postanowień projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020”, a dotychczasowe tempo zmian wskaźników zostanie osłabione.

Ujęcie jakościowe dla elementów projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020”, dla których nie można prognozować określonych wskaźników lub jest to utrudnione, wykorzystano ocenę jakościową, która stanowi jednocześnie uzupełnienie do oceny ilościowej. Listę tą można ewentualnie w przyszłości uzupełnić o pojedyncze nowe wskaźniki dotyczące wykonania postanowień projektu „STRATEGII...”.

Tabela 9.1 Przykładowy zestaw wskaźników do monitorowania realizacji „STRATEGII...”.

Zadanie monitorowane	Wskaźnik	Zmiana
Poprawa dostępności szlaków turystycznych	Ilość postawionych znaków tablic informacyjnych	wzrost/spadek w stosunku do poprzedniego okresu monitorowanego
Budowa ścieżek rowerowych	Ilość i długość nowych ścieżek rowerowych	
Budowa parkingów	Ilość nowych miejsc parkingowych	
Budowa boisk sportowych	Ilość wybudowanych boisk	
Remonty i modernizacje dróg gminnych	Ilość zmodernizowanych odcinków/długość zmodernizowanych dróg	
Zwiększenie dostępu do Internetu	Ilość mieszkańców	
Organizacja zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży	Ilość zorganizowanych zajęć/na rok	
Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Ilość zbudowanych wodociągów – w km Długość zbudowanej sieci kanalizacyjnej – w km	

<i>Budowa mikrocyszczalni ścieków</i>	<i>Ilość nowych przydomowych oczyszczalni ścieków</i>	<i>wzrost/spadek w stosunku do poprzedniego okresu monitorowanego</i>
<i>Zakup nowoczesnego sprzętu ratowniczo-gaśniczego</i>	<i>tak/nie Koszty poniesione</i>	
<i>Termomodernizacja budynków gminnych</i>	<i>Ilość zmodernizowanych budynków</i>	
<i>Przebudowa oświetlenia ulicznego</i>	<i>Ilość zmodernizowanych punktów</i>	
<i>Pomoc osobom wykluczonym społecznie</i>	<i>Ilość osób korzystających z porad na rok</i>	
<i>Likwidacja barier architektonicznych</i>	<i>tak/nie</i>	
<i>Cykl szkoleń i doradztwa dla osób zainteresowanych otwieraniem działalności gospodarczej</i>	<i>Ilość osób, które skorzystały ze szkoleń</i>	
<i>Ilość działań edukacyjnych, szkoleniowych dla rolników</i>	<i>Ilość osób, które skorzystały ze szkoleń</i>	
<i>Ilość akcji promocyjnych walorów turystycznych gminy</i>	<i>Ilość działań/akcji</i>	
<i>Promocja folkloru, tradycji i rzemiosła</i>	<i>Ilość działań/akcji</i>	
<i>Poprawa funkcjonowania administracji samorządowej</i>	<i>tak/nie Koszty poniesione</i>	
<i>Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych</i>	<i>Ilość osób korzystających z porad na rok</i>	
<i>Zapobieganie przemocy rodzinnej</i>	<i>Ilość osób korzystających z porad na rok</i>	

Źródło: opracowanie własne

10. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko zadań i przedsięwzięć planowanych w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku.

W konwencji jako oddziaływanie transgraniczne określono jakiegokolwiek oddziaływanie, niemające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej strony.

W załączniku 1 i załączniku 3 ww. konwencji określono działalności i dodatkowe kryteria, które wskazują na możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Zaproponowane w ramach projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” działania w zakresie celów w zakresie różnych dziedzin środowiskowych i społecznych nie rodzą żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” ma charakter gminny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

Na etapie opracowywania niniejszej prognozy według stanu wiedzy na chwilę obecną stwierdzono, że realizacja projektu „STRATEGII...” nie wskazuje na możliwość negatywnego stałego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

11. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020” były przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 poz. 353).

Nadrzędnym celem przedmiotowego dokumentu była analiza potencjalnych skutków, zarówno pozytywnych, jak i negatywnych jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją zadań sformułowanych w projekcie „STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁOWICE NA LATA 2015-2020”.

Należy w tym miejscu zaznaczyć także, że przedmiotem analizy w aspekcie oddziaływań negatywnych było nie tylko wskazanie możliwości ich wystąpienia, ale również sformułowanie zaleceń mających na celu ich ograniczenie bądź wręcz zapobieżenie im.

W kontekście powyższego, punktem wyjścia dla opracowania niniejszej „Prognozy...” była analiza stanu aktualnego środowiska przyrodniczego na obszarze gminy Masłowice oraz wskazanie najważniejszych problemów w tym zakresie.

Analizy stanu aktualnego dokonano w oparciu o informacje uzyskane od Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Regionalnych), na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy Masłowice. Rokiem bazowym dla prowadzonych analiz był rok 2014 i 2015. W przypadku braku wiarygodnych informacji korzystano także z danych za rok 2012 i 2013.

Masłowice są gminą wiejską położoną w województwie łódzkim. Gmina wchodzi w skład powiatu radomszczańskiego, którego całkowita powierzchnia wynosi 1443 km².

Powierzchnia gminy Masłowice wynosi 116 km², co stanowi 8% powierzchni powiatu radomszczańskiego.²⁰

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 42, relacji Radomsko - Przedbórz – Końskie. Teren gminy położony jest w powiecie radomszczańskim w pewnej opozycji do głównych ciągów komunikacji kołowej. Głównymi elementami tej sieci jest droga krajowa 42, relacji Radomsko - Przedbórz - Końskie w układzie horyzontalnym i trzy drogi powiatowe (w kierunku Gorzkowic, Kodrębia i Ręczna).²¹

Lasy w gminie Masłowice zajmują niewielką powierzchnię i są raczej niewielkie obszarowo. Drzewostan nie stanowi znacznych wartości przyrodniczych. Aby zapewnić równowagę przyrodniczą należy zwiększyć zasoby leśne na terenie gminy.

Teren gminy objęty jest zasięgiem 3 OCHK: Doliny Widawki, Piliczańskiego i Przedborskiego. Znajduje się tu również rezerwat przyrody Góra Chełmo, 4 pomniki przyrody, użytek ekologiczny i parki podworskie. W gminie znajdują się również 2 obszary Natura 2000: Łąka w Bęczkowicach i Dolina Górnej Pilicy. Gmina posiada znaczne walory krajobrazowo-przyrodnicze, dlatego sprzyja to rozwojowi funkcji turystyczno-wypoczynkowych.

Gmina Masłowice położona jest w strefie łódzkiej. Na terenie gminy nie punktów pomiarowych powietrza. Najbliższe gminy zlokalizowane są punkty monitoringowe jakości powietrza na terenie miasta Radomska przy ulicy Sokolej 4 i Rolnej 2 oraz w Parzniewicach przy ujęciu wody.

Przekroczenia rocznej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM10 w powietrzu występowały w 2015r. na terenie obu stref oceny jakości powietrza. Podobnie jak w roku poprzednim przekroczenie dobowej wartości poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 zanotowano na prawie wszystkich stanowiskach pomiarowych w województwie. W 36 miastach w województwie oraz w 67 gminach wiejskich i wiejski częściach gmin miejsko-wiejskich wystąpiło przekroczenie dobowej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM10 w powietrzu.

Analizę wód powierzchniowych oparto na danych pochodzących z dwóch punktów pomiarowych zlokalizowanych na terenie lub w najbliższej gminy Masłowice:

- Struga – Rudka,
- Luciąża od źródeł do zbiornika Cieszanowice.

Stan/potencjał ekologiczny wśród badanych w 2014 jcwp roku określono lub zweryfikowano w 66 jcwp, w tym:

- Umiarkowany stan/potencjał ekologiczny ustalono w 28 jcwp w tym Struga – Rudka,

²⁰ Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Masłowice na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019, PPUH „BaSz” 2011

²¹ Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Masłowice na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019, PPUH „BaSz” 2011

- Zły stan/potencjał ekologiczny stwierdzono w 7 jcwp w tym Luciąża,

Pod względem bonitacyjnym gleby występujące w gminie zaklasyfikowano głównie do klasy od II do VI. Przeważają gleby orne średniej jakości klasy V (29,5%). Występują tu również ekosystemy rolniczo-glebowe: żytni bardzo dobry, dobry i słaby oraz użytki zielone średnie i słabe. Gleby gminy cechują się dość dobrą jakością do produkcji rolniczej.

Na terenie gminy występują również ekosystemy rolniczo-glebowe: żytni bardzo dobry, dobry i słaby oraz użytki zielone średnie i słabe. Pod względem produkcji rolniczej, gleby cechują się dobrą jakością. Gleby nie są zanieczyszczone substancjami chemicznymi, a ich ogólny stan oceniany jest jako dobry.

Powierzchnia gminy wynosi 11 597 ha. Jej teren zdominowany jest przez użytki rolne, które zajmują obszar 8779 ha, co stanowi prawie 76% pow. gminy. Lasy z kolei stanowią 18,1% pow. gminy, zajmują bowiem one teren 2100,26 ha

Badania gleb na obszarze województwa łódzkiego prowadzone są w oparciu o „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski”, który stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi.

Na terenie województwa łódzkiego w ramach monitoringu przebadano 16 próbek gleb z terenów użytkowanych rolniczo, najbliższe Radomska próbki pobrano z gminy Kleszczów (powiat bełchatowski) oraz gminy Popów (powiat kłobucki). Badania nie zostały przeprowadzone na terenie gminy Masłowice. Wyniki badań nie wykazały przekroczenia wartości kadmu, cynku ani zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych WWA9.²²

Tabela 11.1 Ocena stanu środowiska gminy Masłowice wskazuje następujące problemy występujące w najważniejszych sektorach środowiska

<i>Powietrze atmosferyczne</i>	<i>Wody powierzchniowe i podziemne</i>	<i>Inne zagrożenia</i>
<p><i>brak lokalnej sieci ciepłowniczej</i></p> <p><i>większość budynków opalanych paliwami niskiej jakości takimi jak koks, węgiel, flot</i></p> <p><i>budynki użyteczności publicznej wymagają termomodernizacji</i></p> <p><i>niewielki udział w zapotrzebowaniu energetycznym stanowi wykorzystanie odnawialnych źródeł energii</i></p> <p><i>budynki mieszkalne wymagają termomodernizacji, słaba efektywność energetyczna budynków mieszkalnych</i></p> <p><i>pogorszenie jakości powietrza ze względu na pył zawieszony oraz benzo(alfa)piren przy szlakach komunikacyjnych</i></p> <p><i>niskie parametry techniczne dróg wpływają na zwiększoną emisję zanieczyszczeń</i></p>	<p><i>zagrożenie dla środowiska wodnego stwarzają ponadto spływy opadowe z obiektów komunikacji drogowej</i></p> <p><i>brak infrastruktury kanalizacyjnej wynikiem czego jest niebezpieczeństwo przenikania zanieczyszczeń do gleby i wód powierzchniowych</i></p> <p><i>nieszczelne zbiorniki na ścieki duży udział rolnictwa stwarzający zagrożenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gleb gnojowicą</i></p> <p><i>niewystarczający stan infrastruktury melioracyjnej</i></p> <p><i>brak uporządkowanej gospodarki wodami opadowymi co może powodować zanieczyszczenia gleb i wód powierzchniowych związkami ropopochodnymi</i></p>	<p><i>zły stan techniczny infrastruktury w tym dróg gminnych</i></p> <p><i>zaśmiecone lasy</i></p> <p><i>brak ścieżek rowerowych</i></p> <p><i>brak korzystania ze środków pomocowych UE</i></p> <p><i>wzrastający stopień zanieczyszczenia środowiska</i></p> <p><i>niski poziom wiedzy ekologicznej</i></p>

Źródło: opracowanie własne

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Negatywne oddziaływania związane z brakiem realizacji postanowień projektu „STRATEGII...” zdecydowanie przeważają nad pozytywnymi:

²² Monitoring chemizmu gleb Polski, 2012

NEGATYWNE:

1. brak wykwalifikowanej kadry nauczycielskiej,
2. brak wystarczającej infrastruktury edukacyjnej,
3. brak ciekawych zajęć pozalekcyjnych,
4. brak kursów i szkoleń pozwalających na zdobycie nowych kwalifikacji,
5. brak odpowiedniego wyposażenia bibliotek,
6. brak rozwoju OZE,
7. brak ciekawych ofert dla MŚP,
8. brak możliwości sprzedaży produktów lokalnych,
9. małe lub brak wsparcia dla lokalnego biznesu,
10. brak pośrednictwa pracy czyli brak pomocy osobom bez pracy,
11. brak rozwoju przedsiębiorczości i nowych technologii,
12. brak rozwoju turystycznego w tym bazy noclegowej i rekreacyjnej,
13. brak promocji gminy Masłowice,
14. brak zwiększenia dostępności i jakości usług medycznych,
15. brak modernizacji istniejącej infrastruktury w tym termomodernizacji budynków,
16. brak rozbudowy infrastruktury technicznej i komunalnej na terenie gminy w tym przydomowych oczyszczalni, kanalizacji, drogowej i ciepłowniczej,
17. brak doposażenia służb związanych z bezpieczeństwem mieszkańców i ich mienia (np.: Straż Pożarna),
18. brak rozwoju e-usług,
19. brak pomocy dla mieszkańców wykluczonych cyfrowo.

POZYTYWNE:

1. brak nowych zagrożeń dla terenów przyrodniczych spowodowanych intensyfikacją turystycznego ich wykorzystania,
2. niepodjęcie działań na rzecz rozwoju infrastruktury, turystyki oraz aktywizacji gospodarczej miałyby pozytywne konsekwencje w postaci nie zwiększania emisji zanieczyszczeń powietrza oraz zanieczyszczeń wód.

Realizacja żadnego z proponowanych zadań nie pociągnie za sobą stałego negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Realizacja celów zapisanych w projekcie „STRATEGII...” przy zastosowaniu rozwiązań technicznych i organizacyjnych zgodnych z zasadami ochrony środowiska nie będzie miała istotnego wpływu na obszary przyrodnicze, cenne, obszary kulturowe czy funkcjonowanie korytarzy ekologicznych oraz na lokalne ostoje przyrody.

Negatywne oddziaływanie na środowisko niektórych przedsięwzięć można w pierwszej kolejności minimalizować poprzez wybór najbardziej racjonalnej ich lokalizacji zapewniającej zarówno wymierny efekt ekologiczny jak i społeczno – ekonomiczny, czyli innymi słowy – równowagę przyrodniczą.

Należy ocenić wagę bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz wagę przyrodniczą i zaplanować działania, które będą równoważyć te cele. Optymalnym działaniem jest wybór przedsięwzięć ulokowanych w miejscu gdzie z zachowaniem bezpieczeństwa ekologiczno-przyrodniczego zachowane zostanie bezpieczeństwo ludzi, ich mienia, a nierzadko dorobku życia.

Warunkiem wyboru najbardziej optymalnej lokalizacji jest analiza przepisów prawnych z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych, dokumentów strategicznych oraz aktów prawa miejscowego (Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, Wojewódzki Plan Zagospodarowania Przestrzennego).

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko, proponowanie rozwiązań alternatywnych innych niż lokalizacyjne i technologiczne nie ma uzasadnienia.

W przypadku gdy zaplanowane zadania pozainwestycyjne nie zostaną wdrożone prowadzi to będzie do pogłębiania się problemów społecznych, związanych z wykluczeniem społecznym, niską świadomością ekologiczną, brakiem profilaktyki zdrowotnej, a także małym rozwojem przedsiębiorczości i brakiem ciągłego rozwoju e-usług dostosowanych do coraz większych oczekiwań petentów.

W przypadku gdy zaplanowane zadania inwestycyjne nie zostaną wdrożone prowadzi to będzie do pogorszenia stanu wód powierzchniowych i podziemnych, jakości powietrza, stanu dróg poziomu edukacji ekologicznej, co negatywnie wpływać będzie na komfort życia i zdrowie mieszkańców.